

**ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ
“НЕОФИТ РИЛСКИ”**

ДОКЛАД

**ЗА СЪСТОЯНИЕТО И ДЕЙНОСТТА
НА УНИВЕРСИТЕТА
ЗА МАНДАТА 2007-2011 ГОДИНА**

**ОБЩО СЪБРАНИЕ
БЛАГОЕВГРАД, 2011**

1. ОБРАЗОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ – БАКАЛАВЪРСКИ ПРОГРАМИ

Управлението на образователните дейности през отчетния период 2007-2011 г. бе подчинено на приоритетите, поставени в мандатната програма на ректора на университета. Изминалите години дават основание да се –твърди, че поставените в нея основни цели са били адекватни на динамичната ситуация във външната и вътрешната университетска среда. Това се отнася до промените в законодателството, конкуренцията от страна на висшите училища, измененията в икономиката и пазара на труда, тенденциите в средното образование, възможностите за развитие на образователни програми и оптимизиране на вече създадените. Постигането на тези приоритети е индикатор за волята и последователността, с която е работено, респективно за обема от работа, която бе извършена, както и за ангажираността на сътрудниците на дирекция „Образователни дейности“ (Д „ОД“) към изпълнение на задачите, произтичащи от мандатната програма.

1.1. Методология на управление на образователните дейности

Във връзка с целите за постигане на по-високо качество на образованието, готовност за преминаване към европейска акредитация и европейска квалификационна рамка, усилията на екипа бяха насочени към промяна на Правилника за образователни дей-

ности и на някои от принципите на управление на същите.

Мандатът започна с Правилник за образователни дейности, който не отговаряше на промените в Закона за висше образование (ЗВО), бе претърпял редица изменения, и с някои от постановките си създаваше предпоставки за дисхармония в процеса на управление. Имаше ред още критични забележки към него и след одити на органи на Министерството на образованието, младежта и науката (МОМН). Това наложи цялостна ревизия на действащия правилник и написването на нов. Настоящият Правилник за образователни дейности (ПОД) е приет и утвърден с решение на АС от 25 февруари 2009 г. и решава следните задачи: 1) отговаря на промените в ЗВО и реалната ситуация, в която протичат образователните дейности; 2) дава по-голяма свобода и оперативни възможности на ръководителите на основните звена; 3) създава повече възможности за оперативност и яснота и в управлението на образователните дейности; 4) гарантира създаване на предпоставки за високо качество на образованието, особено по посока на учебна документация, форми на обучение, дипломиране, контрол върху учебния процес.

Наследената нагласа за ситуационно управление бе променена, като се премина към гъвкаво и отворено планиране на образователните дейности. Важен инструмент, с който се направи решителна крачка за управленска промяна, бе въвеждането на календарен график на рутинните образователни дейности. Всяка календарна година той се актуализира и обогатява, съобразно промените в законодателството и в условията на обучението. Графикът се утвържда-

ва със заповед на ректора. Чрез него се постигна прогнозируемост на задачите, както и по-добро разпределение на усилията и ресурсите в областта на управлението на образователните дейности на равнище университет и в основните звена. Създадох се повече възможности за подпомагане и контрол от страна на ректорското ръководство и ръководствата по основни звена.

Практиката за управление на принципа „така се прави“ бе сменена с принципа за управление въз основа на ясни правила. В тази връзка Д „ОД“ разработи и въведе в практиката ред процедури: по изготвяне и сканиране на дипломи за висше образование и други официални документи за придобита квалификация; общоуниверситетска процедура за движение на студентските заявления относно студентското състояние, която се отнася до административно обслужване на студентите и на практика въвежда принципа за студентско обслужване на едно гише; общоуниверситетска процедура за провеждане на държавни изпити; за подготовка и издаване на европейско дипломно приложение; за управление на практическото обучение; за управление на завършване на висшето образование в съкратен срок (сливане на две учебни години), съгласно чл. 65 от ПОД; Процедура за общоуниверситетски алгоритъм за определяне на факултетните номера на новоприетите студенти при записването им.

Всяка година бе актуализирана и уточнявана процедурата за преместване от/в друго висше училище, преместване от една в друга специалност и/или форма на обучение за студенти на ЮЗУ "Неофит Рилски" едновременно по две специалности. Тези

процедури бяха създадени за първи път и станаха важен ориентир при организацията и управлението на образователните дейности.

Стана практика на сайта на университета в поддубликата „Информация за настоящи студенти” (<http://www.swu.bg/information-for/current-students/information-service-for-students.aspx>)

в достъпна форма да се посочват основни положения от Правилника за образователни дейности и други процедури. С това се цели по-добра информираност на студентите и преподавателите. Те са стимул за изграждане на отговорно гражданско поведение спрямо образователните процеси в университета и спрямо себе си. Всичко това утвърждава по-добър публичен образ на университета.

1. 2. Оперативно ръководство на образователните дейности

Редовно и навременно се подават данни към Регистъра за действащи и прекъснали студенти и се въведе система за електронна информационна система, която позволява на студентите удобно и постоянно да следят студентското си състояние. С инспекторите в учебните отдели се предприеха стъпки за изясняване на неуредено повече от две години студентско състояние. Благодарение на това се решиха редица наследени предпоставки за кризисни явления в работата с Регистъра за действащи и прекъснали студенти.

Въведоха се стандартизирани образци на заповеди, уреждащи промените в студентското състояние. Смени се дизайна на удостоверенията, издавани за

признаване на права на магистър за лица, придобили висшето си образование преди въвеждане на образователно-квалификационните степени.

Постоянно и внимателно се осъвременяват таксите за административни услуги, които дисциплинират студентите и са важен финансов инструмент за осигуряване на допълнителни собствени приходи.

Преодоля се изоставането в уреждането на практическото обучение на студентите в базови институции (детски градини, училища, социални центрове, рехабилитационни центрове, болници, логопедични центрове и др.).

1. 3. Учебна документация

През мандата бе извършена сериозна промяна в учебните планове за всички специалности и форми на обучение. Тя даде своите икономически резултати, направи сериозна крачка към повишаване на тяхната отговорност за качеството на постигнато от самите тях образование. На практика среднодневната аудиторна заетост на студентите в университета е 4 часа, с което се увеличи свободното време за самоподготовка.

Спазвайки изискванията на чл. 42 от ЗВО относно броя кредити за ОКС, с решение на АС от 21 май 2008 г. учебните планове за нерегулираните специалности бяха редуцирани с 20% в частта за аудиторна заетост.

Сериозна промяна претърпяха учебните програми за заочна форма на обучение. Най-напред тя бе продиктувана от редуцирането на аудиторната натовареност в редовна форма на обучение. Съгласно чл.

12 от ПОД учебните планове за задочна форма на обучение са разчетени на аудиторна заетост не помалко от 50% от тази за редовна. Второ, промяната бе продиктувана и от необходимостта сроковете за обучение в задочна форма да се приведат към тези за редовна. Така се постигна оптимизиране на капацитета от студенти, които университетът обучава. Това е особено важно, ако се има предвид, че някои търсени специалности като Право, Връзки с обществеността, Публична администрация, Стопанско управление, специалностите от професионално направление „Икономика” вече втора година са с максимално зает капацитет, определен от НАОА.

С промените в учебните планове бе направена сериозна крачка към преодоляване на дисциплинарният максимализъм, макар че той все още не е изживян. Стремежът в учебните планове да се включват повече дисциплини дава възможност подготовката на студентите да бъде по-близо до промените в науката и в живота. Но има и сериозно отрицателно следствие – многото дисциплини водят до диференциация в обучението, която се съпътства от много на брой изпити по частни проблеми и фрагментарност в познанието, което трудно се балансира с интегративни дисциплини. Друго – трудно се постига автентичен образ на магистърските програми, доколкото се ограничават възможностите за избор на специализиращи дисциплини, вече включени в различните бакалавърски програми. В основните звена следва да се намери баланс между теоретичната и приложната подготовка, застъпена в учебните планове на отделните специалности.

Подготви се и реално се въведе в практиката издаването на европейско дипломно приложение.

Подготвени са информационните пакети за отделните специалности, някои от които вече са обявени в Интернет. Те имат важна информационна роля за студентите, а също и за кандидат-студентите, доколкото подпомагат ориентирането им в отделните специалности. Забавеното обявяване на инфопакетите е резултат от честите промени в учебните планове, недостатъчната оперативност и мотивираност на основните звена в подготовката и обявяването им.

1. 4. Специалности и студенти

Мандатът стартира с 48 акредитирани бакалавърски и магистърски програми за обучение след средно образование, които вече са 62. Стартираха осем нови програми: *Музикален театър*, *Изпълнителско изкуство*, *Чужд език и етнология*, *Педагогика на обучението по география и история*, *Европеистика*, *Култура и медии*, *Международни икономически отношения и Балканистика* (магистърска програма).

В отчетния периода са открити общо 12 нови специалности, от които 1 магистърска след завършено средно образование (Балканистика) и 11 бакалавърски. Шест от откритите специалности са с възстановен прием през този период – Педагогика, Специална педагогика, Маркетинг, Електроника, Моделиране, технологии и мениджмънт в шевното производство и Политология.

Таблица № 1. Откриване на нови специалности по учебни години.

Учебна година	Нови специалности	Специалности с възстановен прием или променено наименование на специалността
2007/2008	1. Европеистика /в броя за прием на Международни отношения/	1. Педагогика 2. Специална педагогика 3. Маркетинг 4. Електроника 5. Текстилна техника и технологии се преименува в Моделиране, технологии и мениджмънт в шевното производство
2008/2009	1. Балканистика 2. Педагогика на обучението по география и история 3. Чужд език и етнология 4. Изпълнителско изкуство 5. Музикален театър	1. Европеистика – със самостоятелни бройки в плана извън Международни отношения
2009/2010	1. Култура и медии 2. Прием в направление Икономика 3. Прием в направление Педагогика 4. Приложна лингвистика – Немски и Английски език	1. Политология
2010/2011	Международни икономически отношения	
2011/2012	Приложна лингвистика – Руски и Английски език	

Постигнатото разнообразие от програми представя добре ЮЗУ „Неофит Рилски” като класически университет, който обучава както студенти в хуманитарните, социалните и природните науки, така и в изкуствата. Сатурацията е достигнала предела на екстензивно развитие, който може да се постигне при наличната материална база, преподавателски състав и кандидатстудентски потенциал за страната.

Възможностите по-нататък следва да се търсят в оптимизиране на броя и съдържанието на предлаганите бакалавърски програми, както и в разкриването на такива, в които обучението може и е престижно и конкурентно да се води на два езика. Най-близо до практическата реализация на тази цел стоят специалности от Филологическия факултет (Английска филология, Чужд език и етнология, Приложна лингвистика), от Стопанския факултет – Международни икономически отношения и от Правно-историческия факултет – Международни отношения и Европеистика.

На фона на постигнатото насищане в бакалавърските програми вече две години подред се наблюдават сериозни проблеми с приема на студенти в някои от специалностите от професионално направление (ПН) „Педагогика на обучението по...”. Това са *Педагогика на обучение по български и чужд език, Педагогика на обучението по математика и информатика, Педагогика на обучението по физика и математика, Педагогика на обучението по химия и физика*. От ПН Химически и Физически науки кризата обхваща специалностите *Химия и Физика*. Във филологическото направление в близките години едва ли ще може да се поддържат специалностите от при-

ложна лингвистика *Френски и английски език, Немски и английски език, Руски и английски език*. От ПН Музикално и танцово изкуство това се отнася за специалностите *Изпълнителско изкуство* и *Музикален театър*.

Очевидно чисто академичната ориентация на някои от специалностите не е удачна за съвременния пазар на труда (*Физика, Химия*) и е нужно да се търсят адекватни на пазара специалности с по-приложна ориентация. Обучението в други специалности също трябва да бъде освободено от излишен академизъм и съобразено със съвременните постижения на науките (*Информатика, Компютърни системи и технологии*). Вероятно се налага преосмисляне на концепцията за някои „двойни” специалности (*Педагогика на обучението по български и чужд език, Педагогика на обучението по математика и информатика, Педагогика на обучението по физика и математика, Педагогика на обучението по химия и физика, Начална училищна педагогика и чужд език*).

Голяма част от план-приема на университета е в специалности, които са в I-ва финансова група (около 34% от план-приема на университета е в ПН „*Педагогика*”, „*Педагогика на обучението по...*”, „*Администрация и управление*”, „*Туризъм*”, „*Управление на образованието*”, където издръжката е ниска. От друга страна, специалности, които са в по-високоплатени групи, като тези от областта на природните науки и изкуствата, трудно изпълняват план-приема. С това се очертават предпоставки за бариери пред увеличаване на общата субсидия на университета.

Работата върху учебната документация показва една стара слабост, свързана с разкриването на нови специалности и с квалификационните им характеристики: продължава да не се правят сериозни проучвания на пазара за нужните специалисти както като професионален профил, така и като обем за реализация. Надценяват се възможностите на трудовия пазар да поеме специалисти, които априорно звучат като нужни за стопанството, а в действителност реализацията е трудна, в това число защото не се познават изискванията на пазара, относно профила на подготвяните специалисти.

Приемът за студенти за отчетния период бе увеличен с 48.6% на база 2007/2008 учебна година (Таблица № 2). Благоприятни фактори за това бяха разкритите нови специалности, подобрената структура на преподавателския състав, акредитацията на университета и увеличението на капацитета от 12 000 на 15 600, както и на редица професионални направления, успешно преминалото следакредитационно наблюдение на университета като цяло и попадащите в график професионални направления, гъвкавата ориентация към начините на прием (включително и по професионални направления) и добрата организация на кандидатстудентските кампании.

*Таблица № 2. Прием на студенти в началото
и в края на мандата.*

Учебна година	Общ брой прием	Прием бакалавър и професионален бакалавър	Прием магистър след средно образование	Прием магистър след бакалавър и магистър
2007/2008	2055	1755	180	120
2008/2009	2541	2076	219	246
2009/2010	2792	2263	232	297
2010/2011	2987	2378	266	343
2011/2012	3054	2416	266	372

През 2010/2011 г. университетът постигна разрешеното от § 31 (1) на ЗВО 100% усвояване на капацитета. Към 15 септември 2011 г. в университета се обучават 13 301 студенти, което е 85,26% от пълния капацитет. Този факт е от особено значение за финансовата стабилност на висшето училище, тъй като при сегашния профил на университета финансирането е свързано основно с броя на обучаваните студенти. Той е важен за авторитета – и за привличането на нови студенти и на добре подготвен преподавателски състав.

Кандидат-студентските кампании през изминалите години ангажираха много сили и внимание на сътрудниците на Д „ОД”. Навреме се подготвяха Правилникът и съпътстващите го документи за прием на студенти и информационните материали. Активно бе участието в кандидатстудентски борси и срещи по места в средни училища (София, Пловдив, Стара Загора, Монтана, Перник, Сандански, Петрич, Абланица и др.). Сключиха се редица меморандуми за

сътрудничество със средни училища, които раздвижиха формите за участие в кандидатстудентските конкурси и за прием на студенти. Следваше се линия на активно и коректно информирание на медиите и обществеността по кандидатстудентски въпроси. Конкурсите и приема на студенти бяха организирани в пълно съответствие с правилниците и не се даде възможност за възникване на ситуации, които хвърлят сянка върху тях.

С промените в чл. 21, ал. 2 от ЗВО последните две години бяха приети и студенти в платено обучение (общо 164 души през 2010/2011 и 112 през 2011/2012 учебна година) извън утвърдения план-прием и в рамките на 5% от свободния капацитет. Най-търсените специалности през тази година са: 1) *Психология з. о.*; 2) *Психология р. о.*; 3) *Предучилищна и начална училищна педагогика (ПНУП з. о.)*; 4) *Направление Педагогика р. о.*; 5) *Педагогика на обучението по физическо възпитание (ПОФВ) р. о.* Постигнатото утвърждава университета като притегателен център за млади хора, желаещи да получат добра подготовка и трудова реализация. От друга страна, то показва и някои възможности за разкриване на задочна форма на обучение по търсени специалности, където няма такава форма в държавна поръчка.

В духа на казаното е постигнатото в областта на привличането на чуждестранни студенти. Към началото на тази учебна година техният брой е около 400, които са с 51,28% повече спрямо началото на мандата. Те са от страни от Европа, Америка, Азия. Записани са студенти от Япония. Доминиращо чуждестранните студенти са от следните страни: Македония, Молдова, Украйна, Сърбия, Албания, Гърция.

Предпочитаните от тях специалности са Кинезитерапия, Финанси, Стопанско управление, Международни отношения, Счетоводство и контрол, Английска филология, Компютърни системи и технологии, Информатика, Педагогика.

Постигнатото в областта на привличането и задържането на чуждестранните студенти заслужава висока оценка, но е и своеобразно предизвикателство. То задължава с утвърждаване на качеството на обучението, но и с търсене на възможности за по-активно утвърждаване сред чуждестранните студенти на останалите бакалавърски програми. Университетът ни следва и може да намери форми и средства за по-активно привличане на чуждестранни студенти както по линия на приема, който осъществява и дирижира МОМН във връзка със 103 ПМС от 31 май 1993 г., така и паралелно и извън този прием (сред българите в чужбина, сред български общности в Молдова, Украйна, Сърбия, сред чужденци от ЕС и извън него). Нужна е и цялостна концепция относно обучението на чужденците (включително и на български език), която да е насочена към постигане на високо качество на образование, предоставяне на благоприятни възможности за обучение, а също и за продължаващо образование – в магистратура и докторантура.

1. 5. Учебен процес и образователни технологии

Сериозно постижение за мандатния период е преминаването на университета от два графика на обучение към един. Вече всички факултети започват

и завършват учебния процес по едно и също време. Освен че организационно е по-благоприятно (за съгласуване на натовареност на учебни зали и преподаватели, организиране на изпитни сесии, включително и кандидатстудентски), този факт има и икономически измерения – съдейства за икономии на средства за отопление и транспорт.

Навременното и оптимално изготвяне на годишния график на учебните занятия се превърна във важна и отговорна задача. Постигнахме по-рано започване на учебната година, което е икономически оправдано. Освобождава се повече свободно време за студентите, което може да се използва от тях.

Седмичните разписи в основните звена се изготвят навреме, съгласуват се със студентите и са насочени към оптимална организация на учебната натовареност на студентите и използване на наличната материална база. Крайно наложително е обаче въвеждане на софтуер за тяхното изготвяне, още повече, че вече има опит в ПИФ от въвеждане на собствен такъв софтуер. Надеждата е да се постигне оптимално използване на материалната база, балансирана седмична натовареност на студентите и преподавателите.

Мониторингът на използването на учебните зали изяви една тревожна тенденция в използването на материалната база за лекции и семинари – редица от залите са превърнати в лаборатории, които се заключват от преподавателите, като по този начин мотивът „съхранение на техниката” затруднява изготвянето на седмичните разписи и ограничава ползването на тези лаборатории за самоподготовка на студентите. Очертават се трудности в осигуряване на големи зали

за професионални направления, в които обучението в първите две години е в големи потоци: ПН *Икономика*, ПН *Педагогика*, *Право*.

Успешно се използват възможностите на Интернет за публикуване на графика на учебния процес по учебни години и семестри, на разписите на учебните занятия по факултети и специалности, датите за изпити и друга полезна информация. Налагането на тази практика костваше доста усилия, но с превръщането на Интернет в ежедневие път назад няма. Има обаче какво да се желае относно инициативността и оперативността на някои от основните звена: информацията от тях в Интернет закъснява, често е неактуална или непълна.

Платформата „Admin pro” се превърна в стандартен инструмент за управление на студентското състояние и на изпълнението на капацитета за отделните професионални направления и регулирани специалности. Тя облекчава работата на учебните отдели със студентите относно заверките на семестрите, издаването на академични справки и уверения. Въвеждането на база на тази платформа на електронно досие на студента облекчи достъпа на студентите до тяхното студентско състояние. Прозрачността засили възможностите на студентите да планират и управляват по-ефективно студентското си положение. Улесниха се процесите при подаване на документи за стипендии и общежития.

Последните години с навлизането на електронните технологии и Интернет доста по-активно се застъпва използването на интерактивни методи и техники, а също на електронни технологии за обучение. Малко са обаче цялостните лекционни курсове

за обучение, базирани на електронни платформи. Поради тази причина се сключи договор за партньорство с външна фирма с цел преминаване към модерна електронна платформа за обучение и подготовка на преподавателите за нейното използване.

1. 6. Преподавателски състав и качество на образованието

В сравнение с началото на мандата динамиката на преподавателския състав на пълен щат изглежда така:

Таблица № 3 Динамика на преподавателския състав за периода 2007-2011 г.

Преподавателски състав	Към началото на мандата	Към края на мандата	Ръст
Хабилитирани	227	249	+ 5,02%
Нехабилитирани	239	247	- 0,8%

Данните от таблицата илюстрират грижата на ръководството за осигуряване на образованието на студентите с висококвалифициран преподавателски състав. Те са предпоставка за получаване на добри оценки в следакредитационното наблюдение и при увеличаване на капацитета на университета и отделните професионални направления.

Във всички професионални направления университетът покрива изискванията на чл. 17 и 26а на ЗВО: хабилитираните преподаватели четат изискуемия се минимум от 70% от лекционните курсове, а тези на основен трудов договор (ОТД) – повече от

50% от тях. Във Факултета по изкуства се спазват разпоредбите на чл. 3 от Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование за ОКС „Бакалавър”, „Магистър” и „Специалист” (ПМС 162/23.07.2002 г.) – нехабилитирани преподаватели четат по-малко от 30% от лекционните курсове. В регулираната специалност *Право* се спазват изискванията на чл. 8, ал. 2 и 3 от Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по тази специалност и професионална квалификация „юрист”, като нехабилитираните преподаватели с ОНС „доктор” четат по-малко от 5% от определените задължителни дисциплини.

1.7. Кредитна система

Въведената с Наредба № 21 от 30.09.2004 г. система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища, в университета функционира от 2004 г. Учебните планове са съобразени с нея, като се изчислени при 30 часа студентска натовареност (аудиторна и извънаудиторна) за кредит. Тя създава благоприятни условия за стимулиране на студентите за системна и редовна подготовка и е добре работещ инструмент за студентската мобилност.

2. ОБРАЗОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ – МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ

Една от основните образователни задачи на ЮЗУ „Неофит Рилски” през изтеклия период беше обучението по магистърски програми след придобита образователно-квалификационна степен “бакалавър” или “магистър”. При организацията и управлението на този процес основните звена на университета се ръководеха от принципа да се създадат възможности за:

- непрекъснато повишаване на образователно-квалификационното равнище на обучаваните и желаещите да се обучават в тази степен чрез предлагане на богат спектър от магистърски програми;

- предоставяне на по-високи знания, компетентност и квалификационно ниво като предпоставка за тяхната по-добра професионална реализация;

- удовлетворяване на потребностите на практиката от подготовка на специалисти в различни професионални области;

- подобряване на позициите на университета на пазара на образователни услуги и на неговите конкурентни предимства в сферата на магистърските програми.

Управлението на образователните дейности, свързани с магистърското обучение, бе насочено към осигуряване на високо качество на подготовката на специалисти, съобразено с нарастващите изисквания на практиката и по-нататъшно повишаване на образователната роля на университета в Югозападна България, страната и чужбина. В тази посока бяха насочени стратегията и конкретните действия на катед-

рените, факултетските и университетското ръководства.

Основни цели във връзка с обучението в ОКС „магистър” през периода бяха:

– Да се даде отговор на потребностите на практиката и на потребителското търсене – за постигането на тази цел катедрите и факултетите активно търсеха нови сегменти на услуги на образователния пазар и непрекъснато разработваха нови магистърски програми.

– Да се усъвършенстват учебните планове и програми, чрез включване в тях на нови, актуални и обществено и практически значими учебни дисциплини – в тази връзка и с цел осигуряване на професионална подготовка, съответстваща на съвременните изисквания на трудовия пазар перманентно се обновяваха и усъвършенстваха учебните планове на основата на проучване на мнението на потребителите на кадри.

– Разширяване използването на съвременни аудиовизуални, информационно-комуникационни, мултимедийни и други високотехнологични продукти в учебната работа, както и прилагане на интерактивни методи на преподаване с цел осигуряване по-високо качество на учебния процес и привеждането му в съответствие с изискванията на съвременната практика – за реализацията на тази цел продължи оборудването на аудиториите с необходимата техника и бе осигурена възможност младите преподаватели да се обучават в Лабораторията по дидактика.

– Да се разшири ареала на влияние на университета, така че да се привличат чуждестранни студенти в ОКС „магистър” от различни страни – за тази

цел бяха утвърдени магистърски програми за обучение на чужд език и се извърши подготовка на преподаватели от университета по този език.

Анализът на състоянието и тенденциите в развитието разкриват следните конкретни резултати от дейността на факултетите в магистърското обучение:

В разглеждания отчетен период е постигнато значително количествено нарастване на магистърските програми. В сравнение с края на 2007 г., към 2011 г. техният брой се е увеличил повече от пет пъти, като понастоящем те са 86 с различен срок на обучение, съобразно предходната подготовка на студентите. Нарастването на броя и продуктивното разнообразие на магистърските програми, съобразно заложената цел в мандатната програма е насочено към пълно удовлетворяване потребностите на практиката и привличане на повече студенти. Положителен момент е, че формирането на визията за по-нататъшното развитие на магистърското обучение и въвеждането на нови магистърски програми са съобразени с разнообразното потребителско търсене и потребностите на обществото и се основават на проучвания под различна форма.

Количественият ръст и разнообразието на магистърски програми е една от предпоставките за повишаване на броя на обучаваните в ОКС „магистър”. Средно на учебна година броят на обучаваните в различни магистърски програми (след придобита ОКС „бакалавър” или „магистър”) е около 1400 студенти. Приемът на студенти в ОКС „магистър” по факултетите и по години е представен в таблица № 4:

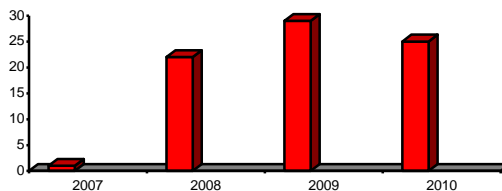
Таблица № 4. Приети студенти в ОКС „магистър” след придобита ОКС „бакалавър” или „магистър” в периода 2007/2008 – 2010/2011 учебна година.

Факултет	Учебни години				Общо
	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	
Обществено здраве и спорт [□]	0	0	39	62	101
Правно - исторически	199	192	172	186	749
Природо - математически	25	21	41	53	140
Стопански	572	377	418	471	1838
Факултет по изкуствата	8	30	20	40	98
Факултет по педагогика	89	139	144	160	532
Филологически	37	42	21	54	154
Философски	99	89	82	58	328
Приети общо:	1029	890	937	1084	3940

През периода се наблюдава и нарастване на броя на чуждестранните студенти в ОКС „магистър”. Докато през 2007 г. в магистърска програма е обучаван само 1 чуждестранен студент, то в следващите години техният брой значително нараства, като през 2010 г. те са 25 (фигура № 1).

[□] Факултет “ОЗС” е открит през 2009 г., поради което в първите две посочени учебни години няма прием на магистри.

Диаграма № 1. Обучавани чуждестранни студенти по години.

По географска разпределеност чуждестранните студенти в тази ОКС се ситуират както следва (вж. таблица № 5).

Таблица № 5. Чуждестранни студенти в ОКС „магистър” по страни – 2007-2010 г.

Страни	Брой обучавани чуждестранни студенти по години			
	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.
Албания	-	-	1	1
Гърция	-	-	1	-
Кипър	-	-	-	2
Македония	1	22	26	15
Молдова	-	-	-	2
Сърбия	-	-	1	2
Украйна	-	-	-	3
Общо	1	22	29	25

Магистърските програми, в които се обучават чуждестранните студенти през посочения период, са 17 и обхващат различни направления и факултети (вж. таблица № 6):

Таблица № 6. Магистърски програми, в които са обучавани чуждестранни студенти в периода 2007/2008 – 2010/2011 учебна година.

Магистърски програми	Брой чуждестранни студенти по години			
	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.
Образователен мениджмънт	-	-	-	2
Педагогика	-	1	-	1
ПОФВ	-	1	3	-
ПОТГ	-	-	1	-
ПНУП	-	-	1	-
Българска филология	-	-	1	-
Английска филология	-	6	2	3
Философия	-	2	-	-
Психология	-	2	3	1
Международни отношения	-	-	3	2
Политология	-	-	-	2
Връзки с обществеността	-	1	-	-
Публична администрация	1	2	3	4
Стопанско управление	-	2	2	3
Финанси	-	5	6	-
Туризм	-	-	-	2
Информатика	-	-	4	4
Логопедия	-	-	-	1

В началото на 2010 г. Академичният съвет на ЮЗУ „Неофит Рилски” утвърди 21 магистърски програми, по които да се провежда обучение на чужд език, предназначени за чуждестранни студенти. Впоследствие през м. юли 2011 г. към този списък

бяха добавени и още две програми. Магистърските програми, предназначени за такова обучение са:

Международни отношения; Европейистика; Международентуризмъ; Международни икономически отношения; Управление на висшето образование; Логопедия; Образователен менидж-мънт; Социология; Културен мениджмънт и визуални комуникации; Английска филология; Физика; Биологично активни вещества и лекарствени средства; Метрология в химията; Екология и опазване на околната среда; Ресурси и устойчиво развитие; Регионално развитие; Информатика; Компютърни системи и технологии; Енергетика и опазване на околната среда; Кинезиология; Спортна кинезиология; Славянска филология – на съответния език; Балканистика – на съответния език.

По две от магистърските програми вече се извършва обучение на английски език на студенти от Кипър и Гърция – Образователен мениджмънт и Физика. За улесняване достъпа на чуждестранните кандидати до интересуващата ги информация в изготвените информационни пакети са представени и магистърските програми на български и английски език. Като част от подготовката за преминаване и към чуждоезиково обучение в ОКС „магистър” през 2010 г. е извършена подготовка на преподаватели от университета по английски език.

През мандатния период, макар и бавно, бяха предприети стъпки за разработването на съвместни магистърски програми с университети от чужбина. Пример за това е магистърска програма „Метрология в химията”, обучението по която е организирано в рамките на международен консорциум от 9 евро-

пейски университета от 7 държави – членки на Европейския съюз - Университетът в Тарту (Естония), Варшавският университет, Университет „Мария Склодовска – Кюри” и Университет „Адам Мицкевич” (Полша), Лионският университет (Франция), Лисабонският университет (Португалия), Букурещкият университет (Румъния), Университетът в Марибор (Словения) и ЮЗУ „Н. Рилски”. Обучението се осъществява в сътрудничество с Института по стандартни материали и измервания – гр. Гейл, Белгия (метрологичен център на ЕС). Обучението по тази програма е съпроводено с интензивен обмен на студенти и преподаватели между университетите от консорциума и провеждане на лятна школа за всички студенти от програмата, като е необходимо да се отчете, че през 2009 г. ЮЗУ „Н. Рилски” беше домакин на втората лятна школа. Успешно завършилите магистърската програма студенти получават сертификат „EUROMASTER”, който се издава като допълнение към националната диплома и е официален документ, признат в границите на Европейския съюз.

В процес на подготовка са две съвместни международни магистърски програми – по „Бизнес администрация”, за чието организиране е сключен меморандум между ЮЗУ „Н. Рилски” и Университет „Македония” в гр. Солун – Гърция и по „Международен туризъм”, която се разработва съвместно с Академия по труда и социалните отношения в гр. Москва – Русия.

Със създаването и реализирането на тези и други съвместни магистърски програми с университети извън страната ще се създадат предпоставки за повишаване имиджа на университета и за неговото

по-добро познаване на международния образователен пазар. Затова е необходимо действията в тази насока да продължат по-уверено и в бъдеще.

В резултат от усилията на катедрените и факултетските ръководства се създаде като цяло добра организация за обучение и за осъществяване на образователния процес на по-високо равнище. В тази насока е и тенденцията към подобряване на методическото и техническото осигуряване на обучението, чрез трайно навлизане и използване на мултимедийните и интерактивните методи и техники в образованието, както и включването на резултати от научноизследователската дейност в учебния материал.

Значително се подобри управлението на образователните дейности, свързани с образователно-квалификационната степен в следните насоки:

– Оптимизирани са учебните планове в магистърската степен, като през учебната 2008/2009 г. се осъществи съкращаване на срока на обучение на завършилите същото професионално направление от три на два семестъра, а на завършилите други направления – на 4 семестъра, като се извърши редукция на хорариума в размер на 20%.

– За по-пълноценната подготовка на студентите от образователно-квалификационната степен продължи усъвършенстването на учебните планове и програми, изразяващо се главно във включване на по-актуални и обществено и практически значими учебни дисциплини и съдържание, съответстващи на съвременните изисквания.

– В Правилника за образователните дейности бяха направени промени и допълнения, касаещи организацията на учебния процес в ОКС „магистър”.

– Навременно се обявяват сроковете за подаване на документи за обучение в магистърски програми и се осъществява процедурата по записването на приетите студенти.

– За запознаване на потребителите на образователни услуги с възможностите за обучение в ОКС „магистър”, магистърските програми, сроковете за обучение и др., необходимата информация се представя в сайта на университета.

– Във връзка с предвиденото в мандатната програма разработване на вътрешни правила за изразходване на средствата, набирани от такси за платено обучение в магистърските програми се въведоха план-сметки, с които се регламентира диференцирано заплащане на лекционните и семинарните занятия, провеждани със студентите от ОКС “магистър”.

С оглед осигуряването на обучение в ОКС “магистър”, с което да продължи да се запазва и да се увеличава интереса на потребителите на образователни услуги, в бъдеще е необходимо новите магистърските програми да бъдат създавани на базата на по-задълбочени проучвания и прогнози на търсенето и след оценка на пазарната потребност и целесъобразността за университета. Този подход в голяма степен ще подпомогне процеса на удовлетворяване на потребностите на практиката от специалисти и ще допринесе за намаляване на недостатъчно търсените програми.

Да се ускори процеса на въвеждането на магистърски програми на английски език и създаването на такива с партниращи чуждестранни университети.

За привличането на чуждестранни студенти да се реализира по-активна рекламна политика, като се

увеличават и разнообразяват рекламните канали и средства, както и целенасочено да се търсят авторитетни чуждестранни партньори, с които да се реализират съвместни магистърски програми.

В условията на конкуренция между висшите училища е важно създаването на предпоставки за цялостно повишаване качеството на обучението в магистърските програми – учебно съдържание съобразено с изискванията на практиката и представящо новостите в съответната област, включително и резултатите от научните изследвания, съвременни организация и подходи и методи за провеждане на учебния процес.

3. ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

Целите и усилията в областта на продължаващото обучение през изтеклия 4-годишен период бяха насочени към разширяване обхвата на образователните програми и на целевите групи съобразно потребностите на практиката и търсенето, както и към организиране на различни по срок и форма курсове.

Съобразно тези цели продължаващото обучение беше организирано в няколко основни направления, които непрекъснато се обогатяваха. В различните образователни програми участваха както студенти от университета, така и кадри от практиката.

Квалификационните курсове се провеждаха в следните основни направления:

- получаване на педагогическа правоспособност паралелно с обучението в ОКС „бакалавър“;
- получаване на нова квалификация и повишаване квалификацията на педагогически кадри;
- краткосрочни педагогически курсове;
- провеждане на специализации за придобиване на трета професионално-квалификационна степен от учители;
- провеждане на консултации на педагогически кадри за придобиване на съответна професионално-квалификационна степен;
- придобиване на нова квалификация и повишаване на квалификацията на действащи кадри извън системата на образованието (повишаване квалификацията на служители от държавната администрация и допълнителна квалификация по „Здравен менидж-

мънт” на работещите в системата на здравеопазването).

ЮЗУ „Неофит Рилски” вече предлага 26 образователни програми за повишаване на квалификацията и за допълнителна квалификация за 2 и повече семестъра, 6 едногодишни педагогически специализации (2 семестъра) за подготовка на учители за придобиване на трета професионално-квалификационна степен и 4 краткосрочни курса. Независимо от предложения по-голям брой програми за продължаващо обучение основният проблем е, че обучение се осъществяваше по една част от тях и то главно в областта на педагогиката, не само под влияние на търсенето, но и поради липсата на достатъчно предлагане – от предлаганите програми само 2 се отнасят за специалисти извън сферата на образованието. В този смисъл са налице все още неизползвани резерви в системата на продължаващото обучение, отнасящи се до организиране на по-широка гама от образователни програми в различни области, на базата на проучване на търсенето и потребностите на практиката.

В квалификационните курсове за периода са обучавани 1100 специализанти на година. Практиката показва, че най-търсени са квалификационните курсове, ориентирани към педагогическите кадри.

Особено висока активност в организирането и провеждането на продължаващото обучение през периода проявяваха следните факултети: Педагогически, Природо-математически, Филологически, Правно-исторически, Стопански (Център за изследвания и квалификация) и Факултет по изкуствата.

Важно значение за повишаването на квалификацията на педагогическите кадри от училищата

имаше и Центърът за продължаващо обучение, създаден с решение на Академическия съвет от 24 януари 2007 г. и финансиран по проект „Национален център за квалификация на учители за обучение и интеграция на ромски деца” (ИНПРОМПУС) на Ромски образователен фонд – Будапеща (Roma Education Fund), който през 2009 г., след изпълнението на проекта, беше преобразуван с решение на Академическия съвет в *Център за продължаващо обучение* към Педагогическия факултет. Той реализира специализации за допълнителна или нова професионална квалификация, специализирани курсове за допълнителна професионална подготовка, краткосрочни тематични курсове, семинари и индивидуални консултации. В рамките на проект „Интерактивен модел за професионално-педагогическа квалификация и продължаващо обучение” (№ SRP-A2) Центърът за продължаващо обучение инициира осъвременяване на квалификационните дейности, предлагани от Факултета по педагогика, в съответствие с нормативните изисквания и потребностите на заетите в сферата на образованието.

Съществен принос за повишаване професионално-квалификационните степени на педагогически кадри през периода имаше сключеното през 2009 г. споразумение с Тракийския университет в град Стара Загора (Департамент за информация и повишаване квалификацията на учителите).

Някои от провежданите курсове за продължаващо обучение през целия период бяха организирани в рамките на реализацията на проекти и договори за изпълнение на обществени поръчки (Таблица № 7).

Таблица № 7. Провеждани курсове за продължаващо обучение по проекти и договори за изпълнение на обществени поръчки.

Проект	Образователен курс
„Квалификационен курс по интеркултурно образование за детски учители от Благоевградска област” (2007/2008 г.) (Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”)	Интеркултурно образование
„Професионална квалификация по интеркултурно образование на университетски преподаватели, експерти от РИО и МОН, директори на училища и учители” (2008) (Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”)	Интеркултурно образование
Договор за изпълнение с МДААР (2007/2009 г.)	Многомодулни специализации за повишаване квалификацията на служителите от държавната администрация
Договор за изпълнение на обществена поръчка по проект „Разработване на програми и обучения за директорите на училища, детски градини и обслужващи звена в системата на образованието” на Националния институт за обучение на директори към МОН - схема BG051PO001/3.1-02 по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” (2009/2010 г.)	Обучение на директори на училища, детски градини и обслужващи звена в системата на образованието
„Професионална квалификация по интеркултурно образование на университетски преподаватели, експерти от РИО на МОН, директори на училища и учители” – номер на договора: № BG051PO001/07/4.1-01/93 (2009/2010 г.)	Инструктивен курс „Приемно училище” и Инструктивен курс „Специфика на обучението в мултикултурна среда”

През отчетния период беше постигнато по-добро управление на образователните дейности в сферата на продължаващото обучение, изразяващо се в подобряване на неговата организация и усъвършенстване на учебните планове. Бяха разработени учебни планове за едногодишни професионално-педагогически специализации за придобиване на трета ПКС от педагогическите кадри в училищата. За подобряването на цялостната организация на продължаващото обучение към Дирекция „Образователни дейности” беше създаден методически съвет, включващ представители на основните звена, чиято роля се състои в осъществяване на проучвания, извършване на анализи и прогнози, изучаване на добрите практики и предлагане на решения за организирането на курсове за продължаващо обучение. Същевременно Центърът за продължаващо обучение към Факултета по педагогика координираше дейността на факултетите, осъществяващи обучение по педагогически проблеми.

По-нататъшното подобряване на организацията на продължаващото обучение следва да бъде насочена към разширяване на гамата от образователни продукти, в съответствие с търсенето и потребностите на потребителите така, че да се привличат повече кандидати и да се отговори на реалните потребности на обществото; извършване на проучвания, анализи и прогнози; прилагане на гъвкави, адаптивни и отворени методи на обучение; въвеждане на нови форми, в това число вътрешнофирмено обучение и дистанционни форми, като една от важните предпоставки

за обучаване на повече специализанти; въвеждане на регистър на специализантите, чрез който ще се подобри значително водената за тях отчетност.

4. АКРЕДИТАЦИЯ

През периода дейността на университета и неговите основни звена в това направление беше насочена към:

- Поддържане и развитие на дейностите и условията, определящи състоянието на университета и свързани с формирането на институционалната и програмните акредитационни оценки;

- Акредитиране на всички професионални направления и на повече докторантски програми в различните научни специалности, с цел перманентно подмладяване и кадрово осигуряване на академичния състав;

- Изпълнение на препоръките, направени от АС на НАОА при институционалната и програмните акредитации;

- Подготовка за следакредитационно наблюдение и контрол.

Във връзка с акредитацията са постигнати следните конкретни резултати: Успешно е завършен процесът на програмната акредитация, като са акредитирани с оценка „добра” и „много добра” всички 26 професионални направления в ЮЗУ „Н. Рилски” със съответните бакалавърски и магистърски програми. В сравнение с 2007 г. е постигнат значителен ръст, като се има предвид, че през същата година са били акредитирани 10 професионални направления с 15 бакалавърски и 20 магистърски програми.

Значително нарастна активността на катедрите и факултетите по акредитирането на докторантски програми. В резултат от това акредитираните прог-

рами (научни специалности) вече са 38, докато през 2007 г. те са били 20 (вж. Приложение № 1).

През периода 2007-2011 г. бяха предприети мерки за успешно следакредитационно наблюдение и контрол. Изпълнението на препоръките, направени от АС на НАОА и предприетите действия от основните звена и ръководството на университета доведоха до положителни резултати при проведения през 2009 г. следакредитационен контрол на университета. На базата на представената документация Акредитационният съвет на НАОА на свое заседание от 09.07.2009 г. (Протокол № 22) утвърди докладите на Постоянната комисия по следакредитационно наблюдение и контрол във връзка с изпълнението на препоръките при институционалната акредитация на ЮЗУ „Неофит Рилски” и по прилагането на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академичния състав и даде положителна оценка на положените усилия и извършените от университета дейности в периода след получаването на институционалната акредитация.

На следакредитационно наблюдение и контрол през същия период бяха подложени и 23 професионални направления, които също получиха положителна оценка за изпълнението на препоръките, направени от АС на НАОА (вж. Приложение № 2). Тази процедура е предстояща за професионалните направления 3.3. Политически науки, 4.6. Информатика и компютърни науки и 7.4. Обществено здраве. Осъщественият следакредитационен контрол показва добри резултати за професионалните направления. НАОА отчете положително усилията за изпълнение на препоръките, направени при програмната им акре-

дация. По отношение на четири от направленията (2.2. История и археология, 3.1. Социология, антропология и науки за култура, 3.9. Туризъм, 4.1. Физически науки) е отчетено неизпълнение на препоръка, което налага необходимостта от насочване усилията на съответните катедри и факултетски ръководства към реализацията на тези препоръки.

През периода чрез процедурите на Вътрешно-университетската система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав се извършваше наблюдение и контрол за изпълнение на препоръките на АС на НАОА.

През изтеклия отчетен период университетът подготви и представи в НАОА необходимата документация за повишаване на своя капацитет. В резултат от това с протокол № 1 от 08.01.2009 г. Акредитационният съвет при НАОА взе решение за изменение капацитета на университета от 12000 на 15600 студенти и докторанти. Този акт има съществено значение за разширяване ролята на университета като важна образователна институция.

В положителна насока беше изменен капацитетът на 6 професионални направления – 2.1. Филология, 3.5. Обществени комуникации и информационни науки, 3.7. Администрация и управление, 3.8. Икономика, 4.4. Науки за земята, 8.4. Театрално и филмово изкуство. Изменението на капацитета беше наложено от необходимостта в професионални направления с недостатъчен капацитет, но завишено търсене да се създаде възможност за по-голям прием на студенти в ОКС “бакалавър” и “магистър”.

През 2010 г. с активното участие на представители на всички основни звена на университета се

извърши подготовка и беше представена в MOMH необходимата документация (доклад-самооценка и приложения) във връзка с провеждане на международна независима оценка на образователно-научния профил на университетите в България.

През 2010 г. във връзка с публикуваните рейтинги на висшите училища по проект „Разработване на рейтингова система на висшите училища в Република България” специално сформирана комисия направи анализ, представен в специален доклад и становище относно индикаторите, събирането на информацията, методологията за оценяване и публикуване на резултати по проекта, което беше предоставено на MOMH.

Във връзка с изтичането в началото на 2012 г. срок на институционална акредитация беше подготвена и представена в НАОА необходимата документация – Доклад – самооценка, Доклад за изпълнение на препоръките от предходната акредитация и съответните приложения. С последващото въвеждане от страна на АС на НАОА на нови критерии за институционална акредитация в настоящия момент се извършва цялостно преработване на самооценяващия доклад.

Предвид предстоящата институционална акредитация и изтичането на срока на програмната акредитация на някои професионални направления, усилията следва да бъдат насочени към осигуряването на условия за най-доброто представяне на университета. С цел получаване на най-високата оценка при предстоящата институционална и последващите програмни акредитации е необходимо максимално да се изостри вниманието на факултетите и катедрите

към осигуряване на най-пълно изпълнение на акредитационните критерии и препоръките от съответната предходна акредитация. Необходимо е да се обръща сериозно внимание на подготовката и качеството на документацията за акредитация и следакредитационно наблюдение и контрол, както и на съответствието ѝ с предявените изисквания.

5. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ (НИД), КАДРОВО РАЗВИТИЕ (КР), ДОКТОРАНТСКО ОБУЧЕНИЕ (ДО)

5. 1. Направление „Научноизследователска дейност” (НИД)

Насоките за развитие и реализация на НИД в ЮЗУ за мандата 2007-2011 г. бяха ясно очертани в приетата от общото събрание Мандатна програма на ректорското ръководство. В съответствие с нея, в раздела ѝ за развитие на научно-изследователската дейност в университета, както и с приетата дългосрочна стратегия за развитие на научните изследвания в ЮЗУ „Неофит Рилски”, усилията на академичната общност през отчетния период, бяха насочени основно към:

– Изграждане на нови еталони в научните изследвания в системата на висшето образование и извън него.

– Развитието на толерантни взаимоотношения и взаимодействия в научноизследователската среда, в съответствие с националните и европейските стандарти.

– Ясно и категорично извеждане на преден план на съизмерими – аналогични и все по-пълно съответстващи на европейските стандарти изисквания към качеството на научно-изследователската работа.

– Активизиране на научния и творческия потенциал на базовите университетски звена (факулте-

тите, Техническият колеж, общите структури и изградените изследователски центрове и лаборатории) за постигане на оптималния за различните професионални направления баланс и единство на изследване и учене; на съдържателен евристичен диалог и иновации за научно обезпечаване на собствената учебно-познавателна дейност на студентите.

– Прерастване на все по-диференциращата се по образователно-квалификационни (и научни) степени, система на обучение в Югозападния университет „Неофит Рилски“ в цялостна разгърната и обогатяваща научно-учебна среда.

Във връзка с изпълнение на специфичната си мисия и предназначение през отчетния период университетът разгърна научноизследователската си дейност по посока на следните приоритетни направления:

1. Хуманитарно-социални изследвания – насочени към осмисляне, прогнозиране, обосноваване регулиране и подпомагане решаването на изострените от ситуацията на преход към демократично общество исторически, правни, етнически, културни, психологически и педагогически проблеми – в техния социокултурен регионален, национален и балканистичен контекст и наследство, както и в съвременните изменения на стресова трансформация на обществени и производствени структури; на традиции и ценности; на безработица и нужда от нова социална компетентност и професионална квалификация; на нарастване на сложността на обществения живот на човека – ключовият фактор на всяка промяна и перспективният капитал на всяка страна.

2. Изследвания в областта на природните, икономическите, правните и техническите науки – по посока на регионалните и трансгранични екологични проблеми; изучаване на природните условия и разработка на системи за внедряване на безотпадни технологии и управление на опазването на околната среда.

3. Иновации в сферата на информатиката, компютърни и мултимедийни комплекси и технологии, научно решаване на въпросите на стопанското управление, финансовата ефективност, технологично обновление и модернизация на малки и средни местни и съвместни предприятия, на туризма и услугите.

Тези основни приоритети и насоки, както и актуализираните програми за научноизследователска дейност по основни звена, бяха конкретизирани ежегодно в тематиката на разработваните научноизследователски проекти, финансирани по Наредба № 9 от 8. 08. 2003 г. за условията и реда за планиране, разпределение и разходване на средствата, отпускани целево от държавния бюджет за присъщата на държавните висши училища научна или художествено-творческа дейност (обн., ДВ, бр. 73).

Още в началото на своя мандат ректорското ръководство предприе целенасочени стъпки за осигуряването на възможно най-добри условия за реализирането на научноизследователската дейност в основните звена и в университета като цяло. В тази връзка и в съответствие със Стратегическите цели и приоритети на Националния план за развитие (2007-2013 г.), одобрен от Министерски съвет на Република България на 19.08.2004 г., Академичният съвет на ЮЗУ прие работна програма за развитие на RI (2008-2011 г.).

В съответствие с тези намерения, ясно очертани в мандатната програма, най-общо може да се отбележи, че в областта на научноизследователската дейност за мандата 2007/11 г. беше постигнато следното:

- Повиши се научно-изследователската компетентност и професионална квалификация на преподавателския състав;

- Реализира се умело съчетаване на учебнообразователния с научно-изследователския процес на ниво преподаватели, докторанти, студенти;

- Подобри се чувствително информационната и организационно-ресурсната обезпеченост на научно-изследователската дейност;

- Активно включване на студентите и докторантите в научно-изследователските проекти;

- Подобри се качеството на научните изследвания и по-тясно обвързване с потребностите на потребителите.

Отчитайки направеното през този мандат ще отбележим, че взетите управленчески решения и реализираните практически действия доведоха до:

- утвърждаване на регулативно-стимулиращия подход при подкрепата на научните изследвания и тясното му обвързване с кандидатстването пред външни организации и институции;

- акцентирание върху научно-изследователски дейности, договорно обвързвани с външни научни и научнообразователски звена и институции и разработване на междууниверситетски проекти в национален и международен план;

- нормативно обезпечаване на връзките и единството на научните изследвания с обучението на

студентите от различните образователно-квалификационни степени, както и при подготовката на докторантите;

- перманентно актуализиране на информацията за нови изследователски и образователни програми;

- разгръщане структурата на научноизследователските лаборатории, центрове и звена и усъвършенстване на тяхната дейност;

- развитие на сътрудничеството и взаимодействието с неправителствените организации, с държавните и общинските институции, с трансграничните еврорегиони;

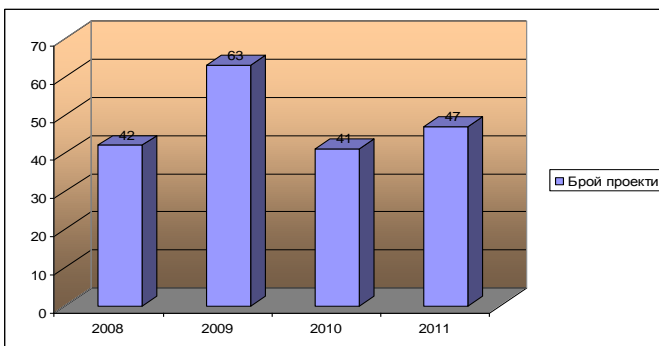
- разширяване на организираните от Югозападния университет научни форуми и превръщането на университета в значим конферентен център;

- провеждане на ежегодни научни сесии на преподаватели и студенти и публикуване на изследователските материали;

- активизиране на научноизследователската дейност на студентите, чрез включването им в проблемни изследователски групи и научни проекти;

- засилване относителния дял на научната продуктивност на преподавателите при тяхното атестиране и по-тясното ѝ обвързване с кадровото им развитие.

Количествените измерения на направеното в областта на проектната научноизследователска дейност изглеждат така: (вж. долните таблици и диаграми).

Диаграма № 2. Брой финансирани проекти по Наредба № 9 за периода 2008-2011г.

За мандатния период 2008-2011 г. за научно-изследователска и художествено-творческа дейности са изразходвани над един милион и шестстотин хиляди лева (вж таблица №8).

Таблица № 8. Изразходвани средства по години.

Година	Средства /в лева/
2008	351 273
2009	664 465
2010	288 000
2011	337 000
Общо за мандата	1 640 738

За отчетния период са отпуснати средства за 193 проекта по Наредба № 9, като за 2008 г. те са 42, за 2009 – 63, за 2010 – 41 и за 2011 – 47. Разпределе-

нието на проектите по групи е посочено в долната таблица.

Таблица № 9. Разпределение на проекти по Наредба № 9 за периода 2008-2011 г.

Година	Група А*	Група Б**	Група В***	Общо
2008	4	38	-	42
2009	9	45	9	63
2010	12	16	13	41
2011	17	17	13	47
Общо за периода	42 проекта	116 проекта	35 проекта	193 проекта

* **Група А** - Ифраструктурни проекти за провеждането на качествени и конкурентоспособни научни изследвания

** **Група Б** - Проекти на основните звена – факултети и колеж - за научни изследвания или художествено-творческа дейност в областите на науката или изкуството

*** **Група В** – Други проекти:

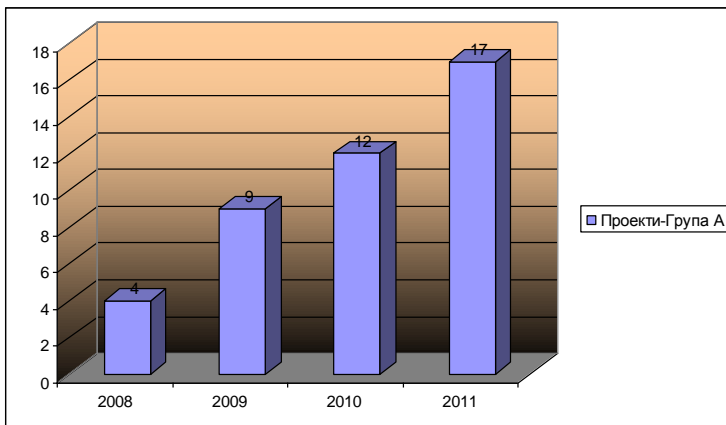
– Проекти за подготовка за участие в международни научни програми;

– Допълнителна финансова подкрепа към текущи научни проекти или проекти за художествено-творческа дейност, финансирани от национални или международни научни организации;

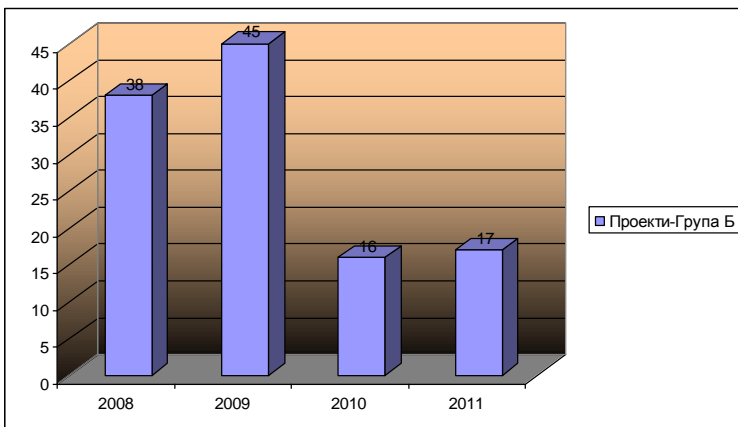
– Проекти за частично финансиране на научни или творчески форуми;

– Проекти за провеждане на културни мероприятия – концерти, изложби, постановки и други прояви, свързани с художествено-творческата дейност.

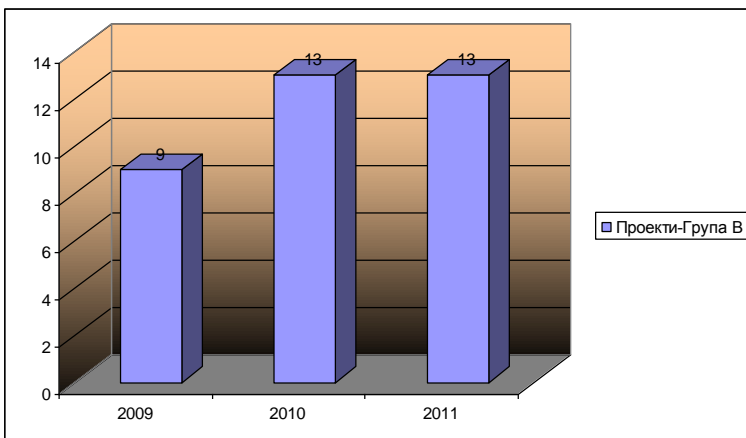
Разпределението на горепосочените групи проекти по Наредба № 9 по години е онагледено в диаграмите по-долу.

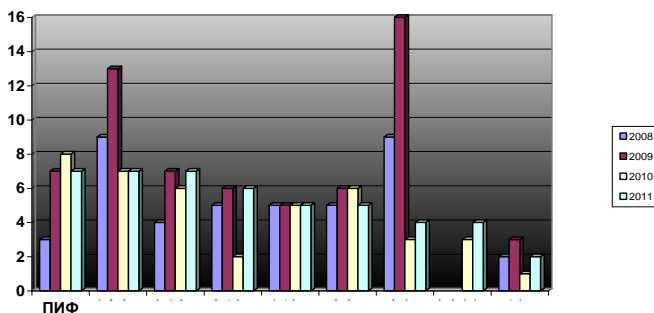
Диаграма № 3. Финансирани ИНФРАСТРУКТУРНИ проекти по Наредба № 9 - по години.

Диаграма № 4. Финансирани проекти на ОСНОВНИТЕ ЗВЕНА в областите на науката или изкуството по Наредба № 9 - по години.

Диаграма № 5. Финансирани проекти от група „ДРУГИ ПРОЕКТИ” (група В) по Наредба № 9 по години.

Диаграма № 6. Финансирани проекти по Наредба №9 (по факултети).

В качествен аспект извършваната научноизследователска и проектна дейност може да бъде оценена като сравнително добра, ако се вземат предвид реализираните научни форуми и публикации, на които са докладвани резултатите от различните групи проекти.

Един от основните критерии за успешно приключил проект (като научен резултат), въведен от ЦУК, бе задължителното изискване финансираните проекти да приключат с издаването на: 1) книги; 2) монографии; 3) публикации (в българска и чуждестранна периодика, сборници от конференции, годишни известия и др.). Към тези изисквания се отнасят и участия в конференции, кръгли маси и др. научни прояви; заснемане на филми, участия в радио- и телевизионни предавания; изработване на сайт в Интернет и др.

В таблица № 10 са представени количествено резултатите от извършената научноизследователска работа за периода 2008-2011 г.

Таблица № 10. Видове научни резултати по години.

Научни резултати	2008 г.	2009 г.	2010 г.
Участие в научни прояви: конференции, симпозиуми и др.	43	123	158
Доклади	59	125	325
Научни съобщения	5	31	25
Постери	2	16	21
Брой публикации в българска периодика	48	159	220
Брой публикации в чужда периодика	12	32	63
Брой публикации в български и чуждестранни реферирани списания	8	43	28
Монографии	9	14	16
Брой цитирания	14	33	75
Брой полезни модели и/или нови сортове	9	-	-
Брой художественотворчески прояви	9	42	39

Анализът на ежегодно представените научни отчети за финансираните проекти по Наредба № 9 показва, че като цяло предварително поставените изследователски цели са реализирани успешно, което се вижда от постигнатите резултати с теоретична и практико-приложна насоченост, заложили в план-програмите на финансираните проекти.

Постигнатите резултати се отнасят както до изграждането и усъвършенстването на университетската научноизследователска инфраструктура, така и до сферата на хуманитарно-социални изследвания, изследвания в областта на природните, икономическите, правните и техническите науки, в сферата на информатиката, компютърни и мултимедийни комплекси и технологии, които отговарят на главните насоки и приоритетни направления за научноизследователската дейност в ЮЗУ „Неофит Рилски”.

За тези положителни резултати допринесе и изготвената и приложена на практика нова документация във връзка с реализирането на проектната дейност като цяло, и в частност – със самата конкурсна процедура, която отговаря на новите изисквания за контрол, отчетност и финансова дисциплина.

Освен това, с цел осъществяване на успешен мониторинг при междинното и годишното отчитане на проектната дейност, проектите бяха регистрирани в архива по научноизследователската дейност на университета. Всеки проект фигурира в архива със свой собствен номер.

В резултат на по-ранното обявяване на конкурсната сесия бе осигурено повече време за реализиране на изследователските задачи, а процесът за изразходване и отчитане на финансовите средства и научните резултати беше значително облекчен. Положително се оценяват и възможностите, които бяха предоставени след влизането в сила на промените в наредба № 9, относно осигуряването на възнаграждение за участниците в проектите (чл. 10а, ал. 2). В резултат на финансовите поощрения, регламентирани в Наредбата, участието на студентите и докторантите в

разработваните научни проекти през учебната 2009/10 г. и 2010/11 г. се увеличи значително. Това е конкретна стъпка към приобщаването на студентите, специализантите и докторантите към научноизследователската дейност.

5.2. Центрове и лаборатории

Към настоящия момент в ЮЗУ „Неофит Рилски” развиват научно-изследователска дейност общо 19 научни центрове, лаборатории и семинари, оборудвани със специализирана апаратура.

През отчетния период бе въведено изискването университетските центрове, лаборатории и семинари в рамките на ЮЗУ да изградят уеб страници, където периодично да публикуват актуална информация за дейностите, реализирани в рамките на звеното, както и за постигнатите текущи резултати. Половината от активните центрове и лаборатории вече имат самостоятелни сайтове, информация за които е налична на сайта на университета.

Таблица № 11. Действащи научни центрове, лаборатории и семинари (брой) в университета през отчетния период.

Година	Брой
2008	25
2009	16
2010	17
2011	19

За мандатния период 2007-2011 г. в университета са създадени 5 нови научни и научнообразователни центрове:

– Университетски научноизследователски център за древни европейски и източносредиземно-морски култури – създаден с решение на АС през 2008 г.

– Център за немски идеализъм към Философския факултет – създаден с решение на ФС през 2008 г.

– Център за продължаващо обучение към Факултета по педагогика – създаден с решение на АС през 2009 г.

– Център за функционални изследвания в спорта и кинезитерапията – създаден с решение на ФС през 2009 г.

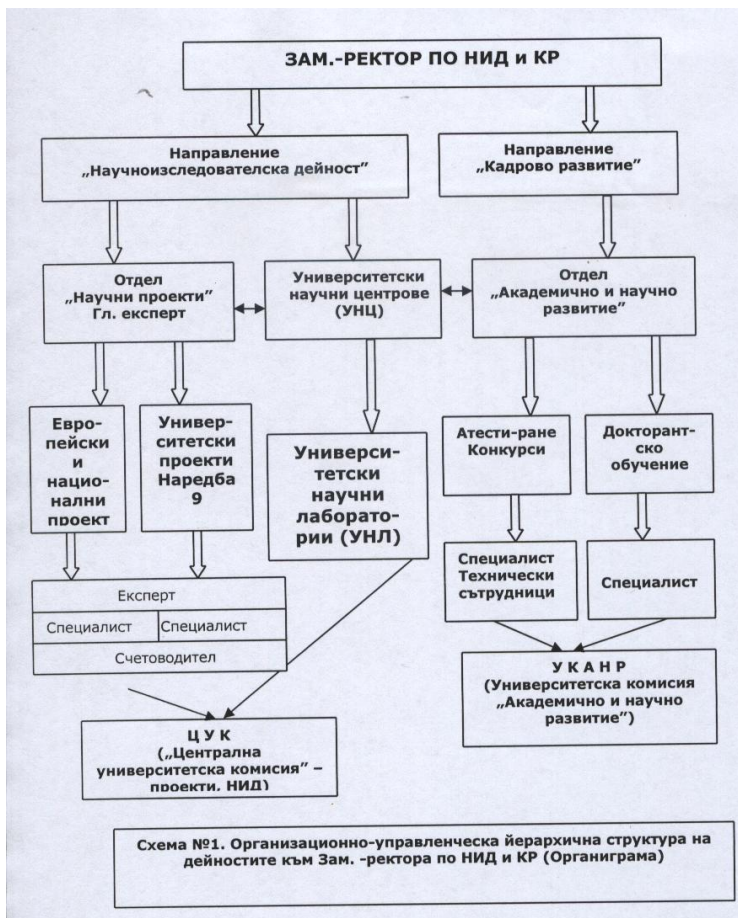
– Център за нови медии и дигитална култура – създаден с решение на АС през 2010 г.

В резюме, обобщавайки основните моменти и постижения в областта на НИД в мандата 2007/11 г. може да се отбележи следното:

– Усъвършенства се ОРГАНИЗАЦИОННАТА СТРУКТУРА и управление на НИД и кадровото развитие, както и нормативната уредба и научно-програмната обосновка на научно-изследователската дейност както на университетско ниво, така и по основни звена (вж. схема №1 – органиграма на НИД и КР);

– Разработиха се ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА за условията и реда за изразходване на целевата държавна субсидия за научна дейност и за организация и участие в научните прояви на ЮЗУ върху основата на Наредба №9/08.08.2003 г. на МОН и в

съответствие със ЗВО и ЗНИИ и Правилника за организиране и осъществяване на научноизследователската и художественотворческата дейност на ЮЗУ;

– Усъвършенства се системата от показатели за оценка, наблюдение и отчитане на резултатите от одобрените за финансиране от ЮЗУ научно-

изследователски проекти, като се създаде оптимална организация, ясни критерии и изисквания за участие в различните научни прояви на университета и извън него;

– Разработени бяха ясни критерии и изисквания за участие в различните научни прояви на университета и извън него, като се възприе и наложи проектният принцип за финансиране на НИД и участието в научни прояви;

– Засилен бе контролът над работата на научните центрове, лаборатории и семинари към университета и факултетите;

– Реализирани са **32** инфраструктурни проекти, довели до чувствително подобряване на научната инфраструктура в университета и факултетите;

– Засилена е проектната дейност, финансирана по Наредба № 9;

– Успешно се провеждат ежегодни научни сесии по основни звена и катедри, съгласно чл. 5 от „Правила за провеждане на научните сесии по първични и основни звена по чл.65 от ЗВО”;

– Оптимизиран е броят на научните центрове, лаборатории и семинари към университета и факултетите (закриване на нефункциониращите и разкриване по необходимост на нови);

– Засилена е публикационната активност у нас и в чужбина, чувствително нарастваща през последните 3-4 години.

5.3. Кадрово развитие (КР)

Принципите и критериите за кадровото развитие на академичния състав на ЮЗУ през периода

2008/11 г., бяха изяснени и публично огласени чрез разработването на:

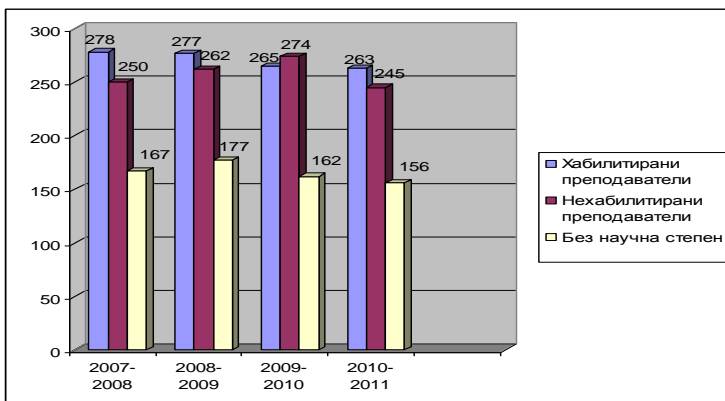
– Нов Правилник за атестиране на академичен състав, обвързан много по-тясно с резултатите от научно-изследователската и проектна дейност на преподавателите.

– Вътрешни правила за развитие на академичния състав, които уреждат условията и реда за професионално и научно развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Година	Новоназначени	Хабилитирали се		Повишени в звание		Придобили научна степен	
		Цоц.	Проф	Ст. ас.	Гл. ас	Д-р	ДН
2008	27	18	9	10	23	15	4
2009	51	10	9	5	14	9	1
2010	18	7	4	11	7	12	4
1011	6	12	13	-	56	14	1

Таблица № 12. Новоназначени и повишени в звание или степен преподаватели през отчетния период по години

Правилата бяха разработени в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане, ЗВО и действащото в тази област законодателство в Република България.

Диаграма № 7. Съотношение между хабилитирани, нехабилитирани и без научна степен преподаватели по години от 2007/8 г. до 2010/11 г.

За отчетния период движението в кадровото развитие на преподавателите изглежда обобщено по следния начин (виж таблицата и диаграмата по-горе в текста).

Обобщеният анализ на представената в таблиците и диаграмите информация показва сравнително доброто кадрово състояние на академичния състав в университета.

Запазена е тенденцията за подмладяване на академичния състав, започнала още в началото на мандата, както и създаването на по-добри условия и стимули за развитие и професионално израстване на преподавателите.

На мястото на пенсионираните хабилитирани преподаватели бяха назначени нови. Този факт, както и наличието на 89 нехабилитирани преподаватели с

научна степен, е гаранция и добра перспектива за бъдещото на ЮЗУ.

Направената от ректорското ръководство през този мандат непопулярна управленческа стъпка за стимулиране на научно-професионалното израстване на академичния състав, изразяваща се в диференциране на годишния норматив за учебна заетост на нехабилитирания академичен състав в ЮЗУ „Неофит Рилски”, даде своите първи положителни резултати.

Наблюдава се засилена активност и желание не само за зачисляване на самостоятелна докторантура, но и ускоряване на този процес за по-скорошна защита. Има също така и немалко нехабилитирани преподаватели, които са отчислени с право на защита (общо 83).

В отделните години на мандата 2007/ 2011г. процесът на кадрово развитие и израстване на академичния състав в Университета е изглеждал по следния начин:

5.3.1. Първа година на мандата

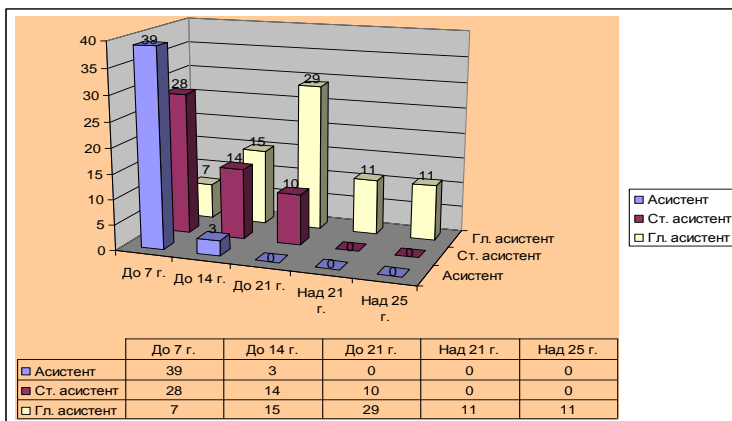
Общ брой хабилитирани преподаватели – 278
Общ брой нехабилитирани преподаватели – 250
Без научна степен –167

Таблица № 13. Новоназначени и повишени в звание или степен преподаватели от м. септември 2007 г. до октомври 2008 г.

Ново- назначени	Хабилитирали се - 27		Повишени в звание - 33		Придобили научна сте- пен - 33	
	Доц.	Проф.	Ст. с.	Гл.ас.	Д-р	ДН
27	18	9	10	23	15	4

Таблица № 14. Научно и професионално израстване по факултети от м. септември 2007 г. до октомври 2008 г.

Науч. звания и степе- ни	ПФ	ПИФ	ПМФ	СтФ	ФИ	ФлФ	ФФ	ТК
Проф.	-	4	1	-	3	1	-	-
Доц.	2	6	3	2	-	2		2
Гл. ас.	2	6	5	1	-	7	2	-
Ст. ас.	-	1	1	2	4	1	1	-
ДН	1	-	1	-	2	-	-	-
Доктори	1	3	5	2	-	1	2	1

Диаграма № 8. Състояние на нехабилитирания академичен състав, според трудовия стаж на преподавателите 2007/2008 г.

5.3.2. Втора година на мандата

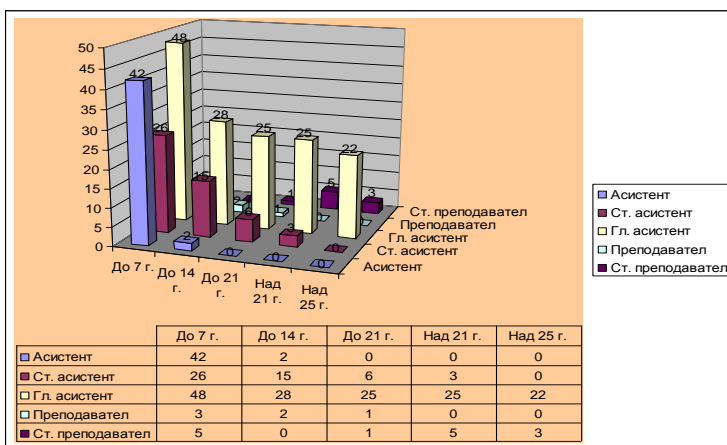
Общ брой хабилитирани преподаватели – 277
Общ брой нехабилитирани преподаватели – 262
Без научна степен – 177

Таблица № 15. Новоназначени и повишени в звание или степен преподаватели от м. септември 2008 г. до октомври 2009 г. общо за университета

Новоназначени	Хабилитирали се - 19		Повишени в звание - 19		Придобили науч. ст. - 10	
	Доц.	Проф.	Ст. ас.	Гл. ас.	Д-р	ДН
51	10	9	5	14	9	1

Таблица № 16. Научно и професионално израстване по факултети от м. септември 2008 г. до октомври 2009 г.

Науч. звания и степени	ПФ	ПИФ	ПМФ	СтФ	ФИ	ФлФ	ФФ	ФОЗС	ТК
Проф.	2	1	-	-	3	2	-	-	1
Доц.	2	-	3	-	2	1	2	-	-
Гл. ас.	2	5	2	2	1	1	-	-	1
Ст. ас.	-	1	-	-	2	2	-	-	-
ДН	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Доктори	-	4	-	-	-	4	-	-	1

Диаграма № 9. Състояние на нехабилитирания академичен състав, според трудовия стаж на преподавателите 2008/2009 г.

5.3.3. Трета година от мандата

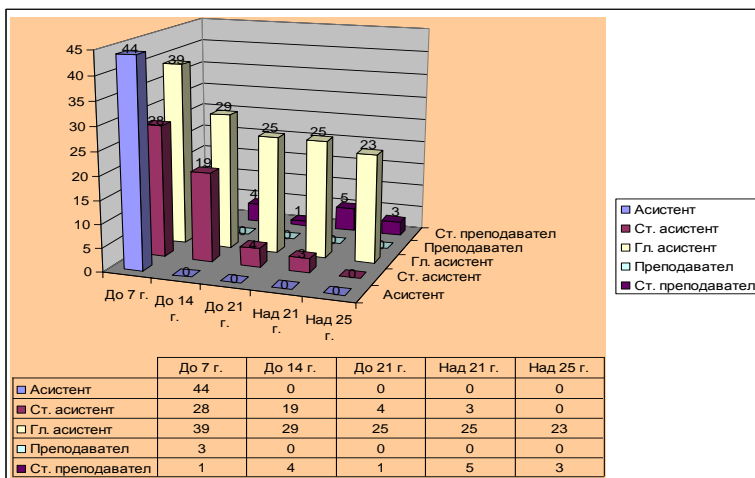
Общ брой хабилитирани преподаватели – 265
Общ брой нехабилитирани преподаватели – 274
Без научна степен – 162

Таблица № 17. Новоназначени и повишени в звание или степен преподаватели от месец септември 2009 г. до 30 октомври 2010 г. общо за университета

Новоназначени	Хабилитирали се - 11		Повишени в звание - 18		Придобили науч. ст. - 16	
	Доц.	Проф.	Ст. ас.	Гл. ас.	Д-р	ДН
18	7	4	11	7	12	4

Таблица № 18. Научно и професионално израстване от м. септември 2009 г. до 30 октомври 2010 г. по факултети

Науч. звания и степени	ПФ	ПИФ	ПМФ	СтФ	ФИ	ФлФ	ФФ	ФОЗС	ТК
Проф.	1	-	-	-	2	-	1	1	-
Доц.	-	1	1	1	-	2	2	1	-
Гл. ас.	-	-	-	2	1	2	1	1	-
Ст. ас.	1	1	4	1	-	2	2	-	-
ДН	2	1	-	-	-	-	1	-	-
Доктори	4	-	2	1	1	1	2	-	1

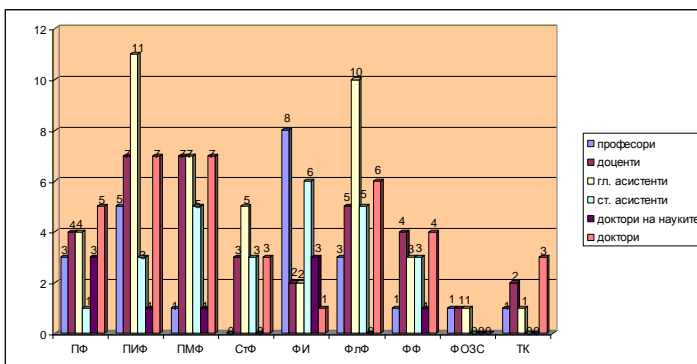

Диаграма № 10. Състояние на нехабилитирания академичен състав без научна степен, според трудовия стаж на преподавателите 2009/2010 г.

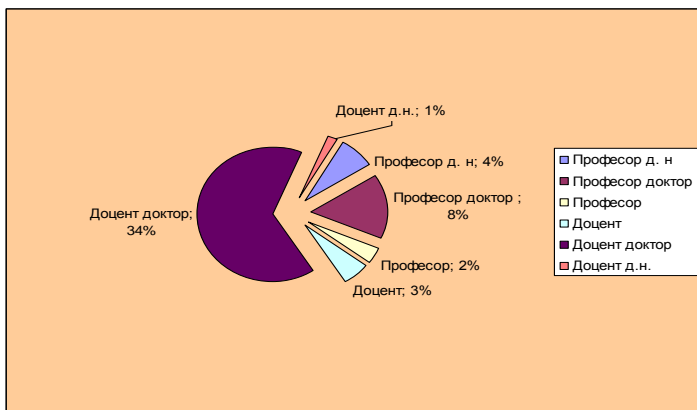
5.3.4. Четвърта година от мандата

Таблица № 19. Квалификационна структура на академичния състав към м. септември 2011 г.

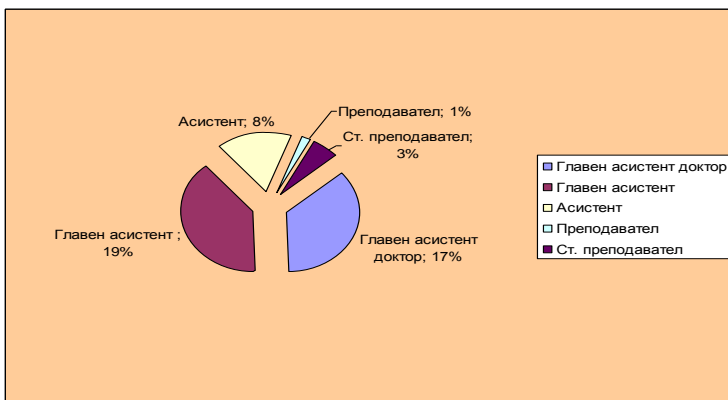
Общ брой хабилитирани преподаватели – 263
Общ брой нехабилитирани преподаватели – 245
Без научна степен – 156

Диаграма № 11. Вътрешна научно-професионална структура на академичния състав по факултети към м. септември 2011 г.

Диаграма № 12. Хабилитирани членове (% съотношение от академичния състав на университета) към м. септември 2011 г.

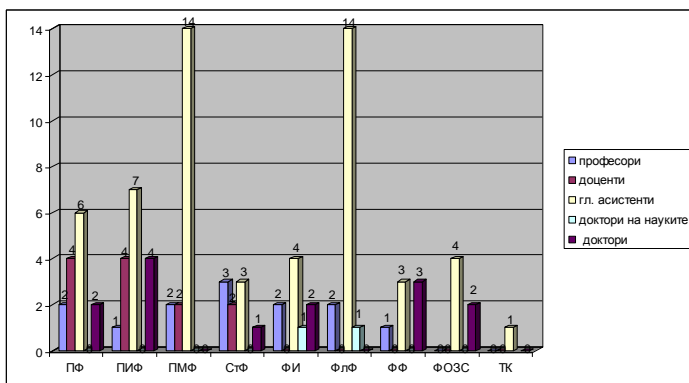

Диаграма № 13. Нехабилитирани членове (% съотношение от академичния състав на университета) към м. септември, 2011 г.

Таблица № 20. Новоназначени, повишени в академична длъжност и придобили научна степен преподаватели от м. октомври 2010 г до септември 2011 г.

Новоназначени	Хабилитирали се - 25		Повишени в академична длъжност - 56	Придобили научна степен - 15	
	Доценти	Професори	Гл. ас.	Д-р	ДН
6	12	13	56 [□]	14	1

[□] Повишени в главен асистент на основание § 5. ал.3 от ПЗР на ЗРАС РБългария, считано от 03.01.2011 г.

Диаграма № 14. Академично и научно израстване на преподаватели по факултети през учебната 2010/2011 г.

5. 4. Докторантско обучение

През изминалия мандат ректорското ръководство положи немалко целенасочени усилия за подобряване цялостната организация за обучението на докторантите. Основните моменти в тази посока са:

1. На базата на резултатите от реализиран научен проект „Образователен модел и информационна среда за обучение на докторанти” бе изградена стройна организация на този процес.

2. Документацията и отчетността са нормативно съобразени и осигуряват на докторантите системност в подготовката на изпитите и необходимите условия (етапност и контрол) при подготовката на дисертацията.

3. Провеждане на регулярни организирани срещи (2 пъти в годината) и самостоятелни (по жела-

ние на докторантите) с всички докторанти от университета.

4. Със заповед на ректора всеки факултет осигури отделна и самостоятелна стая с работни места за всеки докторант. Подобриха се чувствително условията и възможностите на всеки докторант за творческа работа и ежедневни занимания, както за подготовка на изпитите, така също и за работа над дисертацията.

5. Като резултат от положените усилия за оптимизиране на докторатското обучение вече са създадени организационни, нормативни научно-професионални (академични) условия за разкриване на единен *център за обучение на докторанти*. Това ще позволи на докторантите от всички факултети и специалности, организирано да слушат лекции по такива основополагащи научни дисциплини като: „Философия на научното познание”, „Методология и методи на научното изследване”, „Съвременни информационни технологии, програми и математико-статистически методи” за обработка на емпирични данни и др., което на този етап се провежда епизодично и не с всички докторанти.

6. През отчетния период се подобриха чувствително и финансовите условия и стимули за реализиране на висококачествено обучение и изследователска дейност. Наред с месечната държавна стипендия от 450 лв., за всеки редовен докторант университетът осигури и ежегодна финансова подкрепа в рамките на 600 лв., участие в самостоятелни докторантски проекти с финансови параметри до 3 000 лв., както и условия за участие в колективни научни проекти,

със задължителни финансови бонуси за докторантско участие в тях.

Към настоящия момент докторантското обучение в ЮЗУ в количествен аспект изглежда така:

Таблица № 21. Докторантски програми в ЮЗУ „Н. Рилски”

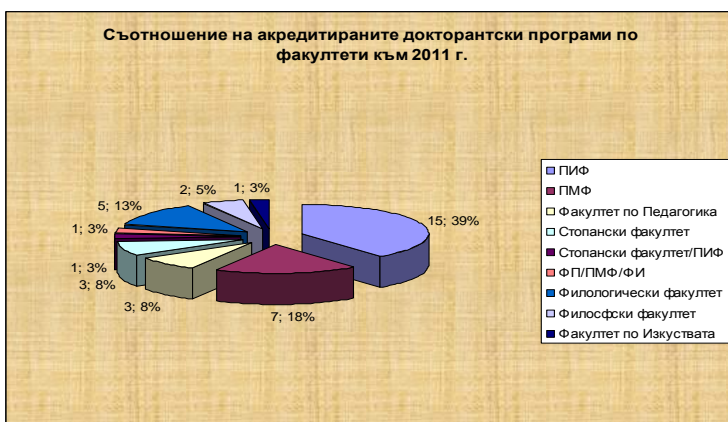
Акредитирани докторантски програми в ЮЗУ (брой към съответните години)				
2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.
21	24	34	38	38

Диаграма № 15. Акредитирани докторантски програми 2007-2011 г.

Таблица № 22. Докторантски програми в отделните факултети.

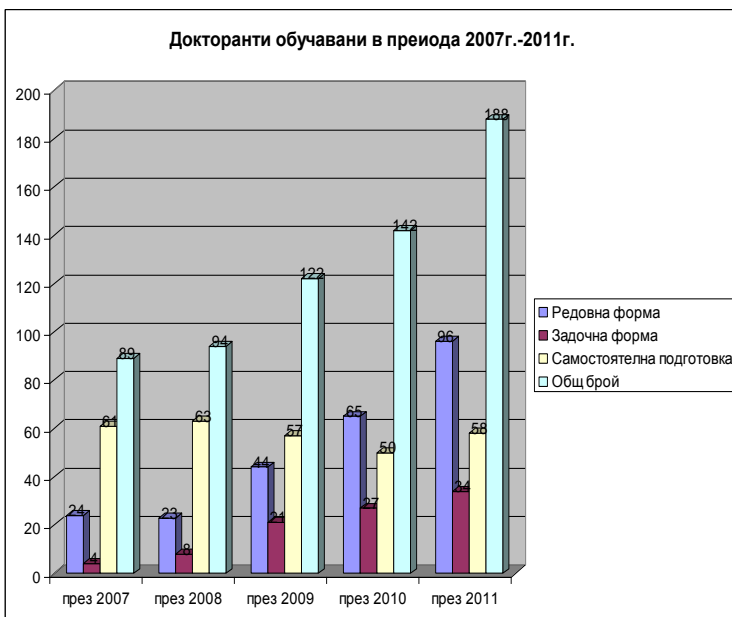
Акредитирани докторантски програми по факултети към 2011 г.							
ПИФ	Ст.Ф	ПМФ	Фл.Ф	ФП	ФИ	ФОЗС	ФФ
15	4	7	7	5	1	1	2

Диаграма № 16. Съотношение на докторантските програми по факултети.

Таблица № 23. Докторанти обучавани в периода 2007 – 2011 г.

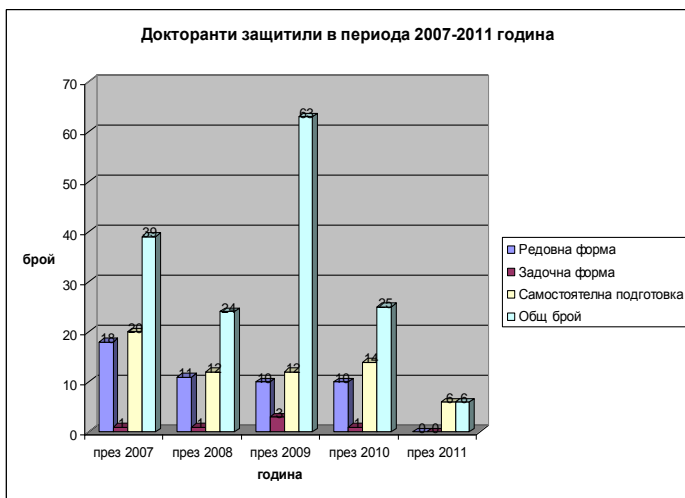
Година	Ред. форма	Зад. форма	Самост. подготовка	Общ брой
2007	24	4	61	89
2008	23	8	63	94
2009	44	21	57	183
2010	65	27	50	142
2011	96	34	58	188

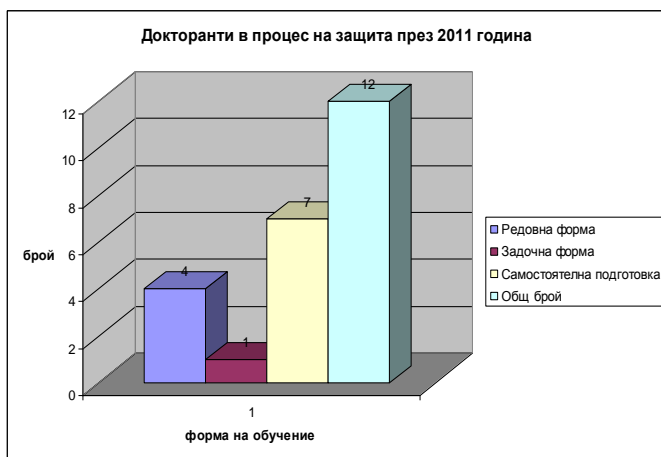
Диаграма № 17. Обучавани докторанти в периода 2007-2011 г.

Таблица № 24. Докторанти, защитили в периода 2008 – 2011 г.

Година	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.
Брой	24	25	25	6

Диаграма № 18. Докторанти, защитили успешно дисертационен труд в периода 2007-2011 г.

Диаграма № 19. Докторанти в процес на защита, 2011 г.

Високият престиж и авторитетът на един университет зависят много от състоянието на докторантското обучение в него. Критичният поглед в тази посока показва, че в това отношение ЮЗУ стои доста добре. Това се отнася както до наличието на високо компетентен хабилитиран състав, така също и по отношение на материално-техническата база и информационните технологии, с които разполага университетът за провеждане на научно-изследователска работа.

В ЮЗУ обучението в ОНС „доктор” се осъществява при спазване на разпоредбите и изискванията на ЗВО, Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за устройството и дейността на ЮЗУ „Неофит Рилски”, Вътрешните правила за прилагане на ЗРАСРБ и другите нормативни актове, регламентиращи този процес.

Университетът провежда обучение в образователната и научна степен „доктор” само по акредитирани научни специалности, които са получили при акредитацията оценка „много добра” (на основание чл. 46 и чл.80, ал. 2 от ЗВО), на този етап – 38 докторански програми. В процес на акредитация са 7 докторански програми. Това може да се отчете като добро постижение на Университета, като се има предвид, че само преди няколко години имахме право да обучаваме докторанти в не повече от 7 специалности.

Обучението на докторантите се осъществява съгласно приет от катедрен съвет, утвърден от факултетния съвет и одобрен от зам.-ректора по НИД и КР индивидуален план на докторанта. Индивидуалният план на докторанта се изготвя от докторанта и научния му ръководител съгласно новите изисквания

за индивидуалните планове и годишните план-сметки, поместени на интернет-страницата на ЮЗУ.

През отчетния период бяха направени сполучливи опити да се организират курсове по методология на педагогическите изследвания и по статистически методи на научните изследвания.

Университетът създава за всеки докторант база от данни. Всички материали и документи по подготовката и разработването на дисертационния труд се съхраняват в служба „Конкурси” към отдела за академично и научно развитие.

Съвсем очевидно е, че с увеличаване на броя на акредитираните докторантски програми ще бъде увеличен и броят докторанти за прием и обучение в ЮЗУ „Неофит Рилски”. Това е положителна тенденция, защото за един университет е престижно да има право да обучава и подготвя докторанти в най-различни области на науката.

6. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО (МС)

През 4-те години на мандата (2007-2011г.) международното сътрудничество се ръководеше от Стратегията за развитие на МС и изграждане на подходяща научна инфраструктура за международни научни изследвания.

6. 1 Секторна програма Еразъм

Секторна програма „Еразъм” на програма „Учене през целия живот”, финансирана от Европейската комисия (ЕК), е насочена към повишаване качеството на висшето образование. Програмата спомага изграждането на Европейското пространство за висше образование и насърчава иновативните процеси и трансфера на знания и технологии във висшето образование.

Еразъм мобилността е част от обновения динамичен процес за изграждане на европейски умения и способности за осъществяване на иновационни дейности и постигане на конкурентноспособност на международно равнище.

Югозападният университет „Неофит Рилски” участва в програмата от 2003 г. Апликирането за участие се извършва ежегодно към *Центъра за развитие на човешките ресурси*, гр. София, въз основа на двустранни споразумения, които се сключват на институционално ниво с други европейски университети за определена област на знание. За мандатния период 2007-2011 г. броят на двустранните споразумения достигна над 50.

Традиционно ЮЗУ осъществява два типа дейности по програма „Еразъм” – студентска мобилност, с цел обучение и преподавателска мобилност – с цел преподаване. От 2009 г. университетът е член и на Консорциума за студентски практики, представляван от *Агенцията за подпомагане на академичната общност (АПАО)*, с което дава възможност на студентите да приложат на практика придобитите знания и умения в европейски организации.

По отношение финасирането на мобилностите университетът се стреми към достигане на високи стойности на Еразъм гранта за периода на обучение/преподаване. За академичната 2008/2009 г. бяха отпуснати максималните стойности, определени от *Центъра за развитие на човешките ресурси*. През академичната 2009-2010 г. ЮЗУ се нареди сред първите пет български университети с най-високо финансиране по програма „Еразъм”.

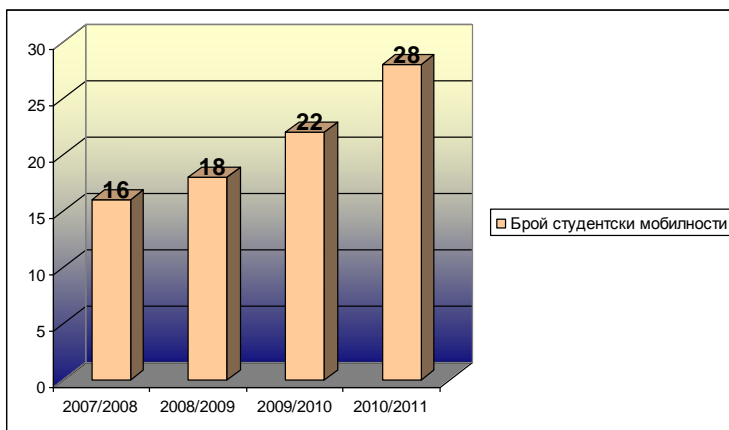
С оглед успешното администриране на програма Еразъм в Югозападния университет, Отдел „Международно сътрудничество” разработи, а Академичния съвет на университета утвърди редица вътрешно-институционални документи:

- Вътрешни контролни механизми на ниво Югозападен университет за оптимизиране на дейностите по програма Еразъм;
- Дейности за вътрешна оценка на качеството на мобилността на студентите и преподавателите от ЮЗУ по програма Еразъм;
- Еразъм пътна карта.

Ежегодно АС приема и вътрешно-институционален план за управление на програма Еразъм.

В съответствие с нормите и изискванията на Европейската комисия и съгласно вътрешните нормативни документи на Югозападния университет, усилията на ректорското ръководство са насочени към повишаване в количествен и качествен план на успешно реализираните мобилности, както и към разширяване на географския обхват и обхвата на научните направления.

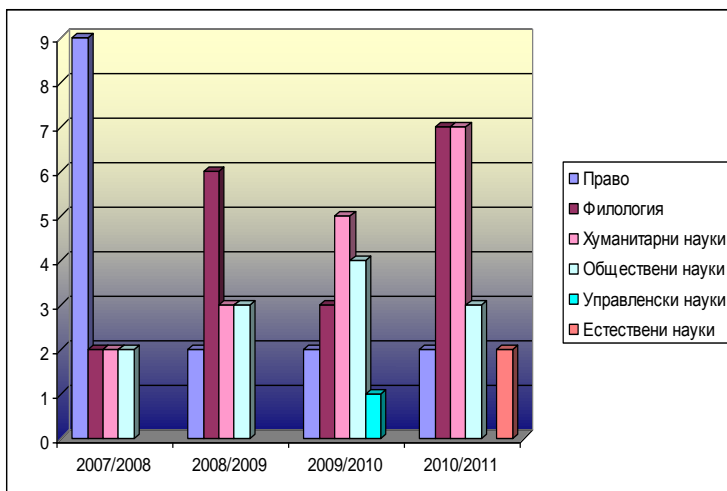
В резултат на активната политика по отношение на Еразъм-обмена за периода 2007-2011 г. се регистрира ръст при изходящите студентски мобилности с цел обучение (Диаграма № 20).

Диаграма № 20. Брой изходящи студентски мобилности по години – сравнение.

По отношение на областите на знание, в които се реализира изходящата студентска мобилност, също се наблюдава известно разширяване. Студенти от все повече професионални направления взимат участие в програмата. В сравнителен аспект за периода

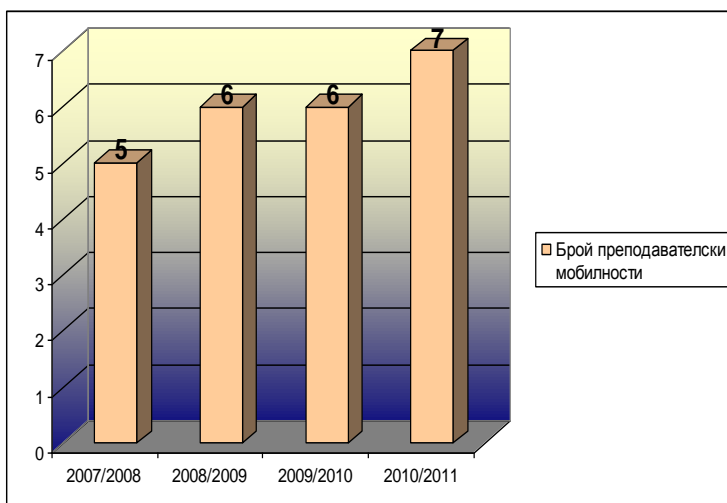
2007-2011 г., съотношението на реализираните изходящи студентски мобилности по области на знание е следното:

Диаграма № 21. Изходящи студентски мобилности по области на знание – сравнение.

По-значително разширяване при студентските мобилности се забелязва по критерия *географски обхват*. Ако през академичната 2007/2008 г. е осъществен обмен със седем европейски държави, то през 2011 г. страните са вече единадесет. Предпочитани държави за обучение са както съседните на България страни, така и тези от Централна и Западна Европа. Интересът на студентите е насочен предимно към държавите с различна култура и традиции в образованието, като традиционните партньорства не остават на заден план.

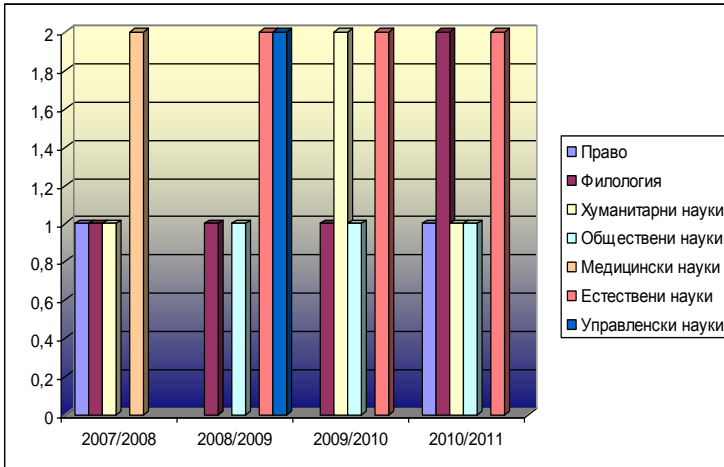
При *изходящата преподавателска мобилност* се отчита незначително увеличение на броя преподаватели от ЮЗУ, активно участващи в програмата, (виж Диаграма № 22).

Диаграма № 22. Брой изходящи преподавателски мобилности по години – сравнение.

Като обхват на областите на знание, по които преподавателите осъществяват мобилност, не се регистрира съществена разлика – отбелязва се леко вариране (виж Диаграма № 23).

Във връзка с *изходящите студентски и преподавателски мобилности* би могло да се твърди, че Югозападният университет се отличава с успешно реализирани, макар и малко на брой мобилности по програма Еразъм.

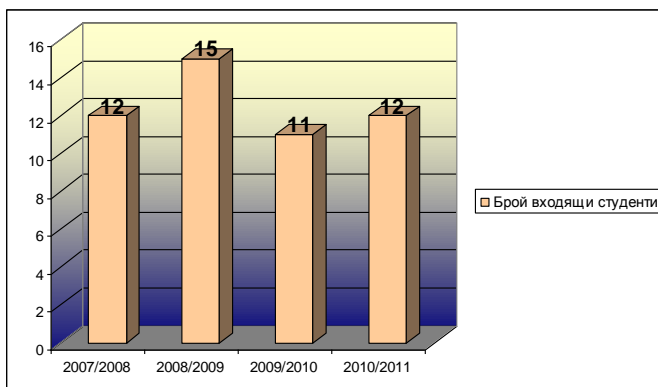

Диаграма № 23. Изходящи преподавателски мобилности по области на знание – сравнение.

Малкият брой мобилности се дължи на слабата езикова компетентност на преподавателите и на стойността на гранта (независимо от увеличението, той е недостатъчен, с оглед невъзможността на преподавателите да дофинансират гранта с лични средства).

Що се отнася до *входящите студентски и преподавателски мобилности*, броят им варира. За периода 2007-2011 г. се отчита лека промяна в географския обхват и научните направления. Традиционен е интересът на студенти и преподаватели от страните от Централна Европа. Прави впечатление, че най-голям брой са студентите, обучаващи се в ЮЗУ в рамките на програмата в областта на филолозиите.

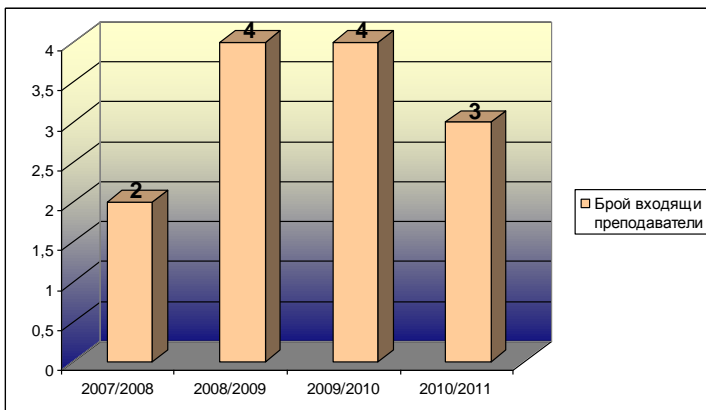
Съотношението на входящите Еразъм студенти по години е дадено в Диаграма № 24.

Диаграма № 24. Брой входящи Еразъм студенти по години – сравнение.

Съотношението на входящите Еразъм преподаватели по години е дадено на Графика № 25.

Малкият брой преподаватели от страни от ЕС, които осъществяват мобилност се дължи на неблагоприятната чуждоезикова среда като цяло в университета: тя се наблюдава на ниво студенти, преподаватели и администрация (независимо от усилията, които се полагат през последните 4 години за езиково стимулиране). Независимо от това, ЮЗУ е желан партньор за сътрудничество, в рамките на програма Еразъм – осъществяват се мобилности с университети от ЕС повече от 7 години – университет Гент (в областта на логопедията), университет Сорбона (в областта на правото), университети от Полша (в областта на славянската филология).

Диаграма № 25. Брой входящи Еразъм преподаватели по години – сравнение.

За периода 2007-2011 г. общият брой изходящи студентски мобилности е 84, а преподавателски – 24. Броят входящи студентски мобилности е 50, преподавателски – 13.

Общата стойност в евро за 4-те години мандат е 169 907 евро за студентска мобилност, и за преподавателска – 10 562 евро.

Традиционните области на входяща/изходяща мобилност (право, филология, обществени науки, естествени науки) бяха разширени с мобилности в областта на медицинските науки и управленски науки, както и в областта на изкуствата. Географският обхват на реализираните мобилности се е разширил от 7 на 11 държави. Реализирани са 61 Еразъм договора с образователни институции от ЕС, като за периода 2007-2011г. са сключени нови 21 споразумения.

През последните 2 години ЮЗУ се нареди сред първите пет университета в страната с най-

високо финансиране на грантовете от Центъра за развитие на човешките ресурси (ЦРЧР). Това позволи да се увеличат месечните грантове на студентите средно от 840 евро на месец, и седмичните стипендии за преподавателите – 550 евро.

Други форми за международно коопериране на Югозападния университет са *интензивните програми Еразъм* и международните магистърски програми в рамките на програма *Еразмус Мундус*. Традиционно участие в интензивни летни курсове по Социология се отбелязва през последните 4 години (съвместно с университета в Лунд и мрежа от Европейски партньори).

Преподаватели от ЮЗУ взимат участие и в други програми на ЕС като „Учебни визити”, „Грундвиг” и др.

6.2. Програма Фулбрайт

За отчетния период са спечелени три Фулбрайт гранта:

– Fulbright Senior Specialist Program 2010/2011 г. с университета Vanderbilt, Nashville, USA;

– Fulbright обучение – 6 месечна изследователска и преподавателска мобилност в ЮЗУ на американския преподавател М. Зербе, университет York, Пенсилвания, САЩ;

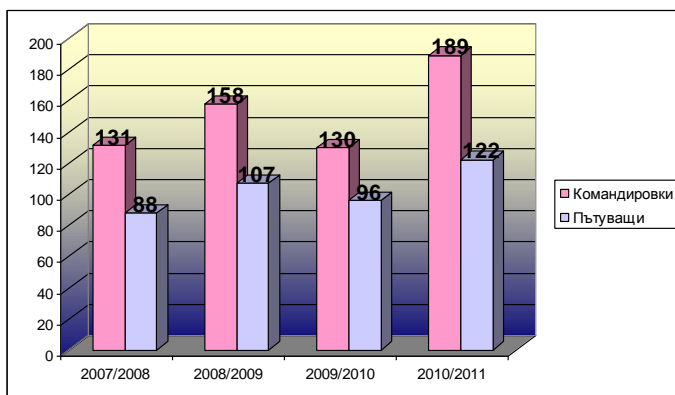
– Fulbright изследователски грант на преподавател от ЮЗУ за 6-9 месеца за академичната 2012/1013 г. в университета в Синсинати, САЩ.

Традиционно ЮЗУ „Неофит Рилски” си партнира с Институт Сервантес, Гьоте институт, Британския съвет, Австрийския културен център, Френския

културен център, Руския културно-информационен център и др.

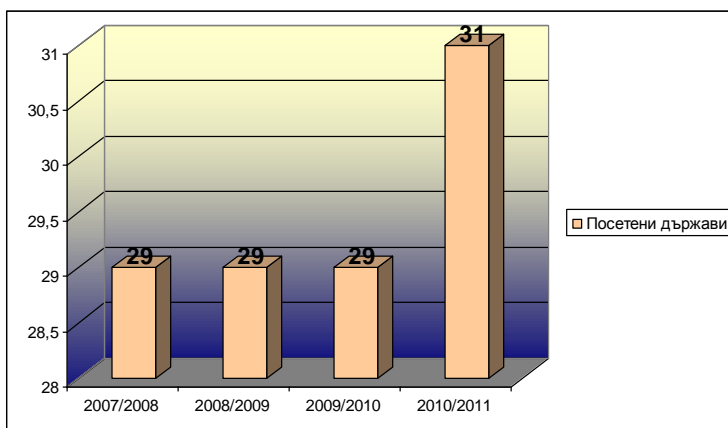
6. 3. Международна мобилност на преподаватели от ЮЗУ

Важна част от дейностите по международно сътрудничество е свързана с участието на преподаватели на университета в международни научни, изследователски и образователни прояви в чужбина. Въпреки наложения мораториум за международни командировки от юни 2009 г., диаграма № 26 ясно отразява нарасналия брой пътувания в чужбина. Следва да се отбележи, че всички командировки през последните години са финансирани по проекти и за тях няма изразходвани средства от бюджета на университета. От друга страна, се наблюдава ръст и в броя на преподаватели, осъществили тези пътувания.

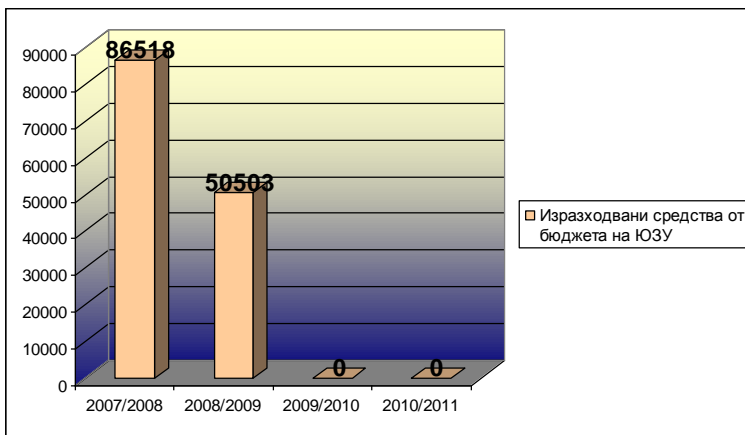
Диаграма № 26. Брой командировки и брой пътували преподаватели по години – сравнение.

Броят на посетените държави през последните години се запазва относително константен, като се отчита повишен брой визити в страни от ЕС, в сравнение с предходните години, когато командировките бяха с подчертано регионален характер – Македония, Сърбия, Турция.

Диаграма № 27. Брой посетени държави по години – сравнение.

Като следствие от въведения от Академичния съвет мораториум на задграничните пътувания с цел участия в конференции, конгреси и други форуми, изразходваните средства за задгранични командировки през последните години са сведени до минимум. Въпреки това, броят на пътуващите преподаватели за участие в международни форуми се увеличава всяка година. Основно е финансирането от външни източници.

Диаграма № 28. Изразходвани средства за командировки в лева по години – сравнение.

Таблица № 25. Брой служебни командировки на преподаватели от ЮЗУ в чужбина по години.

Факултет	Брой командировки по факултети				Общо
	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	
Правно-исторически факултет	26	32	15	30	103
Природо-математически факултет	24	37	38	45	144
Стопански факултет	30	27	17	33	107
Философски факултет	18	21	9	15	63
Филологически факултет	17	17	19	10	63
Факултет по педагогика	6	10	2	18	36
Факултет по изкуствата	10	14	13	10	47
Факултет по обществено здраве и спорт*			17	20	37
Общо: 574**	105	158	130	181	

Броят на пътувалите преподаватели за 4 годишния период е 413. Това съставлява 80% от общия брой преподаватели на основен трудов договор в ЮЗУ. Броят служебни командировки в чужбина е 574. Разликата в броя на командировките и броя на пътувалите произтича от факта, че някои от командированите преподаватели са осъществили повече от едно пътуване за съответната година.

6. 4. Двустранни договори с чуждестранни университети

ЮЗУ поддържа активно сътрудничество по сключени 34 договора с университети от ЕС, Русия, Украйна, Турция и Македония, както и 15 договора на национално ниво – БАН, образователни, научни и културни институции в България.

За отчетния период са сключени 4 нови двустранни договора с Висшето училище по хотелиерство, Чехия, Университета в Люнебург, Германия, Университет в Щип, Македония и Академията на труда и социалните отношения, Русия.

---

*ФОЗС е създаден през 2009 година и това е причината за липсващите данни в полетата за първите две години.

** Броят служебни командировки в чужбина е според попълнените регистрационни формуляри в Отдел Международно сътрудничество.

6. 5. Други дейности на ОМС

За 4 годишния мандат ОМС участва активно и проведе 159 мероприятия, част от които са представени в Таблица № 26.

Таблица № 26. Участия на Отдел „Международно сътрудничество” в различни форуми и дейности за мандата 2007/2011 г.

Вид проява	Брой	
Срещи с делегации	над 90	<ul style="list-style-type: none"> – от университета в Бурса, Турция (4 преподаватели в рамките на програма Еразъм); – от Славянски университет, Молдова (проф. Бабенко – ректор и проф. И. Кайряк); – шест-членна делегация от Китайската академия по социални науки и института по социология в Пекин; – от Гръцко-американски университет; – от университета в Рур, Бохум, Германия; – от университета в Монфорд, Англия; – от университета в Загреб, Хърватска; – от университета в Гент, Белгия; – от университета Фонтис, Холандия; – от университета в Одензе, Дания; – от университета в Тампа, САЩ; – делегация от Улудаг университет, Бурса, Турция; – делегация от Аристотелов университет, Гърция; – 7-членна Немска делегация от Бундеслига, Берлин; – 7-членна делегация от спортния университет в Шанхай, Китай; – Университета в Тексас, САЩ; – Университета в Арканзас, САЩ; – 20 студенти от СУ „Св. Климент Охридски” и Университета Улудаг, Бурса, Турция;

		<p>– Университет в Сапоро, Япония; – Йеменски Аденски университет и др.</p>
Семинари	1	Международен семинар на тема <i>New Issues in University Management</i> , проведен през м. март 2008 г. в Будапеща. Форумът бе организиран от фондация „Отворено общество” и Централноевропейски университет.
Проекти на национално ниво	9	<p>1. Участие в пет проекта на Министерството на образованието и науката за електронно обучение, за определяне на Стратегията за научни изследвания (7-8.XII.2007 г.), определени от Дирекция „Научни изследвания” към МОН.</p> <p>2. Проекти на Министерството на образованието и науката за електронно обучение, за определяне на Стратегията за научни изследвания (7-8.XII.2007 г.), определени от Дирекция „Научни изследвания” към МОН.</p> <p>3. Проект „Усъвършенстване на преподавателите от висшите училища” към Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, София.</p> <p>4. Научно-изследователски проект „Оценка на научната инфраструктура и човешки ресурси на ЮЗУ” с ръководител Д. Георгиева. В него взеха участие ректорското ръководство на ЮЗУ, представител на ESFRI проф. Я. Статопулос, директора на дирекция „Международно сътрудничество” към МОН, представители на НАОА и бизнеса.</p> <p>5. Участие в проект „Успешни кариери 2010”.</p>
Конференции	10	<p>1. Конференция по публично-частно партньорство, организирано от Отдел „Научни изследвания” на МОН.</p> <p>2. Национална конференция на Европейската програма COST през м. ноември 2007 г. в гр. Банско (съвместно с президента на COST проф. Франческо Феде от Италия, който бе гост на ЮЗУ).</p>

		<p>3. Национална конференция по електронно обучение, 2008, 2009, 2010 г., София.</p> <p>4. Конференция на тема <i>Бизнесът и висшето образование</i>, с участието на министър Д. Вълчев, министър Н. Василев и проф. Б. Борисов (съвет на ректорите), София.</p> <p>5. Кръгла маса на тема: <i>Гражданската сигурност - трети стълб на Сектора за сигурност в Република България</i> под патронажа на еврокомисар Кристилина Георгиева, съвместно с Центъра за изследване на асиметричните рискове и заплахи за сигурността в Югоизточна Европа и Черноморския регион и Американския университет в България – юни, 2010 г..</p> <p>6. Национална конференция по качеството, Русенски университет „Ангел Кънчев” и др.</p>
Срещи за установяване на междууниверситетски контакти на ниво ректор и зам.-ректор	8	<p>1. Университета в Салфорд, Манчестър, Англия</p> <p>2. Волжски университет, Толяяти, Русия</p> <p>3. Московския градски психолого-педагогически университет, Русия</p> <p>4. Университет в Бурса, Турция</p> <p>5. Кьолнски университет, Германия</p> <p>6. Университети в Бохум, Мюнстер Германия.</p> <p>7. Юнивърсъл колеж, Гърция.</p>
Визити от чужди посолства	15	<p>– среща с аташето по университетското и научно сътрудничество при посолството на Франция;</p> <p>– среща с представители на Германския Бундестаг съвместно с кметство Благоевград, 2009 г.</p> <p>– делегация на индонезийското посолство;</p> <p>– представители от посолството на Република Турция и други посолства</p>
Информационни дни	10	<p>Информационен ден по програма COST, София (2008, 2009);</p> <p>Информационен ден по програма Еразъм (всяка академична година);</p>

		<p>Информационен ден по програма Marie Curie- София (2008, 2009, 201.);</p> <p>Информационен ден по проект „<i>Повишаване на квалификацията на преподавателите във висшите училища</i>” от МОМН (30.11.2009 г.);</p> <p>Информационен ден във връзка с участие в конкурси на Фонд „Научни изследвания” (15.06.2010г.);</p> <p>Два информационни семинара, свързани с Фонда за стипендии по Финансовия механизъм на ЕИП (15.10.2009 г. и 22.01.2010 г.).</p>
--	--	---

Лекционни курсове на чуждестранни лектори (извън програми Еразъм и Фулбрайт):

– на 28.10.2010 г. Джон Пътман представи лекция в Стопанския факултет на тема: *Глобализацията и ефектите върху международния туризъм*;

– на 18.11.2010 г. в Стопанския факултет представи лекция проф. Алън Остил, по предложение на българския Фулбрайт офис в София.

Участия в четири годишни прегледа от ръководството на системата по качество.

През мандатния период стартира Програма на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, Фонд за отпускане на стипендии, с цел да се засили сътрудничеството между България и страните от ЕИП ЕАСТ (Норвегия, Исландия и Лихтенщайн) в областта на висшето образование и изследванията. По първата покана за участие за академичната 2009-2010, летен семестър, бяха спечелени стипендии по мярка б): мобилност на преподаватели и административни служители от висшите училища, и на изследователи от научни организации, с цел: изнасяне на лекции, обмяна на опит, провеждане на

изследвания, участие в конференции и семинари в една от страните на ЕИП ЕАСТ.

След проведен конкурс ЮЗУ отчете най-голяма активност. Междинното звено по Фонда в лицето на МОМН класира 7 кандидати от Югозападния университет (общо 18 за цяла България). Мобилност бе осъществена от четирима от тях: преподавател осъществи 4-седмична мобилност в Международната академия за философия в Бендерн, Лихтенщайн; едноседмичен курс по методология на писането на научни трудове в Open University, Рейкявик, Исландия проведеха трима преподаватели.

По втората покана за отпускане на стипендии за академичната 2010-2011, мобилност осъществиха: един преподавател в университета на Агдер, Кристиансанд, Норвегия с цел изнасяне на лекции и обмяна на опит и един преподавател на едноседмичен курс в Open University, Рейкявик, Исландия.

В дейностите по проект *„Повишаване на квалификацията на преподавателите във висшите училища”*, изпълняван от Дирекция *„Политика във висшето образование”* на Министерство на образованието, младежта и науката, преподавателите от университета взеха активно участие – 39 се включиха в различните му области. Проектът бе финансиран от Европейския социален фонд чрез Оперативна програма *„Развитие на човешките ресурси”*. Участник в Съвета за наблюдение по проекта и координатор за ЮЗУ е проф. Д. Георгиева. Проектът бе насочен към повишаване компетенциите на преподавателите в 3 ключови области:

– чуждоезикови умения;

- умения за използване на информационни и компютърни технологии в процеса на обучение;
- придобиване на специфични професионални знания и компетенции, свързани със съвременните програми за обучение.

Подкрепа от страна на отдел „Международно сътрудничество” за участието на преподаватели в специализиран курс по английски език бе дадена на 51 участника. Нивото бе проверено чрез входящи тестове от агенция, спечелила конкурс към МОМН.

Резултат: специализиран курс по английски език (120 академични часа, ниво Upper Intermediate (B2), по системата Face to Face, Cambridge и 30 академични часа специализирана терминология) преминаха успешно 27 щатни преподаватели от ЮЗУ. Те получиха международно валидни сертификати.

По проекта се проведеха още следните обучения и специализирани семинари. В тях се включиха общо 12 участници от ЮЗУ.

- Работен семинар в областта на политиките във висшето образование – февруари 2010г. – един участник от ЮЗУ;

- Семинар за Европейската система за трансфер на кредити – юни 2010г. – участие взеха зам.-ректорите доц. Рая Мадгерова и доц. Траян Попков;

- Обучение за придобиване на умения за въвеждане на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в учебния процес във висшите училища и работа в е-среда (12-14.11., 19-21.11., 03-05.12.2010 г.) – 4 преподаватели от Югозападния университет;

– Семинар на тема: „Методика на академичното преподаване и научно-изследователската дейност” – 16-17.12.2010 г. – 2 преподаватели;

– Семинар на тема: „Съвременни образователни стратегии и технологии” – 10-11.03.2011 г. – 2 участници;

– Заключителна конференция за представяне резултатите от проекта – 17.06.2011 г. – 1 участник.

С решение на Академичния съвет от 24.02.2010 г. (протокол №21) се прие въвеждане на задължително чуждоезиково обучение за преподаватели и служители на университета.

Английски език за служители на две нива: Elementary (A1) и Pre-Intermediate (A2) по система Straightforward. Нивото на кандидатите бе определено след попълване на езиков паспорт, който определи степента на езикова компетентност чрез самооценка на всеки кандидат. Курсът на обучение бе интензивен с общ хорариум 180 часа, в периода 03.05. – 17.06.2010 г. Успешно бе издържан от 37 служители.

От 07.06.-23.07. 2010 г. бе проведен курс по английски език с хорариум 180 часа, Intermediate (B1) за служители и преподаватели. Успешно бе издържан от 4 административни служители и 39 преподаватели.

Курсовете бяха проведени от преподаватели по английски език от Филологическия факултет. Техническата организация и администриране на обучението бяха осъществени главно от отдел „Международно сътрудничество” и със съдействие на отдел „Научни проекти”.

Традиционно партньорство се очерта с Университета в Тексас, САЩ. Една от формите на сътрудничество бяха двата интензивни езикови кур-

сове по английски език с акцент върху развитието на комуникативни умения (говорим английски език), които се проведоха от 22.06. до 27.06.2009 г. и от 21.06. до 02.07.2010 г. Курсовете бяха ръководени от сертифицирани преподаватели по английски език като втори език от Тексас, САЩ.

Резултат: Получили сертификати 43 преподаватели и служители от университета.

Основен акцент в работата на ОМС за периода м. март-май 2010г. бе събиране на информация и изготвяне на *Доклад за самооценка по научни направления в университети във връзка с провеждане на Международна независима оценка на образователно-научния профил на университетите в България*. Периодът, който подлежеше на оценка, бе 2007-2009 г. Докладът от 250 страници и приложения в обем от 1820 страници бе изготвен изцяло на английски език до 30 април 2010 г.

В рамките на проекти *„Национална група от съветници по Болонския процес 2008-2009“* и *„Национална група от съветници по Болонския процес 2009-2011“*, институционалният представил на ЮЗУ взе участие в следните работни срещи:

- 27 февруари 2009 г. семинар в гр. София;
- 29 май 2009 г. работна среща – на нея бяха представени резултати от проведената Среща на министрите, отговорни за висшето образование на 28-29 април 2009 г. в Льовен и Лувен-ла-ньов;

- 29 – 30 ноември 2010 г. – обучителен семинар *„Насърчаване на привлекателността на висшето образование“* – представена бе Европейската мрежа на Еразъм координаторите; презентации и дискусии на теми *„Болоня и моят университет“*.

Всички предвидени дейности в Стратегията за международно сътрудничество и коопериране са успешно изпълнени. ЮЗУ бе включен в националната пътна карта за развитие на научна инфраструктура и в частност в международната програма КЛАРИНС. Пътната карта на ЮЗУ бе приета още пред 2008 г. и е в пълно съответствие с приетата от правителството Национална пътна карта за изграждане на научна инфраструктура (септември, 2010).

Основен акцент в бъдещата работа е рязко увеличаване на броя на мобилностите по международни образователни и научни програми /в съответствие със Стратегия 2020 на ЕК/.

7. ЕВРОПЕЙСКИ ПРОЕКТИ

Научните колективи на Югозападния университет „Неофит Рилски” са спечелили за четиригодишния период над 40 проекта на обща стойност над 6 000 000 лв. в следните научни направления:

- природни науки, математика и информатика;
- обществени, хуманитарни науки, педагогика и изкуства;
- здравеопазване и спорт.

Научноизследователските проекти са получили грантове от следните финансиращи организации: Министерство на образованието по линия на програма DAAD, Фонд „Научни изследвания”, програма COST, Седма рамкова програма, Структурни фондове - Програма „Развитие на човешките ресурси”, Програма „Учене през целия живот” (секторна програма Леонардо да Винчи, Жан Моне, Грюндвиг), DAPHNE III, Програма за европейско териториално сътрудничество „Гърция-България 2007-2013” и др.

Размерът и профилът на грантовете за последните четири години (2007 – 2011) г. е:

- Фонд „Научни изследвания” – 20 проекта на обща стойност над 2 170 000 лв.;
- Европейски научни програми (COST, Седма рамкова програма) – 4 спечелени проекта на обща стойност 332 876 лв.;
- Структурни фондове, Програма „Развитие на човешките ресурси” – 10 спечелени проекта на обща стойност над 2 000 000 лв.;
- Други европейски и международни програми (Програма „Учене през целия живот” (секторна програма Леонардо да Винчи, Жан Моне, Грюндвиг),

DAPHNE III, Програма за европейско териториално сътрудничество „Гърция-България 2007-2013” и др.) – 9 спечелени проекта на обща стойност над 1 800 000 лв.

7.1. Подадени и спечелени проекти по национални и международни програми на ЕС за академичната 2007/2008 г.

Фонд „Научни изследвания”:

Подадени проектни предложения – 19;

Спечелени проектни предложения – 9 проекта на обща стойност $\approx$ 170 000 лв.

Структурни фондове, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”:

Подадени проектни предложения – 2;

Спечелени проектни предложения – 2 на обща стойност $\approx$ 160 000 лв.

Програми на ЕС:

Подадени проектни предложения – 7;

Спечелени проектни предложения – 2 , на обща стойност $\approx$ 300 000 лв.

7.2. Подадени и спечелени проекти по национални и международни програми на ЕС през 2009 г.

Фонд „Научни изследвания”:

Подадени проектни предложения – 29;

Спечелени проектни предложения – 4 проекта на обща стойност $\approx$ 1 700 000 лв.

Структурни фондове, ОП „Развитие на човешките ресурси”:

Подадени проектни предложения – 6;

Спечелени проектни предложения – 3 проекта
на обща стойност $\approx 1\,000\,000$ лв.

Програма за европейско териториално сътрудничество България – Гърция 2007 – 2013 г.:

Подадени проектни предложения – 13;

Спечелени проектни предложения – 5 проекта
на обща стойност $\approx 1\,500\,000$ лв.

Lifelong Learning Programme, sub-programme:
Jean Monnet Programme:

Подадени проектни предложения – 1;

Спечелени проектни предложения – 1 на обща
стойност $\approx 39\,000$ лв.

Други програми на ЕС (Joint Operational Programme “Black Sea 2007 – 2013”, SEE-ERA.NET PLUS, DAPHNE III Program):

Подадени проектни предложения – 3;

Спечелени проектни предложения – 1 на обща
стойност $\approx 140\,000$ лв.

7.3. Подадени и спечелени проекти по национални и международни програми на ЕС през 2010 г.

Фонд „Научни изследвания”:

Подадени проектни предложения – 31;

Спечелени проектни предложения – 4 проекта
на обща стойност 300 000 лв.

Структурни фондове, ОП „Развитие на човешките ресурси”:

Подадени проектни предложения – 14;

Спечелени проектни предложения – 5 проекта
на обща стойност $\approx 70\,000$ лв.

7. 4. Подадени и спечелени проекти по национални и международни програми на ЕС през 2011 г.

Lifelong Learning Programme:

Подадени проектни предложения – 2;

Спечелени проектни предложения – 1 на обща стойност $\approx 27\,000$ лв.

Седма рамкова програма:

Подадени проектни предложения – 1;

Спечелени проектни предложения – предстои класиране.

Програма за европейско териториално сътрудничество България – Гърция 2007 – 2013 г.:

Подадени проектни предложения – 13;

Спечелени проектни предложения – предстои класиране.

Програма за трансгранично сътрудничество между България и Бивша югославска република Македония:

Подадени проектни предложения – 2.

Спечелени проектни предложения – предстои класиране.

Структурни фондове, ОП „Развитие на човешките ресурси”

Подкрепа за развитието на докторанти, пост-докторанти, специализанти и млади учени:

Подадени проектни предложения – 1;

Спечелени проектни предложения – предстои класиране.

8. ИНФОРМАЦИОННО И КОМУНИКАЦИОННО ОСИГУРЯВА- НЕ

С решение на АС от 10.11.2004 г. в ЮЗУ „Н. Рилски” се създадоха четири центъра, които да отговорят за различните аспекти в развитието на информационната инфраструктура. С решение на АС от 23.03.2008 г. четирите центъра се преобразувани в един – Университетски информационен и комуникационен център, който впоследствие (с решение на АС от 01.07.2009 г.) е трансформиран в Дирекция „Информационно и комуникационно осигуряване“ (ИКО).

Дирекцията включва в своята структура два отдела:

- Информационно осигуряване;
- Комуникационно и техническо осигуряване.

Основната задача на Дирекцията и нейните отдели бе да *предоставя комуникационни, информационни и изчислителни ресурси за основните дейности в университета – образователна, научноизследователска и административна*. Дирекция „ИКО” изпълнява и допълващи функции, като подпомага дейността на другите отдели, центрове и звена, особено в случаите, когато дейността им е силно зависеща от информационните технологии.

В числения състав на Дирекцията са четирима системни администратори, специалист „Бази от данни”, четирима компютърни специалисти и един офис организатор. Дирекцията се ръководи от директор.

В изпълнение на Мандатната програма на ръководството на ЮЗУ за периода 2007-2011 година,

Дирекция „Информационно и комуникационно осигуряване” усилено работи за развитие на информационната инфраструктура в трите основни направления:

- развитие на университетската компютърна мрежа;
- усъвършенстване на съществуващи и предоставяне на нови информационни услуги;
- техническо обслужване и сервиз.

8.1. Комуникационно осигуряване

За отчетния период значителен ръст бележат параметри като скорост на интернет свързаност, пропускателна способност на междукорпусната и локалните мрежи, резервна свързаност в LAN и WAN. Изцяло е подменено опорното комуникационно оборудване с напълно адекватно на мащаба на университетската компютърна мрежа.

Интернет свързаност

В края на мандатната програма връзката на Югозападен университет към Интернет се осъществява чрез основен оптичен възел, разположен в УК-1. От м. септември 2008 г. Югозападният университет е официално член на Националната изследователска мрежа – сдружение на университети, БАН и МОМН, която има основна задача да предостави високоскоростни мрежови услуги на българските академични и изследователски институции и потребители, да осигури свързаност към паневропейската изследователска мрежа – GÉANT и други световни изследователски мрежи. В началото на 2009 г. Българската изследователска и образователна мрежа (БИОМ) изгради оптична линия до Благоевград. През м. юли е изграден и оптичен MAN-порт в сървърното помещение на

УК-1, а в началото на м. септември 2009 г. започна тестване и настройване на трасето от администраторите на БИОМ. На 16 октомври 2009 г. целият трафик на ЮЗУ успешно е пренасочен през БИОМ. От този момент и до сега скоростта на свързаност към НИМ/ GÉANT и BG Peering е 100Mbps.

Междукорпусна свързаност

Подобряването на междукорпусната свързаност започна с полагането на собствено оптично трасе през 2008 г. между УК-1 и сградата на Ректората. През 2009 г. бе изградено второ оптично трасе – между УК-1 и многофункционалната спортна зала.

Все по-голямата нужда от високи скорости наложи в началото на м. ноември 2009 г. да бъде наета оптична VLAN връзка между корпуси 1, 3, 4 и 6 със скорост 100 Mbps.

За периода декември 2009 - май 2010 г. безжичния междукорпусен MAN се използваше от корпуси 7 и 2. За същия период между сградите на Ректората, корпус 8 и СО-2 бе изграден временно втори безжичен MAN. От м. май 2010 г. към оптичното VLAN трасе са прехвърлени корпус 7, СО-1 и СО-2. По този начин единствено УК-2 и УК-8 са свързани чрез безжичен MAN с УК-1, откъдето и към Интернет.

След дългогодишните проблеми с капацитета и надеждността на интернет свързаността на УЦ „Бачиново“, в началото на 2011 г. бе нает оптичен MAN със скорост 10Mbps, с който УЦ „Бачиново“ се свърза с основния оптичен възел в УК-1, откъдето и към Интернет.

С така изградената оптична междукорпусна връзка се гарантира надеждност, отказоустойчивост и

независимост от атмосферните условия при високи скорости.

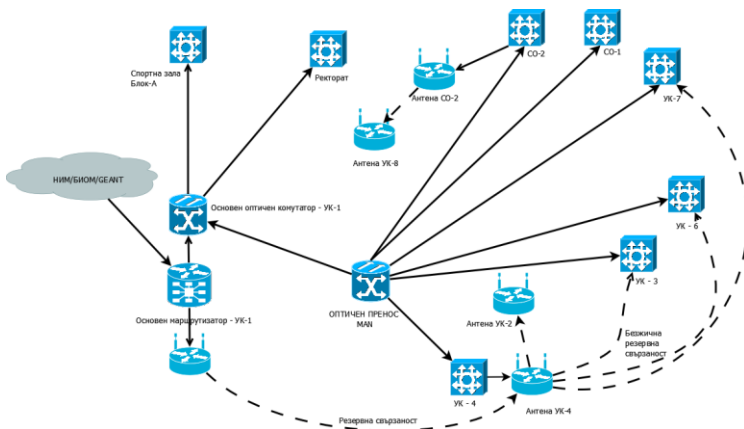

Схема №. 2. Междукорпусна свързаност към 2011 г.

Локални мрежи и безжичен достъп

През периода на мандат 2007-2011 локалните мрежи на част от сградите бяха цялостно реорганизирани.

По проект през 2008 г. бе положено оптично опорно трасе в сградата на УК-1. Въпреки това, все още не е напълно изнесено активното мрежово оборудване от кабинетите и залите, за да се прекрати безкрайното проследяване на повреди и зависимостта от достъп до стаите за отстраняването им.

Увеличена е сигурността на мрежата, като там, където сегашното състояние позволява, са организирани във виртуални мрежи (VLAN).

С оборудването, получено в началото на календарната 2007 година по проект на ДАИТС i-zone и в последствие с оборудване, закупено от университета, е изградена мрежа от точки за безжичен достъп до Интернет на територията на УК-1, Спортната зала, Ректорат, УК-8, УК-7, УК-3, УЦ „Бачиново“. Достъпът е контролиран чрез RADIUS сървър, в който са регистрирани всички студенти, преподаватели и служители.

8.2. Информационно осигуряване Централен университетски уеб сайт (www.swu.bg)

От 2008 г. започна по-стриктно следене на публикуваното съдържание в централния сайт на университета, като бе създадена организация за по-навременното му актуализиране. През периода 2008-2009 г. бе проектиран и разработен изцяло нов централен сайт, с нова визия и организация, ориентирана към студентите. Новият сайт стартира през май 2009 г. Публикуваната относително устойчива във времето информация е преведена и на английски език. За съжаление секции като новини, календар и други с динамично променящо се и обновявано съдържание, все още са само на български език.

Към август 2011 г. в сайта са публикувани над 550 документа (PDF/DOC), а броя на възлите в съдържанието е над 1250.

Анализът на трафика към централния сайт на университета сочи, че за периода май 2009 – август 2011 г. той има следните показатели:

– Брой уникални посетители за периода - над 3 млн.;

- Среден престой на сайта - около 4 минути;
- Bounce rate (процент потребители, които напускат сайта веднага след като попаднат на него) - около 24%;
- Съотношение на източниците на трафик търсещи машини/директен трафик/рефериращи сайтове – 70:22:8;
- Посещения от 170 други страни, като най-много посещения има от Македония и Гърция.

Информационна система за студентско състояние (dispatcher.swu.bg)

От месец юни 2009 г. е пусната в действие и информационна система за студентско състояние, чрез която всеки студент може да провери своето електронно студентско досие, да направи справка за невзети изпити и съответно протоколи и оценки. След тестовия период от началото на учебната 2009/2010 година, публикуваната информация е със закъснение 1 работен ден. Дирекция „ИКО“ работи усилено за усъвършенстване на платформата така, че отразените движения в статуса на студентите от инспекторите да бъдат автоматично актуализирани и в онлайн системата.

Информационна система за процедурите по Закона за развитие на академичния състав в Република България (rd.swu.bg)

С влизането в сила на ЗРАСРБ, Дирекция „ИКО“ разработи нова платформа, където да бъдат публикувани процедурите по този закон, правната рамка, резюметата и авторефератите на кандидатите, както и рецензиите и становищата на журитата.

Информационна система за академични автобиографии (acad.swu.bg)

Най-старата информационна система, която се поддържа от Дирекция „ИКО“, е именно системата за публикуване на академични автобиографии на преподавателския състав. Разработена през 2002 г. по проект, тя е достигнала своя технологичен лимит.

Електронна поща за преподаватели, служители и студенти (mail.swu.bg и mail.live.swu.bg)

В началото на м. ноември 2008 г. старият сървър на електронните пощи на Университета бе заменен със значително по-мощен (като хардуер) и по-богат на възможности Zimbra Collaboration Suite. Освен стандартната услуга – електронна поща, новият сървър предостави и възможност за организиране на споделено работно пространство, календари, документи, адресни книги, файлове, списъци със задачи.

Към момента в системата за електронна поща за преподаватели и служители има регистрирани 518 потребители.

От началото на учебната 2009/2010 г., ЮЗУ е част от програмата на Microsoft **Live@EDU**, чрез която се предоставя безплатен имейл адрес на всеки студент (настоящ и бивш), заедно с безплатен достъп до услуги за колективна работа. С началото на първи семестър всеки новоприет студент получава автоматично регистрация, която той само трябва да активира.

Важно е да се отбележи, че с включването на ЮЗУ в програмата Live@EDU всеки регистриран има и достъп до услугата Dreamspark на Microsoft, от където може да изтегли и използва напълно безплатно професионален софтуер като операционни системи, среди за програмиране, графични редактори и др.

От м. юни 2011 г. университетът вече е регистриран и като Microsoft IT Academy Advanced Member, с което ни бе предоставен достъп за студенти, преподаватели и служители до електронно учебно съдържание от над 250 заглавия.

Информационни системи за кандидатстване за общежитие и стипендия

С помощта и под ръководството на служители от Дирекция „Информационно и комуникационно осигуряване”, група студенти от специалност „Информатик” разработиха система за автоматизирано подаване на документи за настаняване в общежитие и за стипендия. През учебната 2009/2010 г. всички докладвани проблеми в системата бяха отстранени, като тя бе обвързана с платформата Live@EDU.

Информационни системи за обслужване на КСК (admission.swu.bg)

От дирекция „ИКО“ се поддържат и информационните системи, свързани с провеждането на кандидатстудентските кампании – публикуване на квестори, изготвяне на разпределения по зали, обявяване на изпитни оценки и класирания. От началото на 2011 г. цялостното информационно обслужване на кампаниите е поето от служители на дирекция „ИКО“.

Информационна система за мониторинг (helpdesk.swu.bg)

Активното оборудване, включено в университетската компютърна мрежа (УКМ), се следи чрез SNMP и SAM софтуер, което позволява по-лесно от-

страняване на проблеми и проследяване на софтуерните и хардуерните активи на университета.

Дирекция „Информационно и комуникационно осигуряване“ поддържа и редица сървъри, на които се публикува информация за основните звена, центровете, лабораториите и научно-изследователските проекти.

8.3. Техническо обслужване

Общият брой компютри в Университета постоянно нараства. От 600 броя към 2005 г., 920 към май 2008 г. до над 1 150 към края на 2009 г. Постепенно се подменят остарелите и амортизирани принтери и копирни машини. Значително се увеличи броят на преносимите компютри и мултимедийни проектори и използването им в обучението.

Таблица № 27. Разпределение на новозакупено или получено както дарения компютърно оборудване по фискални години

Вид	2008 г.	2009 г.	2010 г.	август 2011 г.
Персонални компютри	162	84	18	33
Преносими компютри	40	31	66	29
Принтери/МФУ/Копири	56	35	35	19
ММП	41	14	6	7

През 2009/2010 г. компютърните зали, които обслужват служителите на отдел „Комуникационно и

техническо осигуряване”, са 42 с общо над 500 компютъра.

Освен основните задачи, пряко произтичащи от плановете за развитие на Университетската компютърна мрежа (УКМ), обновяване на оборудването и предоставянето на нови информационни услуги, през учебната 2009/2010 г. служителите на Дирекция „ИКО” се включиха и в следните дейности:

- кандидатстудентски кампании;
- тръжни процедури по ЗОП и НВМОП;
- административно обслужване на научно-изследователска дейност;
- административно обслужване на образователните дейности;
- участие в регулярни одити по оценяване и поддържане на качеството.

9. УНИВЕРСИТЕТСКА СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

През изтеклия четиригодишен период вътрешната университетска система по качеството продължи да функционира в съответствие с основния документ – Наръчник по качеството – и свързаните с него процедури и работни инструкции.

Проблемите по качеството и вземането на съответните решения се превръща в перманентна дейност за всички колективни органи – факултетни и катедрени съвети, съвет по качеството, факултетски комисии по качеството и др.

Документираните дейности в основните звена и катедрите през отчетния период са представени в *Приложение 3*.

От приложението е видно, че проблемите по качеството и дейностите, регламентирани от системата по качеството, но предвидени за реализация в основните звена и катедрите, заемат реално място и имат значим относителен дял от обсъжданията и решенията на основните форуми – факултетски и катедрени съвети. И макар, че в редица основни звена тези дейности на са се наложили като традиционни, то формираните нагласи са реална предпоставка за подобрене.

Документите, с които се доказва обсъждането и решаването на въпроси по качеството в основните звена и катедрите са представени в отдела за оценяване и поддържане на качеството като записи по качеството и служат за съответните анализи.

При разработването на нови или обновяването на образователни програми (бакалавърски, магистърски) се предвижда двукратно обсъждане в катедрен съвет, приемане във факултетен съвет, анализиране от експертна комисия, определена от Пълномощника по качеството. Тези комисии подготвят Становища за качеството и жизнеспособността на съответните програми. Положителното становище е необходимото условие за утвърждаването на съответната програма от Академическия съвет. През отчетния период такива процедури са реализирани при подготовката на общо 83 програми във всички основни звена, без изключение (*Приложение 4*).

Предприетите действия за реализиране на качеството се оценяват чрез вътрешни одити.

Съгласно утвърденото определение „Одитът е системен, независим и документиран процес за получаване на доказателства и обективното им оценяване, за да се определи степента, до която са изпълнени критериите на одита”.

В този процес, с цел получаване информация за широк кръг дейности, традиционно се осъществяват срещи с ръководителите в одитираното звено, с преподаватели, със студенти и в учебните отдели на факултетите.

До момента в Югозападния университет „Неофит Рилски” са проведени общо 39 планови одити (*Приложение 5*).

Констатираните несъответствия при проведените вътрешни одити най-общо се свеждат до:

– недостатъчна активност на някои ръководители при запознаването на преподавателите с резултатите им от анкетните проучвания със студентите;

- недостатъчна активност в много основни звена за оценяване на преподавателите по отношение качеството на осъщественото от тях обучение;
- липса или недостатъчно целенасочени програми за проучване изискванията на потребители, работодатели, съсловни организации и др.;
- недостатъчен обхват на дипломиращите се студенти в анкетния процес; не навсякъде се провеждат обсъждания на препоръките, посочени в отворените въпроси;
- липса или недостатъчни усилия за подпомагане на студентите със затруднения – отстранени, презаписали, прекъснали, условно записали, майки с деца до 7 г. и др.

Недостатъчни усилия за коригиране на неточностите, допуснати при преработването на учебната документация, като:

- неточности при изчисляването на кредитите с обща студентска заетост (вариации от 20 до 50 часа студентска заетост за един кредит);
- неточни анкети „Извадки от учебния план” в редица учебни програми (липсва преразпределяне на кредитите за аудиторна и извън аудиторна заетост; кредит за лекции, семинарни или лабораторни упражнения и др.);
- недостатъчна яснота при разработването на раздел „Организация на оценяването” в учебните програми (за средствата за текущ контрол; за провеждането на текущ контрол; за условията за допускане до изпит и пр.);
- недобро и несвоевременно запознаване на студентите (особено в I-ви курс) с технологията на оценяването: как се организира и провежда текущия

контрол; как се провежда изпита; какви са критериите за оценяване; какво е съотношението текущ контрол/изпит в крайната оценка. Тези случаи макар, че намаляват чувствително, все още се констатират;

- непълноти в протоколите за семестриални изпити. На много места оценките от текущ контрол и семестриален изпит се изписват само с цифри, а само крайната оценка – с думи и цифри;

- все още недостатъчен обхват при оценяванията на специалности (програми). Ръководствата на основните звена и катедрите неправилно считат, че външното оценяване (акредитацията) е достатъчно и няма нужда от самооценяване.

- недостатъчен обхват в оценяването на учебни курсове в много специалности, поради подценяването на този процес от ръководствата на много основни звена и катедри.

Тези констатации са реална основа за предприемане на коригиращи действия от ръководителите на основните звена и факултетските комисии по качеството.

Анкетните проучвания продължават да са едни от важните дейности за обратна връзка с основните потребители на образователни услуги – студентите.

Анкетната дейност е насочена към:

- Проучване удовлетвореността от предложените учебни дисциплини в съответната специалност;

- Проучване мнението на студентите за преподавателите по отношение на организираното и осъществяваното от тях преподаване;

- Проучване мнението и удовлетвореността на дипломиращите се студенти

– Проучване удовлетвореността на студентите от обслужването и организацията на учебния процес във факултета;

Както се знае чрез изменението на ЗВО (ДВ. бр. 41 от 22 май 2007 г.) и по конкретно на чл. 6, ал. 4 се въвежда допълнително изискване за “...проучване на студентското мнение най-малко веднъж за учебна година”.

Ръководството на вътрешната система по качеството предприе действия за своевременен отговор на новите законови изисквания и осъществи възможно най-рано (м. декември 2007 г. – м. януари 2008 г.) първото проучване.

Резултатите от обхвата на студентите в анкетирването са показани в *Приложение б*.

От таблицата се вижда, че при първото изследване от общо 9512 студенти в анкетирването са участвали 4726 (49,7%). Процентът от анкетираните в редовно обучение е значително по-висок (61,1%), докато в задочната форма са обхванати само 19,8% (521 от общо 2626 задочници).

Аналогични по структура са резултатите от обхвата при второто изследване, но като обезпокоителен трябва да се възприеме факта, че има трайна тенденция за намаление на процента на студентите, попълнили предоставените им въпросници – от 49,7% на 40,4% , на 31,0%, на 18,7%.

Причините за недостатъчния обхват са много разнообразни. От една страна се наблюдава нежелание, понякога неубеденост в ползата от анкетирването и не на последно място – недостатъчното настояване от страна на инспекторите от учебните отдели. От друга страна, ние твърдим, че сме осигурили въз-

можност на всички студенти да участват в анкетния процес, т.е. няма преднамерен подбор. Все пак попълването или непопълването на анкетите е личен избор на всеки студент.

Интерес представляват получените резултати (*Приложение 7*) за удовлетвореността на студентите от обслужването и организацията на учебния процес, осъществена от административните служители и ръководители. От таблицата се вижда, че при първото изследване удовлетвореността от инспекторите в учебен отдел варира от 4,48 във Факултета по педагогика до 5,27 във Факултета по изкуства; за секретар катедри от 4,56 (Природо-математически факултет) до 5,00 (Технически колеж); за секретар факултет – 4,52 (Природо-математически факултет) до 4,99 (Технически колеж); за ръководители катедри – от 4,36 (Философски факултет) до 5,03 (Факултета по изкуства); за курсовите ръководители – от 4,30 (Стопански факултет) до 5,15 (Технически колеж). Трябва да се подчертае, че във всички посочени позиции преобладават оценките около и над 4,50.

При последното изследване удовлетвореността от инспекторите в учебен отдел варира от 4,19 във Факултета по педагогика до 5,19 във Факултета по изкуства; за секретар катедри от 4,45 (Факултет по педагогика) до 4,94 (Факултет по обществено здраве и спорт); за секретар факултет – 4,47 (Факултет по педагогика) до 5,02 (Факултет по изкуствата); за ръководители катедри – от 4,41 (Природо-математически факултет) до 4,88 (Правно-исторически факултет); за курсовите ръководители – от 4,40 (Природо-математически факултет) до 4,86 (Правно-исторически факултет). Трябва да се под-

чертае, че е налице трайна тенденция за задържане на ниските оценки, т.е. удовлетвореността от администрирането на учебния процес не се увеличава.

Особено интересни са резултатите за удовлетвореността от преподавателите за непосредствената организация на учебния процес (*Приложение 8*). Като много благоприятни трябва да се приемат данните за организацията на оценяването на знанията и уменията на студентите – най-ниската оценка – Много добър 4,51 – е за Стопанския факултет, а в четири от структурите резултатите са над Много добър (5,00). Данните за този показател са радващи – разясняването на технологията и на оценяването на знанията и уменията (“правилата на играта”) е важна стъпка към взаимното доверие между двете страни – обучаващи и обучавани.

По-ниски, но сравнително добри са оценките за дейностите за организацията на самостоятелната работа. Сравнително ниска е удовлетвореността в Природо-математически факултет – от 4,52 на 4,49, трайно висока - във Философски факултет 4,85 - 4,92. Аналогични са резултатите в другите основни звена – в четири факултета има леко подобрение.

На този сравнително благоприятен фон някои действия (или бездействия) на преподавателите, пораждат недоволство сред студентите. При последните изследвания най-нисък е резултатът за преподавателите в Стопански и Правно-исторически факултет, а най-висок, но също незадоволителен, е във Факултета по изкуствата (*Приложение 8*).

Резултатите в *Приложение 8* по изследваните три показателя за учебния процес очертават съществени различия, макар, че в анкетния процес са участ-

вали едни и същи студенти. Трябва ясно да се подчертае, че студентите са недоволни от:

- Обективността на оценяването на всички или на отделни преподаватели;

- Закъснението за часове от отделни преподаватели;

- Провалянето на учебни занятия по вина на преподавателите;

- Неудобното приемно време на преподавателите;

- Неспазването на приемното време от преподавателите;

- Промяната на определения час за провеждане на изпита;

- Провалянето на изпити по вина на преподавателя.

Подобряването на дейностите по посочените седем показателя е във възможностите на всички основни звена.

Важен аспект на анкетния процес е получаване на информация, свързана с установяването на наличното качество на обучението и степента на удовлетвореност на студентите.

Резултатите от проучванията през учебната 2010/2011 година са показани в *Приложение 9*.

От таблицата се вижда, че средната оценка за преподавателите в университета получена при обработката на анкетите е Мн. добър (4,72). Като много благоприятен трябва да отчетем факта, че 537 (81,0%) от оценките са над Мн. добър 4,50 и само 21 (3,2%) – са със стойност под 4,00. Най-висока средна стойност – 4,96 – е получена за Филологически факултет, а най-ниска (4,42) за Стопански факултет.

Сравнителните данни от проучванията, извършени в интервалите 2007 –2008 г.; 2008-2009 г.; 2009-2010 г. и 2010-2011 г. са представени в *Приложение 10*. От таблицата се вижда, че през интервала 2007-2008 г. общо за университета са получени всичко 1505 оценки. Средната стойност е Мн. добър 4,86. Прави добро впечатление, че 1270 (84,5%) оценки имат стойност над 4,50. Особено интересен е факта, че най-ниската оценка (на Стопанския факултет) е със стойност 4,78 – отчетливо по-високо от Мн. добър 4,50.

През интервала 2008-2009 г. средната стойност от оценките е Мн. добър 4,84, а 1270 (84,4%) от всички оценки са над 4,50. Аналогични са резултатите за периода 2009-2010 г., а малко по-ниски – за 2010-2011 г. (съответно 4,81 и 4,72).

Интерес представлява съпоставянето на данните за трите анализирани интервала (*Приложение 10*). Правят впечатление сравнително високите средни резултати с незначителни колебания за отделните интервали (-0,02; -0,03; -0,09). Трябва да се приеме, че това са важни белези за устойчиво функциониране на вътрешната система по качеството.

Данните за оценките на преподавателите от проучване на студентското мнение, структурирани по катедри (*Приложение 11*) са твърде разнообразни. За интервала 2006-2007 г., най-ниска средна оценка – 3,91 – отбелязана за катедра „Технологично обучение и професионално образование”, пет катедри имат средни оценки под 4,50, а осем катедри – с резултати над 5,00. За интервала 2007-2008 г. се отчита съществено подобрене – най-ниската оценка (на катедра

„Спорт”) е със стойност мн. добър 4,62. С резултат над 5,00 са четири катедри.

За интервала 2008-2009 г. е установено, че само две катедри имат средни стойности на оценките под 4,50, като нямат нито една оценка под 4,00. Броят на катедрите със средна оценка над 5,00 е общо 8.

Сравнителните данни за четирите интервала (*Приложение 11*) показват значително разнообразие и поради това трудно може да се очертае някаква закономерност. Все пак тези резултати могат да послужат на всяка отделна катедра, за конкретен анализ и евентуално предприемане на превантивни или коригиращи действия.

Анкетирането на дипломиращите се студенти е съпроводено с известни затруднения, поради обстоятелството, че то се осъществява тогава, когато студентите вече не са организирани (в курсове, лекции).

Ето защо в документа „Правила за анкетните проучвания със студенти” беше описано и бяха възложени конкретни задачи за инспекторите в учебен отдел по отношение анкетирането на дипломиращите се студенти.

Резултатите от проведените анкетни проучвания с дипломиращите се през последните четири години са представени в *Приложение 12*.

Структурирането на получените оценки показва, че няма резултат под 4,00 в нито една специалност, но само в малък брой специалности удовлетвореността е оценена над 5,00.

Друга особеност, която проличава при анализа е, че докато по време на обучението относителния дял на оценките за преподавателите със стойност над 4,50 е 84,1%, то за дипломиращите се студенти ре-

зултатът е много по-нисък – наблюдават се колебания около 67%. Този резултат заслужава анализ в много катедри.

Вариациите в стойностите на оценките на дипломиращите се студенти в последните четири интервала сочат, че при значителна част (48,3%) от специалностите резултатите (ниски или високи) се променят в рамките от 0,05 до 0,25, а при 41,4% – границите на вариация са от 0,26 до 0,50. И тук анализите в катедрите могат да бъдат много полезни.

Като сериозно смущаващи трябва да се приемат данните за специалностите, в които няма обхват или са анкетирани единични дипломиращи се (*Приложение 12*). Особено притеснителен е фактът, че в много бакалавърски програми, в които приемът е много над 30 студенти, няма информация за удовлетвореността от проведеното обучение. Както се вижда такава информация липсва за около 15 бакалавърски програми.

Направеният преглед представя обобщено дейността в университета по утвърждаването на вътрешната система по качеството, действията по прилагането на тази система и постигнатите резултати от прилагането на процедурите и инструкциите по качеството.

Ще бъде неточно, ако се счита, че направеното е достатъчно. За това свидетелстват констатираните несъответствия, недостатъчната активност за корекция в дейностите с ниски оценки, недостатъчна съпричастност на всички членове от академичния състав към изискванията предявени от системата по качеството.

Системата по качеството, макар и бавно, осигурява и непрекъснато подобрене. То може да се ускори с активното участие на ръководителите на всички звена и структури.

10. УНИВЕРСИТЕТСКИ ЦЕНТРОВЕ И ЗВЕНА

10. 1. УНИВЕРСИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Университетската библиотека (УБ) е неотделима част от университетската структура с учебни, научни, информационни и културно-просветни функции и осигурява библиотечно-информационното обслужване на учебния процес и научните изследвания в Университета. Тя притежава фонд от специализирана научна и учебна литература в областта на обществените, хуманитарните и природоматематическите науки .

Дейността ѝ е регламентирана в Правилник на УБ. Координацията между библиотеката, учебната и научно-изследователската дейност на факултетите и катедрите се извършва от Библиотечен съвет.

От 2006 г. Университетската библиотека е настанена в нова сграда. Тя е разположена на 2 етаж с 4 читални, Заемна служба, Библиографско – информационен отдел, Отдел комплектуване и обработка на литературата. Към библиотеката има и Читалня към Юридическия факултет, която е извън сградата на централната библиотека.

Библиотечният фонд е съставен от книги, периодични издания, ноти, графични издания и електронни носители на информация. Редовно се абонира достъп до база данни “EBSCO” host., която се ползва от преподаватели, докторанти и студенти и разширява възможността за широка информираност в областта на различните отрасли на знанието. Други бази от

данни, които се ползват са Science Direct, SCOPUS, Benham Science, ProQuest Central с 22 бр. бази от данни по отделните клонове на научното знание с общо 11 000 заглавия на периодични издания, от които 8 000 заглавия в пълен текст. ProQuest се налага като основен изследователски ресурс на всички нива в научните библиотеки.

Библиотеката предлага на читателите устна и писмена библиографска информация, бюлетин за новозакупена литература, дава се възможност на студентите да използват наличните компютри за създаването на научни разработки свързани с учебния процес (реферати, курсови и дипломни работи). Създадени са добри условия за работа в читалните както в традиционната, така и в електронната среда на библиотеката.

В Читалня № 1 са обособени фондовете, обслужващи педагогически, правни, природоматематически и икономически специалности. Тя разполага със 85 места , от които 74 читателски и 19 места за работа с компютър.

Читалня № 2 разполага с литература по филология, философия, социология, политология и история и обслужва съответните специалности. Тя разполага с 38 места, от които 27 читателски и 11 места за работа с компютър.

В Отдел „Изкуство” са обособени фондове, които обслужват читателите от Факултета по изкуствата. Отделът разполага с богата нотна сбирка, фонотека и CD. Читателските места са 11 и 3 за работа с компютър. Разполага и със зала с 20 места за прослушване и гледане на записи от студентите от Факултета по изкуствата.

Читалня „Периодика” разполага с 4 напълно оборудвани читателски места за ползване на електронните източници. В нея са събрани периодичните издания от 1976 г. насам.

В централната библиотека работят 12 библиотечни специалисти. Ползването на литература от студентите, преподавателите и служителите се осъществява на базата на Правилник на Университетската библиотека и Правила за обслужване на читателите. Обслужването става с читателски карти и картони и е безплатно.

Продължава дейността по електронизацията на обслужването на преподавателите и студентите.

Библиотечните материали се набавят по всички възможни начини – закупуване, дарения и книгообмен. Навременното набавяне на научна литература е важен приоритет за библиотеката. Работи се за изграждането на електронен каталог на периодичните издания, който да улеснява максимално студентите и преподавателите в търсенето на получаваните в УБ периодични издания. Като настояща и бъдеща цел на библиотечните специалисти е ретроспективното въвеждане на данните от каталозите на книжен носител в електронен вид.

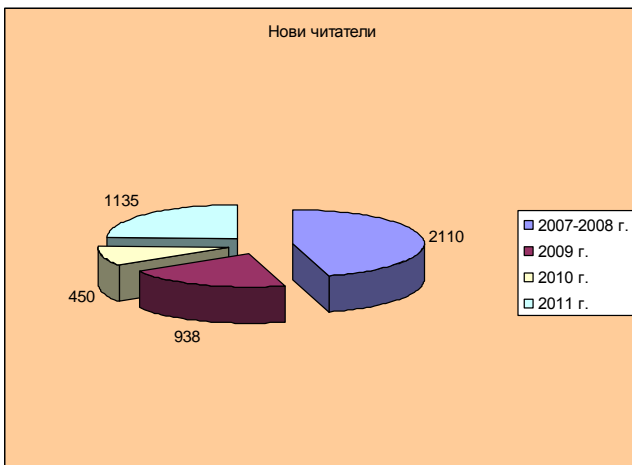
Динамичната среда, в която работим, налага не само да разгърнем съществуващите практики а непрекъснато да търсим алтернативи и други източници за подобряване на материалната база и закупуване на книги, а именно участието в проекти. Университетската библиотека участва в 2 проекта на Министерство на културата, от които усвои 25 000 лв. и бяха набавени 2 500 тома нова литература.

За да отговори адекватно на потребностите на своите читатели, библиотеката на ЮЗУ разработва и ползва различни практики, които имат за цел, от една страна, бързото набавяне на необходимата научна литература, подпомагаща учебния процес и изследователската работа, а, от друга – своевременното информизиране на аудиторията за новозакупените книги. Най-доброто средство за популяризиране на една книга, е да се предостави възможност на читателите пряко да контактуват. С цел своевременно информизиране на академичната общност библиотеката разработва бюлетин “Нови книги”. Той обхваща новозакупената през изминалото тримесечие литература. Структуриран е по области на знанието и е бърз и сигурен начин за информация. Разпространява се по електронен път.

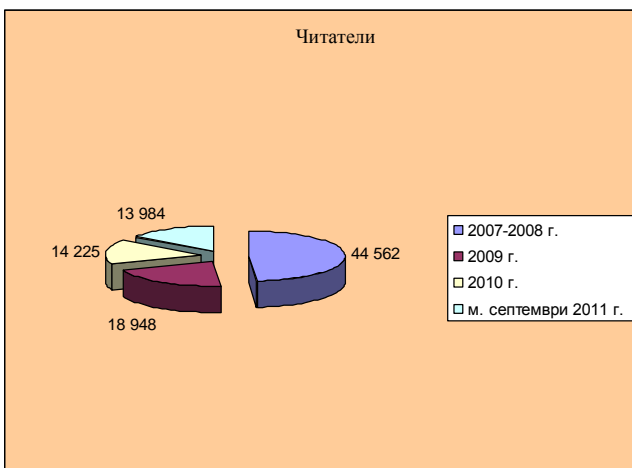
В момента Университетската библиотека разполага с 174 213 тома литература от всички отрасли на знанието.

Диаграма № 29. Набавена литература през отчетния период.

Диаграма № 30. Записани нови читатели в Университетската библиотека.

Диаграма № 31. Брой на читатели в Университетската библиотека.

Таблица № 28. Получени брой списания в читалня
„Периодика”.

2008 г.	271 бр. на български, руски и чужди езици
2009 г.	271 бр. на български, руски и чужди езици
2010 г.	240 бр. на български, руски и чужди езици
2011 г.	94 бр. на български език

10. 2. УНИВЕРСИТЕТСКИ ЦЕНТЪР ЗА КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ

Възможно е да се приеме, че отчетният мандатен период бе успешен и за Университетския център за кариерно развитие при Югозападен университет „Неофит Рилски”, тъй като избраните цели и задачи са постигнати. Осъществено е *динамизирането* на професионалните взаимодействия с работодателите и са *разработени* основните научни средства на управлението на кариерното развитие на нашите студенти. В съответствие с целите бяха сполучливо решени следните *задачи*:

– значително са подобрени *взаимодействията* на Центъра със студентите, факултетите и работодателите – поддържа се интернет системата (career.swu.bg) за предлаганите работни и стажантски позиции, обучителни програми, спонсорства и стипендии, научни конференции и конкурси, студентски бригади; ежегодно беше провеждан Форум „Кариери”; взаимодейства се с факултетите относно стажан-

тската практика на техните студенти и перспективите на кариерното им развитие и др. В края на месец ноември 2009 г. се състоя Ден на отворените врати съвместно с „КонсулТим”. Представители на фирмата проведоха обучителен ден със студенти, търсещи работа. Основните проблеми, по които се разискваше бяха: изискванията на работодателите, моментното състояние на пазара на труда и т.н.;

– организационно се активизира и разнообразява *сътрудничеството* на Центъра със Студентския съвет, администрацията и Отдела за оценяване и поддържане на качеството – създадено е оригинално *лого* на центъра; изработена и отпечатана е нова визитка на центъра; в проектите на центъра участват и студенти, и технически сътрудници от администрацията; провежда се ден на отворените врати за студентите от I курс със съдействието на Студентския съвет; завършващите студенти се информират чрез писмо от Центъра за попълване на формата за регистрация ALUMNI; организират се ежемесечни срещи със студенти във връзка с подготовката на документи за кандидатстване за работа; обменя се информация и се провеждат общи действия с Отдела за оценяване и поддържане на качеството; ежедневно съдействие на студенти при избора на кариера, личностно развитие, възможности за продължаване на обучението – в магистърски програми и за професионална реализация;

– разнообразяват се формите на центъра за *съвместна работа* с потребителите на наши кадри – поддържа се и непрекъснато се допълва информационната база с данни на завършили по факултети и специалности в електронен вид и на хартиен носител; изготвена е *анкета за работодатели* за събиране на

информация за назначени дипломирани студенти на университета; функционира *бланка за работодатели* за проведен стаж на студенти; оказва се съдействие на работодателите за връзка с факултетите, като им се предоставят действащи учебни планове чрез интернет; сътрудничим на работодатели при писане на обяви, които се публикуват на нашия сайт, както и в подбора на кандидати и др. На 6 април 2009 г. JobTiger и Министерството на държавната администрация и административната реформа с подкрепата на Нестле България АД организираха осмото поредно издание на ежегодния форум за студентски стаж и кариера „КАРИЕРИ 2009”. Целта на Форума е да среща младите специалисти и студентите с реалния бизнес, за да са подготвени за бъдещето и за да могат да изберат подходящата и вдъхновяваща ги кариера. Във Форума „Кариери 2009” в Югозападния университет „Неофит Рилски” участваха 16 фирми от цялата страна. Основната цел на организаторите бе както откриването на нови възможности за работа на млади специалисти, така и подпомагане на български работодатели в откриването на подходящи кандидати за стажантски програми.

В по-конкретен план постиженията на Университетския център за кариерно развитие при Югозападен университет „Неофит Рилски” през отчетния мандатен период може да се акцентират по тяхната значимост така:

10.2.1. Сайт на центъра

През месец май и юни 2009 година екип от студентите Мила Сукалинска и Люпчо Христов, със съдействието на гл. ас. д-р Иво Дамянов беше разра-

ботен интернет-сайт на Университетски център за кариерно развитие. От стартирането на сайта на 7 юли 2009 година само в летните месеци в него са се регистрирали 100 студенти, реално търсещи работа и стаж, а в първите седмици тогава, на новата учебна година регистрираните стават 220, като броят им всекдневно се увеличаваше – през септември 2011 г. регистрираните студенти общо вече са над 1500.

Таблица № 29. Информация за регистрираните студенти в сайта на Университетски кариерен център

Година	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.
Брой	253	152	231	567	303

Информация за 2010 г.:

Брой регистрирани студенти в сайта на УЦКР – 567.

Брой публикувани обяви в сайта на УЦКР – 126.

Таблица № 30. Публикувани обяви в сайта на УЦКР по видове през 2010 г.

Работа	Стаж	Стипендии	Конкурси	Национални програми
69	30	9	14	4

Таблица № 31. Брой студенти, кандидатствали чрез сайта през 2010 г.

За работа	За стаж	За стипендии	За конкурси	За програми
86	42	53	11	2

Информация за 2011 г.:
 Брой регистрирани студенти в сайта на УЦКР – 303.
 Брой публикувани обяви в сайта на УЦКР – 151.

Таблица № 32. Публикувани обяви в сайта на УЦКР по видове през 2011 г.

Работа	Стаж	Стипендии	Конкурси Семинари	Национални и обучителни прог- рами
88	35	3	15	10

Таблица № 33. Брой студенти, кандидатствали чрез сайта през 2011 г.

За работа	За стаж	За стипен- дии	За кон- курси	За прог- рами
68	42	15	13	32

Фирмите, регистрирани на сайта са Стопанска камара – Петрич, Възпитателно училище-интернат „Ангел Узунов”, Консултим Рикрутмънт Енд Селекшън ООД, Консулта Рисорсинг България ЕООД, Обединена Българска Банка, Каолин АД, Слава-7 ООД, Orange BG ЕООД, Actavis завод – Дупница, Алианс България Холдинг АД, Карио ООД, ASIC Depot, AIESEC – най-голямата световна студентска организация, EURES – Европейска мрежа на тудовата мобилност, Дом за стари хора гр. Кула и гр. Разлог, Софтуер Динамикс ООД, УниКредит Булбанк АД, Нестле България, Професионална гимназия по селско

стопанство и туризъм „Алеко Константинов”, ВУ-ДУТЕК ООД и Професионална гимназия по туризъм и хранителни технологии. Фирмите сами публикуват обяви в сайта, като същевременно с това студентите имат достъп до всички обявени свободни позиции и стажантски програми от други работодатели от Благоевград и страната.

Кариерният център има *договори за сътрудничество* с редица фирми – например:

– на 25 март 2009 г. бе подписан договор за сътрудничество между Югозападния университет и Сдружението на Югозападните общини (СЮЗО);

– на 12 май 2009 г. бе подписан договор за сътрудничество между Югозападния университет и фирма „Слава – 7” ООД, гр. Благоевград;

– през юни 2009 г. бе сключен договор за сътрудничество между Югозападния университет и фирмите Консултим Рикрутмънт Енд Селекшън ООД, Консулта Рисорсинг България ЕООД и Консултим Хюмън Кепитал България ООД гр. София;

– на 4 май 2011 г. бе сключен договор за сътрудничество между ЮЗУ „Неофит Рилски” и „Мобилтел” ЕАД гр.София;

– през месец май 2011 г. бе подписан Меморандум за сътрудничество между ЮЗУ „Неофит Рилски” и УниКредит Булбанк.

10.2.2. Научни проекти на центъра

Проект *„Професионалният интерес на студентите – отправна точка на тяхното кариерно развитие”* през 2008 г. В процеса на проучването са организирани наблюдения върху академичното и бизнес пространствата на България, осъществени са

контакти и беседи със студенти, преподаватели и работодатели. Проведено е анкетно проучване на 1000 студенти от всички специалности и курсове на Югозападния университет с участието на 7 анкетъори – докторанти и студенти доброволци. Отпечатан е научен сборник *„Професионален интерес – кариерно развитие”* с материалите от изследването;

Проект *„Фактори за успешните кариери на студентите от Югозападен университет „Неофит Рилски”* през 2009 г. Проведе се среща на ректора с потребители на кадри на ЮЗУ. Присъстваха 18 фирми – представители на областна и общинска администрация, директори на учебни заведения, Директори на социални домове за: стари хора, деца в неравностойно положение и възрастни с физически увреждания. Участниците в срещата попълниха регистрационна карта, в която представят себе си и фирмата, и изразяват готовност за сътрудничество и съвместни дейности. За големия успех на срещата говорят и сключените през 2009 г. договори, както и регистрираните на сайта на ЦКР фирми.

Над 50% от работещите в Дирекция „Бюро по труда”, Областна администрация, Ансамбъл „Пирин”, общообразователни училища, обединени детски заведения, Регионални инспекторати са бивши и настоящи възпитаници на Университета. Всички дават висока оценка за професионалната квалификация на служителите си. 40% от присъстващите на срещата ръководни кадри също са завършили Югозападния университет и смятат, че дължат мениджърските си умения на добрата подготовка във висшето училище. Срещата бе документирана и включена във филма за успешното професионално развитие на студенти от

университета, които в момента се обучават като докторанти или са асистенти във факултетите на университета;

Проект „Кариерното развитие на кадрите на Югозападен университет „Неофит Рилски” – 2011 г. Целта на проекта е да се намери „червената нишка” на успешната кариера на нашия студент, като беше разработена собствена анкета и бяха проучени 500 човека от завършилите през различните години випуски. Проведе се научна конференция по темата на проекта и предстои отпечатване на сборник с материалите. Въведе се грамота „Успешна кариера”. Анкетирването на завършилите студенти остава като перманентна задача в дейността на центъра.

10.2.3. Дискусия за кариерно развитие на студентите

На 19 май 2009 г. Центърът за кариерно развитие бе домакин на дискусия на тема: „Състояние, възможности и перспективи за кариерното развитие на студентите, завършващи ЮЗУ „Неофит Рилски”. В нея взеха участие представители на 21 фирми и организации от Благоевградска област и България. Представителите на бизнеса дискутираха с ректорското ръководство на университета по проблеми като: качество на подготовката на студентите, учебни практики и стажове в реална производствена среда, изисквания и очаквания на работодателите, съответствие на квалификацията и професионалната подготовка на випускниците на ЮЗУ „Неофит Рилски” с потребностите на практиката, професионална реализация на завършилите Университета и др. Анализът

на резултатите от попълнените анкетни карти показва следното:

Участниците в анкетата работят в различни области на професионална заетост, но въпреки това приемат, че професионалната подготовка е най-важна и дава старт на студентите. Затова изискванията на работодателите, част от които са наши бивши възпитаници, са високи и 80% от тях препоръчват:

- повече практическа подготовка и организиране на стажове в частни фирми и държавни учреждения;

- университетът има силна нужда от контакти с други университети в страната и в чужбина, и сътрудничество с младежки организации;

- за всяка специалност, да се потърсят най-новите тенденции и приложение на информационните технологии в тях.

Вторият въпрос от анкетната карта разграничава личностните от професионалните качества. Умения за комуникативност, организираност, етичност, съпричастност, лоялност, екипност, умение за определяне на приоритети, са сред най-предпочитаните. Общообразователните и професионалните изисквания към кандидатите се свеждат до владеене на чужди езици, много добра компютърна подготовка, натрупан опит в определена дейност – участие в стажантски програми, публични изяви, академични и извънкласни постижения; опит в планиране и управление; умение за работа с мултимедийни продукти. Препоръките са за:

- актуализация на учебните програми;

- тясна връзка между теория и практика.

Всички анкетирани работодатели са готови да окажат съдействие на университета за практическата подготовка на студентите по специалността им, съобразени с учебния план. Освен посочените в т.3 възможности, има предложения за платена форма на обучение, тематични срещи и семинари, дистанционно обучение.

От отговорите на последния въпрос става ясно, че търсене и реализация на специалисти има в областите Туризъм, Информатика, Счетоводство и контрол, Педагогика, Стопанско управление, Компютърни системи и технологии.

10.2.4. Докторантски форум

Центърът за кариерно развитие беше партньор в организирането на Докторантски форум „Докторантите в диалог с науката”, осъществен по проект „Образователен модел и информационна среда за обучение на докторанти по научните специалности 05.07.00 Педагогика, проведен на 22 и 23 октомври 2009 г. в Благоевград. На форума представиха своето професионално израстване успешно реализирани възпитаници на университета. Форумът бе филмиран, като са включени интервюта с изявени учени и общественици, започнали своята кариера от студентските скамейки на ЮЗУ „Неофит Рилски”.

10.2.5. Екип за взаимодействие

На 24 април 2009 г. към Университетския център за кариерно развитие беше създаден *Екип за взаимодействие*. Със заповед на ректора към екипа са включени по един асистент от всички осем факултета на университета и от Техническия колеж. Ролята на

този екип за вътрешен контакт и взаимодействие е именно тясното сътрудничество между Кариерния център и факултетите при провеждането на форуми, семинари и срещи за професионалното подпомагане на студентите.

Може да се посочи като перспектива, че за следващия мандат също предстоят сериозни и отговорни дейности за успешното кариерно развитие на нашите кадри. Първоначално следва да се създават към Центъра клубове по интереси, чрез които да се осъществят срещи и дейности на работодателите със студенти. В същия дух трябва да се апробира и наша системата на менторство при работата на центъра със студентите. И вероятно, съобразно новата ситуация в българското висше образование, на преден план ще излезе работата с потребителите на нашите кадри, за което вече имаме сравнително добра основа.

10.3. УНИВЕРСИТЕТСКО ИЗДАТЕЛСТВО

Университетското издателство е едно от структурните звена на Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград. Неговата организация и управление се определят с вътрешни правила, утвърдени от ректора на Университета. Издателството разполага с отдел за предпечат, печатна база, книжарница и три копирни центъра.

През отчетния период основна цел на издателството бе осигуряване на образователната и научна дейност на висшето училище с необходимите печатни издания.

През последните четири години значително се наблюдава нарастване в отпечатването както на учебници и учебни помагала, така и на сборници, годишници и монографии.

Таблица № 34. Издадени заглавия по години

2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.	
41 броя	46 броя	41 броя	Отпечатани до м. септември	Под печат
			37 броя	23 броя

Издателството отпечатва и много дисертации, автореферати, алманаси, правилници на университета, научни списания, както и рекламно-информационни издания – плакати, флаери, брошури и др.

Всяка година подготвя и отпечатва кандидат-студентския справочник и необходимите документи и формуляри за кандидат-студентската кампания. Освен това през последните години активно участва в организираните кандидат-студентски борси.

През последната година издателството увеличи своята съвместна работа по разпространението на наша и чужда учебна литература. В момента то работи освен с издателства като: София – „Парадигма” ООД, София – ЕТ „Софтекс”, София – „Булвест 2000”, София – издателска къща „Христо Ботев”, София – издателство „Веда Словена – ЖГ”, Варна - издателство „П. Славейков”, Варна – „Тедина” ЕООД, Шумен – ЕТ „Знание”, Бургас – „Либерта –13”, но така също и с най-голямата електронна книжарница

„Store.bg“ (<http://www.store.bg/>) и София – „Български книжици“.

Университетското издателство продължава да обменя литература и с книжарниците на Софийски университет, Пловдивски университет, Великотърновски университет, Шуменски университет, Технически университет, а през последните две години и с Висше училище по застраховане и финанси, София.

През отчетния период издателството няколко пъти предостави на Народната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ – София наши авторитетни издания, търсени за международен книгообмен от най-големите културно-информационни и научни институции по света (Конгресна библиотека – Вашингтон, САЩ; Френска национална библиотека – Париж; Руска държавна библиотека – Москва, РФ; Руска национална библиотека – Санкт Петербург, РФ; Библиотека на Вашингтонския университет – Сиатъл, САЩ; Университетска библиотека – Станфорд, САЩ; Френска национална библиотека – Париж; Институт за научна информация по обществени науки – Москва; Национална библиотека на Испания – Мадрид; Национална библиотека на Чехия – Прага; Национална библиотека на Полша – Варшава; Национална библиотека на Украйна – Киев).

През 2008 г. бе сключен договор между ЮЗУ „Неофит Рилски“ и ЕГУ им. И.А. Бунина, гр. Елец за съвместно издаване на учебник с руско-български колектив. Университетско издателство „Неофит Рилски“ издаде учебника на български език, а ЕГУ им. И.А. Бунина, гр. Елец го издаде на руски език.

През 2010 г. едно от заглавията на издателството получи диплом за най-добро учебно-

методическо издание от Российская Академия Естествознания, гр. Москва.

Издателството поддържа и Website с адрес: press.swu.bg, който през изминалия период бе напълно модернизирани и обновен с нова визия. На този Website се помещава всяко издание на издателството, като по този начин се информират читателите в интернет-пространството. На сайта е поместено и електронното списание „Scientific Research” с ISSN 1312-7535, където преподаватели и докторанти публикуват свои статии на английски език в следните направления: хуманитарни и педагогически науки; правни, стопански и социални науки; математика, информатика и природни науки; изкуство, здравеопазване и спорт.

Тъй като Университетското издателство е на собствена стопанска сметка, всички разходи свързани с рефинансиране на издателската дейност, хонорари, заплати, закупуване и поддържане на техника, са изцяло за негова сметка.

Таблица № 35. Финансов баланс на издателството през отчетния период

	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г. /към м. сеп-тември/
ПРИХОДИ	270 769.29 лв.	288 293.22 лв.	305 525.63 лв.	171 663.54 лв.
РАЗХОДИ	264 161.52 лв.	290 208.19 лв.	264 232.96 лв.	137 225.35 лв.
ПЕЧАЛБА	6 607.77 лв.	-1 914.97 лв.	41 292.67 лв.	34 438.19 лв.

11. ХУДОЖЕСТВЕНО-ТВОРЧЕСКА ДЕЙНОСТ

През изминалия период се реализираха редица съвместни инициативи и програми със сродни университети и висши училища от страната и чужбина в сферата на изкуствата и културата, разработиха се проекти за стимулиране на художествено-творческата дейност. Различни по своя характер студентски формации и състави гостуваха на утвърдени международни и национални фестивали, където представиха по достоен начин своето творчество и защитиха името на Университета.

Студентският фолклорен ансамбъл гостува на фестивали във Франция, Гърция, Испания, Германия, Русия, Италия и Турция, като спечели първо място на Световния студентски фестивал в Истанбул.

Театралната трупа участва във фестивалите: „Твой шанс”, Москва (Русия), Ниш (РСърбия), Лиеж (Белгия), Минск (Беларус), Вилнюс (Литва) и др.

Студенти от катедра „Музика” участваха в музикални премиери през 2009 г. и 2011 г. в музикалния фестивал „Кампус кантат” в Дортмунд, Германия, спечелиха 1-ва награда и златен медал от „Пирин пее” 2010 и „Копривщица” 2010 г. и втора награда от Международен фестивал за млади таланти, състоял се в Албена 2011 г.

Цанко Василев от спец. Филмова и телевизионна режисура спечели I награда на Киномания 2009 в категория „Социална, политическа и културна кинореклама” на Фестивал на рекламните агенции в Албена. Награди спечелиха още: Иван Менкачев и

Зоран Мишевски - Първа награда от Международния фестивал на късометражното кино „Младостта в действие“, гр Потенца, Италия; Калин Георгиев, Димитър Янев и Иво Тасев – трета награда на Международния филмов фестивал „Европа е тук“, Пловдив 2009.

Ежегодно се провежда летният пленер по изобразително изкуство в с. Ковачевица. Многобройни са участията в регионални, национални и международни изложби на студентите от катедра „Изобразително изкуство“.

Студентите по изкуствата от ЮЗУ „Н. Рилски“ могат да развият успешно своя талант, защото са обучавани от преподаватели, които пропагандират с огромен успех българската култура по световните сцени и фестивали. Почитателите на различните видове изкуства са имали удоволствието да се насладят на тяхното творчество в почти всички европейски страни. Многобройни са изданията на CD, DVD, нотни партитури, филмови ленти, записи и излъчвания по БНР и БНТ, bTV, Евроком, Родина. Лауреати са на престижни музикални и кинофестивали, носители са на държавни награди, на конкурси за авторско творчество. Ето само някои от тях:

– Проф. д. изк. Ф. Павлов – награда на Министерство на културата за изпълнителско изкуство „Златен ритон“ и почетни знаци от: ДМА „Проф. Панчо Владигеров“, Български хоров съюз, Съюз на българските музикални и танцови дейци.

– Филмът на БНТ „Пътят към върха“, сценограф проф. Здравко Маринов спечели втора награда в категорията „Игрални филми“ на Евразийския теле-

визионен конкурс за социални програми и филми за деца и юноши „Я-человек”- гр. Оренбург, Русия.

– Проф. д. изк. Й. Гошев - 2-ра награда от Международен конкурс за композиция на симфонично произведение - Пловдив, специална награда на Международен конкурс за композиция проф. Иван Спасов и първа награда от конкурса за детска песен в гр. Бургас.

– Проф. д. н. Я. Конов - книга на годината на СБК (направление история на музиката) – за неговата монография за Симон дьо Бросар.

– Доц. Константин Бонев - награда за документално кино „Златен Ритон” за авторския си филм „Европолис-градът на делтата”, Los Angeles Reel Film Festival’09 – Почетен диплом и номинации за най – добър филм, за режисура, за най – добър сценарий, за операторско майсторство, за музика, за монтаж.

– Проф. Николай Цветков е изнесъл над 150 семинара по български народни танци в Белгия, Япония, Холандия и Франция.

– Картини на наши преподаватели са експонирани в престижни галерии в цялата страна, Полша, Германия, Кипър.

Това е само малка част от многообразието и наситен с впечатляващ талант и умения творчески живот на преподавателите и студентите от ЮЗУ „Неофит Рилски”. Художествено творческата дейност има подобни измерения най-вече и благодарение на активността и неуморната работа на целия академичен състав.

Материалната база за художествено творческата дейност в последните 4 години е значително подобрена:

– създадох се и се оборудвах два научни университетски центъра с ръководители проф. д. н. Васил Марков и доц. д-р Татяна Шопова;

– закупена бе снимачна техника за 86 000 лв., компютри за монтаж за нуждите на специалностите към катедра „Филмово и телевизионно майсторство“. Закупена е звукозаписната техника и сега предстои монтирането ѝ в IV корпус, с която ще се оборудва ново звукозаписно студио;

– изградена бе камерна сцена за сценични изкуства с необходимото осветление, озвучаване и техническо оборудване, което я превърна в модерна база за подготовка и изява на студенти от специалности „Музикален театър“ и „Изпълнителско изкуство“;

– закупена бе осветителна и озвучителна техника за „Актьорско майсторство“;

– създадено бе скулптурно ателие;

– танцовият ансамбъл е с нови костюми за своите спектакли.

Високият професионализъм на преподавателския състав във Факултета по изкуствата, таланта на студентите и осъвременяването на материалната база са сериозна предпоставка за перспективите и успешното развитие на художественотворческата дейност в ЮЗУ „Н. Рилски“, за израстването на нови таланти, за утвърждаването на университета като един от основните центрове за изкуство и култура.

12. УЧЕБНО-СПОРТНА ДЕЙНОСТ, СПОРТНИ СЪБИТИЯ И УЧАСТИЕ НА ПРЕДСТАВИТЕЛНИ УНИВЕР- СИТЕТСКИ ОТБОРИ

12. 1 . Физическо възпитание и спорт

На основание чл. 30, ал. 1, т. 3 от Закона за висшето образование и във връзка с решението на Министерския съвет за откриване на Факултет по обществено здраве и спорт, Академичният съвет на Югозападния университет „Неофит Рилски”, по предложение на ректора проф. д-р Иван Мирчев, през отчетния период прие следната структура на факултета: Катедра по спорт и кинезитерапия, Катедра по логопедия, Катедра по медико-социални науки.

Със създаването на Факултет по обществено здраве и спорт се осъществява една съвременна идея за обучение на студенти, както и провеждане на научни изследвания в области от изключително важно значение за съвременното общество като обществено здраве, социални дейности, логопедия, кинезитерапия и спорт. Тази високоотговорна мисия трябваше да се реализира в условията на динамично адаптиране на нормативната уредба на висшето образование. Решението за създаването на Факултета по обществено здраве и спорт е в посока, насочваща цялостното ни развитие и бързото приобщаване към европейските структури.

Тези предпоставки дадоха възможност да се разработи и внедри нов съвременен модел за организация и въвеждане на задължителната учебна дис-

циплина „Спорт”. Успешно се съчетават задължителното обучение с избор на спортна дисциплина или спортна дейност на всички студенти от университета. Предоставената възможност за избор на изучавана спортна дисциплина в двете основни форми – аудиторна и извън аудиторна заетост от всички специалности и факултети, даде своя положителен резултат. Обхванати са студентите, като организацията на дейностите е съобразена с учебните планове на всяка специалност. Създадена е организация за провеждане на занятия със студенти, нуждаещи се от адаптирана двигателна активност и спортна подготовка. За първи път се организира изнесено обучение по ски за студенти от всички факултети. Няма безпричинно освободени от занятия.

Едно от най-важните събития през отчетния период, което повлия положително на нашата дейност, е пускането в експлоатация на новата Университетска многофункционална спортна зала и оформянето на представителен спортен комплекс.

Мечтата на много преподаватели и студенти за материална база, отговаряща на съвременните изисквания, се сбъдна. Многофункционалната спортна зала е едно модерно оборудвано спортно съоръжение, което позволява да се провежда учебно-тренировъчен процес с ново качествено измерение, за което изказваме благодарност на ректорското ръководство и лично на ректора проф. д-р Иван Мирчев.

На територията на комплекса се създаде „Център за функционални изследвания в спорта и кинезиотерапията”. Оборудван с апаратура от най-висока степен на научните постижения в тази област, той вече започна серия от изследвания със спортисти от

различни видове спорт. Тази дейност намира широк отзвук в спортните среди. Разработените от Катедрата по спорт и кинезитерапия проекти, съвместно с външни организации, подобряват условията за спорт в откритите зони на комплекса. Очакваме класирането на нов проект, който ще реши окончателно проблемите за използването на спортните площадки на територията на комплекса (изкуствена настилка, осветление и нови комуникации). Предстои реализацията на проекти- рания през отчетния период „Спортно-възстановителен център” в Университетски център „Бачиново”.

12. 2. Спортно-състезателна дейност.

„Спортът – стил на живот на студентите”

Отчетният период е от особена важност за дейността на УСК „Академик”. Нашият университетски спортен клуб бе регистриран в Министерството на правосъдието като юридическо лице, с нестопанска цел. Обновен бе и Уставът на клуба, избрано бе и ново ръководство, с председател доц. д-р Стоян Иванов. Това даде възможност да се осъществят редица нови инициативи за още по- осезаемо присъствие в спортния живот на страната и региона. УСК „Академик” получи покана и стана член на редица спортни федерации като БФ Баскетбол, БФ хандбал, БФ хоккей на трева, Асоциацията за университетски спорт. Като една от малкото редовно регистрирани организации имаме член на ръководството на АУС.

За първи път ректорът на ЮЗУ „Неофит Рилски” проф. д-р Иван Мирчев бе избран за член на Уп-

равителния съвет на Българската федерация по баскетбол.

УСК „Академик”, в лицето на УС, полага усилия за подобряване на взаимодействието с местните общински структури и областта. УСК се включи активно в организирания от община и област Благоевград прояви с деца, младежи и различни обществени групи, като предостави своята материална база и осъществи методическо ръководство, чрез своите преподаватели (треньори).

Новата спортна зала позволи да се направят и първите крачки към елитния спорт. УСК „Академик” е утвърден за участие в „А” група на националния шампионат по Хандбал, под името „Интер – Академик” и в група „А-1” по баскетбол (втора по сила в страната).

Представянето на хандбалния отбор, с треньор Софка Арабаджиева, можем да оценим, като много успешно. Представителният отбор на университета по хандбал участва от името на младежкия национален отбор на България на силния турнир в гр. Прищина, Косово, където се представи достойно.

Младият отбор има добра перспектива и ще продължат усилията за неговото развитие. Може да бъдат отличени имената на капитана Адриан Зинков, Лазар Иванов – отличен студент, Добрин Тунтев, Александър Попгеоргиев и др.

Хандбалният отбор (жени), подготвян от гл. ас. Новко Попов, се класира на второ и трето място на студентските игри през 2007 г. и през 2008 г.

Като отчете възможностите за развитие на **баскетбола** в университета, УСК „Академик”, с непосредствената помощ на ръководството на ЮЗУ

„Неофит Рилски”, предприе редица стъпки за оформянето на перспективен млад баскетболен отбор. Пред него е поставена висока цел: обучение, възпитание и класиране сред първите в шампионата (А-1). Привлечен е за треньор ас. Петър Клечков, наставник на младежкия национален отбор. Освен на него, разчита се и на ст. преп. Николай Хаджиев, за да бъдат поставени основите на една добре организирана учебно-методическа работа с отборите по баскетбол и стрийтбол. Полагат се усилия и за сформирание на студентски женски отбор по баскетбол.

Футболът е спортът, който е донесъл най-много слава и успехи на университета. През отчетния период под ръководството на проф. д-р Васил Жечев и гл. ас. Валери Цветков бе завоювана студентската шампионска титла. Златните медали и първото място в първенството с над 30 отбора, представители на всички по-големи висши училища, е престижен успех и продължение на минали победи. Университетският футболен отбор е 5-кратен студентски първенец.

Организирана бе за първи път Университетска футболна лига за купата на Ректора на Югозападния университет „Неофит Рилски”. В нея участие взеха 16 отбора от всички факултети на университета разпределени в 2 групи. Дните на турнира от 20 октомври до 4 декември бяха истински празник не само за състезателите, но и за зрителите. В турнира участваха над 360 студенти. Купата на шампионите – студентите от Природо-математическия факултет, бе връчена лично от ректора проф. Иван Мирчев. Активно участие в организацията на турнира взе Студентският съвет. Амбицията е този този турнир да се провежда ежегодно. Предвижда се сформирание на отбор на

ЮЗУ „Н. Рилски” за участие в републиканско първенство по футбол, като възможностите за добро представяне са големи. Предстои през м. март 2012 г. да бъде организиран студентски турнир по футбол, в памет на проф. д-н Руси Русев.

Новосформираният отбор по хокей на трева – жени, участва в няколко прояви, организирани от федерацията по този спорт. УСК „Академик” и ЮЗУ „Неофит Рилски” бяха домакин на XV Държавно първенство за жени в зала, което се проведе в Спортния комплекс на университета. В първото си участие представителният ни женски отбор завърши на четвърто място в държавното първенство. Мениджър на отбора е гл. ас. д-р Даниела Томова, а треньор и капитан – Вероника Диманачка, магистър към Катедрата по спорт и кинезитерапия.

Гордост не само за университета, но и за България е студентката от Правно-историческия факултет /международни отношения/ - Ивет Лалова. Най-бързата бяла жена в света в момента се готви за изпити, след блестящото си представяне на световното първенство по лека атлетика.

През отчетния период състезателите по ориентирани от ЮЗУ „Н. Рилски” участваха с успех в различни по ранг състезания. За първи път студенти от нашия университет участваха на Олимпийски игри. Единствени, от всички университети в страната, Антония Григорова – студент от специалност „ПОФВ”, заедно със съотборничката си Теодора Малчева – студент в магистърска степен във Факултета по обществено здраве и спорт, взеха участие в скибягането на зимните Олимпийски игри във Ванкувър, Канада през месец февруари 2010 г. Двете наши със-

тезателки са сред най-добрите в България и във всички държавни и международни стартове.

Антония Григорова спечели и Държавното студентско първенство по ориентиране през 2010 г., в което участваха 19 университета от цялата страна.

От новата 2010/2011 учебна година първокурсничката от специалност „ПОФВ” Лилиана Гоцева постигна нови успехи за университета ни. На индивидуалния студентски шампионат по ориентиране и купа „Осми декември”, проведени край Варна през месец октомври 2010 г., тя стана убедително победител – общо от двата старта, а през 2011 е и държавен шампион.

Няколко седмици по-късно на Държавния студентски крос (лека атлетика) Лилиана Гоцева безапелационно спечели първото място от 29 участнички от 15 висши училища на страната.

Студентът от втори курс специалност „ПОФВ” Иван Бургов участва в стартовете за Световната купа по ски-ориентиране като втори по сила в националния отбор. В стартовете от Държавните първенства по ски-бягане Иван Бургов спечели 4 сребърни медала.

През отчетния период състезателите от секцията по тенис на маса имаха активен състезателен живот. Те взеха участие в турнира за купата на ректора, който беше организиран от студентският съвет, съвместно с УСК „Академик”. В него в началото на месец ноември участваха близо 100 студенти, от които 12 от Американския университет в Благоевград. Може да се отбележи, че ежегодно участниците се увеличават. Класиралите се от първо до трето мяс-

то получиха купи и парични награди. Състезанията бяха организирани съвместно със Студентския съвет.

Състезателите по тенис на маса участваха в първенство за купата на АУС, което се проведе на 27-28. 11. 2010 г. в спортния комплекс на ЮЗУ при отлична организация. В турнира взеха участие студентски отбори от 12 висши училища. Отборът на жените ни се класира на почетното второ място, след отбора на НСА, а мъжкият отбор взе седмо място.

Условията за този спорт са отлични. По повод 35 годишнината на ЮЗУ „Н. Рилски” предстои организирането на Международен турнир по тенис на маса, който ще се проведе през м. октомври 2011 г.

Отборите по тенис на корт на ЮЗУ „Неофит Рилски” се класираха до пето място в състезанията, организирани от АУС. Студентски турнир по тенис се проведе в края на м. април и началото на м. май 2011 г., с отговорник ст. преп. Д. Томов. В него взеха участие 86 студенти, преподаватели и служители. Университетът активно подпомага провеждането на учебно-тренировъчна дейност с деца на преподаватели и служители.

Секция „Фитнес, бодибилдинг и силови спортове” към УСК „Академик” обезпечава организацията и практикуването на фитнеса, бодибилдинга, канадска борба, силовия трибой и неговите компоненти, в зависимост от етапа на подготовка на участниците в тях. Тези спортове се оказаха едни от най-предпочитаните в университета. Целта в тази насока бе тяхното популяризиране и приобщаването им в организирани и системни занимания. Принос в това отношение са постиженията на Георги Гайдарджиев, студент от специалност специалност Социология,

призьор от Европейско първенство в Москва през 2010 г. – вицешампион. Той е световен шампион от Лас Вегас, САЩ 2010 г. и спортист на годината на Благоевград от същата година.

През изминалия период секция „Фитнес, бодибилдинг и силови спортове” към УСК „Академик”, с ръководител гл. ас. Илия Канелов, съвместно със Студентския съвет организира и проведе финалните състезания по силов трибой и канадска борба, в които взеха участие много състезатели и зрители.

Високи спортни постижения регистрираха студентите и по Биатлон. Михаил Клечеров, Иван Златев, Димитър Парталов, Васил Чорбаджиев, Дафинка Коева и Елена Златева участваха в състезания по биатлон за световната и европейската купа, световно и европейско първенство за юноши и девойки. Във всички класирания те са сред най-добрите, като на републиканските първенства окупираха първите 3 места за мъже и жени.

Николай Кехайов като студент в ЮЗУ „Неофит Рилски” е абсолютен шампион в категорията си на всички републикански турнири и държавни първенства от 2005-2011 г. Европейско първенство по Таекуон-до ITF Естония - Талин от 2007 г., европейски шампион индивидуално спаринг над 85 кг. Студентите от университета са в основата на успехите на този спорт на европейско и световно равнище. За пореден път Велислав Куков е републикански студентски шампион по шах за 2010 г. Той бе отличен и с награда от ректора на университета.

13. ФИНАНСИ И МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА БАЗА

През отчетния четиригодишен период на ректорското ръководство бяхме принудени да работим в условията на финансова криза, която за съжаление се задълбочава. Поради тази причина още в началото на всяка календарна годината, бе предлаган и приеман от Академичния съвет един балансиран бюджет, който да осигури ритмично финансиране през целия период. По- подробно размерът на приходите и разходите на университета може да се види от следните таблици:

Таблица № 36 . Приходи в лв.

	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.
Субсидия	12 438	13 450	13 946	12 571	14 138
	330	520	878	911	361
Собствени приходи	7 691	8 408	9 155	9 239	9 500
	328	888	427	605	000

Таблица № 37. Разходи в лв.

	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.
Работни заплати	7 015	9 278	9 215	10 107	12 000
	820	761	516	745	000
Издръжка	5 490	5 860	4 872	4 453	8 386 354
	305	700	129	259	
Капиталови	1 881	1 824	3 391	2 356	4 381 740
	595	195	875	667	
Стипендии	1 217	1 317	1 513	1 690	1 743 583
	987	285	360	731	

Усилията на ректорското ръководство бяха насочени изцяло както към повишаване на финансовото състояние на работещите в университета, така и към подобряване на материалната база.

Ръстът на средствата за работни заплати може да се проследи от следната таблица:

Таблица № 38. Справка за основни заплати по длъжности.

	2007	2008	2009	2010	2011
	г.	г.	г.	г.	г.
Проф. д. н.	846	1024	1075	1129	1244
Проф. д-р	821	993	1043	1095	1208
Професор	798	966	1014	1065	1174
Доц. д. н.	725	878	922	968	1067
Доц. д-р	652	789	828	869	958
Доцент	628	760	798	838	924
Гл. ас. д-р	483	584	613	644	710
Гл. ас.	470	569	597	627	691
Асистент д-р	450	545	572	601	663
Асистент	430	520	546	573	632
Ст. преподавател	470	569	597	627	691
Преподавател	430	520	546	573	632

Както е видно от горепосочените данни, средната месечна брутна работна заплата за периода на мандата на ректора е увеличена с 53.54%. Трудовите възнаграждения на преподавателите и служителите бяха изплащани редовно без никакви забавяния. Като се има предвид икономическата обстановка в страна-

та, масовите съкращения на работна ръка, преминаване на половин работен ден, както и забавяне с месеци на трудовите възнаграждения, считаме, че в това отношение ръководството на университета е допринесло за избягване на социално напрежение и за създаване на сигурност в колектива на университета.

През отчетния четиригодишен период разходите за капиталови разходи, бележат ръст от 0.96%. Същевременно разходите за текущата издръжка са намалени с 6.24%, а в абсолютния размер на средствата за работна заплата бележат ръст със 7.92%.

През 2008 година бяха извършени и следните дейности по подобряване на съществуващата материална база на университета:

1. Основен ремонт на санитарни възли в УК 1.
2. Основен ремонт на барчето в УК 1.
3. Основен ремонт на бани, санитарни възли, отоплителна и ВиК инсталации в студентско общежитие № 1.

4. Ремонти на зала 210 и 401, ремонт на залите за рисуване в УК 1 и изграждане на ново ателие за скулптура.

5. Подмяна на пожароизвестителната инсталация в УК 1.

6. Основен ремонт на 5 кабинета в УК 6.

През 2008 година усилията на ректорското ръководство бяха насочени и към подобряване управлението на собствеността на университета. Бяха извършени следните дейности:

1. Беше извършена процедура по актуване на сградата на УК 4, в резултат на която беше издаден

акт за публична държавна собственост на името на Югозападен университет “Неофит Рилски”.

2. През 2008 година беше извършена и покупка на земята на природонаучната станция в местността Предел. Съществуваше реална опасност поради големия инвеститорски интерес в района и новия план, превръщащ местността Предел в модерна ски – голф зона, университетът да загуби притежаваната без документи до момента територия. Благодарение на перфектно извършена работа и взаимодействие с кмета и общинския съвет на община Разлог, през месец юли беше извършено финализиране на сделката, като беше запазена целостта на притежавания до момента терен в размер на 18 дка. Трябва да се подчертае и фактът, че покупката беше извършена по цени на данъчна оценка, няколко пъти по-ниска от реалната пазарна цена.

3. През 2008 година стана факт и премахването на сградата на търговски обект “Арарат”, построен на територията на университета. Благодарение на настойчивостта и твърдо следваната политика на непримиримост от ректора, въпреки бюрократичните спънки, незаконно построеният обект беше премахнат.

4. През 2008 година са предприети мерки и отправени искания пред кмета и общински съвет, за предоставяне на зелените проци под паркинга на УК 1, като собственост на университета.

През 2009 година бяха извършени следните дейности по подобряване на материалната база на университета:

1. Беше открит новоизграден помощен блок на спортната зала с кабинети за преподаватели, събле-

кални и бани. Това разреши проблема с материалната база на новосъздадения факултет по „Обществено здраве и спорт”. В края на месец юни 2009 г. започна и изграждането на втория етап – същинската спортна зала, като финансирането е подсигурено и се предвижда пускането в експлоатация да стане в началото на следващата учебна година.

2. Беше извършен основен ремонт на хотелската част на университетски център ”Бачиново” – основен ремонт на бани и санитарни възли, подмяна на дограма, подмяна на отоплителна и ВиК инсталация и монтаж на слънчеви колектори за топла вода.

3. Бяха извършени ремонти на покривите на УК 2, УК 4, и УК 8.

4. В сградите на УК 2 и технически колеж бяха основно ремонтирани санитарните възли, входните врати и част от коридорите.

5. Благодарение на усилията на ректора на университета беше осигурено целево финансиране на основен ремонт на СО 2, като строително ремонтните работи завършиха в края на месец февруари 2009 година. В процеса на ремонта бяха издействани и допълнителни средства за цялостна подмяна на обзавеждането в сградата, като в стаите бяха монтирани телевизори.

6. Бяха ремонтирани и двата асансьора в сградата на УК 1, като централният беше подменен изцяло.

През 2010 година бяха извършени следните дейности по подобряване на материалната база на университета:

1. Откриване на новопостроената многофункционална зала на университета.

2. Саниране на блок Б – Природо-математически факултет – цялостен ремонт на дограма, покрив, отоплителна и ВиК инсталации, топлоизолация и боядисване.

3. Боядисване на студентско общежитие № 1.

4. Вертикална планировка на УК 1 – тревни площи, паркинги и асфалтиране.

През 2011 година бяха извършени следните дейности по подобряване на материалната база на университета:

1. Ремонт на студентски стол №2.

2. Изграждане на газови котелни помещения на УК 1 и студентски общежития 1 и 2, с оглед преминаването на отопление на природен газ.

3. Ремонт на тераса и покрив на тенис залата в УК 1.

4. Ремонт на покрив в университетски център ”Бачиново”

5. Изграждане на вентилационна система в склад за химически материали на УК 2.

6. Обявена процедура за закупуване на нов 50 местен автобус.

7. Подмяна на обзавеждането на студентско общежитие № 1, което ще се извърши от дърводелската работилница на университета.

Финансирането на всички тези дейности се извърши от предварително плануваните и добре осмислени средства за капиталови разходи, предвидени в бюджета на университета. Да се има предвид факта, че повечето от тях бяха извършени с допълнително финансиране от Министерството на образованието, младежта и науката.

Всички процедури за доставки са съгласно изискванията на Закона за обществените поръчки и съответната нормативна база. Със заповеди на Ректора на университета са определени длъжностни лица, които следят за цялостното изпълнение на обществените поръчки, и своевременното обявяване на нови, след тяхното изтичане.

Благодарение на перфектното изготвяне на бюджета на университета, и стриктното му изпълнение, университетът няма никакви финансови задължения към персонал, студенти, данъчни органи и доставчици.

Контролът по изпълнението на бюджета в съответствие със съществуващата нормативна база се осъществява от отговорници, определени със заповеди на Ректора.

Цялостен контрол върху финансовата дейност на университета са извършва от финансов контролър, като за всеки разход се оформя контролен лист.

През изтеклия период бяха извършени одити от Сметна палата София, и Държавна финансова инспекция София. Годишният счетоводен баланс на университета беше заверен без забележки.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Образователни дейности – бакалавърски програми.....	3
1.1.Методология на управление на образователните дейности.....	3
1.2. Оперативно ръководство на образователните дейности.....	6
1.3. Учебна документация.....	7
1.4. Специалности и студенти.....	9
1.5. Учебен процес и образователни технологии.....	16
1.6. Преподавателски състав и качество на образованието.....	19
1.7. Кредитна система.....	20
2. Образователни дейности – магистърски програми.....	21
3. Продължаващо обучение.....	32
4. Акредитация.....	38
5. Научноизследователска дейност, кадрово развитие, докторантско обучение	43
5. 1. Направление „научноизследователска дейност”.....	43
5.2. Центрове и лаборатории.....	55
5.3. Кадрово развитие	58
5. 4. Докторантско обучение.....	69
6. Международно сътрудничество	77
6. 1 Секторна програма еразъм.....	77
6.2. Програма Фулбрайт.....	85
6. 3. Международна мобилност на преподаватели от ЮЗУ.....	86
6. 4. Двустранни договори с чуждестранни университети.....	89
6. 5. Други дейности на ОМС.....	90

7. Европейски проекти.....	99
8. Информационно и комуникационно осигуряване.....	103
8.1. Комуникационно осигуряване.....	104
8.2. Информационно осигуряване. Централен университетски уеб сайт.....	107
8.3. Техническо обслужване.....	111
9. Университетска система за оценяване и поддържане на качеството.....	113
10. Университетски центрове и звена	125
10. 1. Университетска библиотека.....	125
10. 2. Университетски център за кариерно развитие.....	130
10.3. Университетско издателство.....	140
11. Художествено-творческа дейност.....	144
12. Учебно-спортна дейност, спортни събития и участие на представителни университетски отбори.....	148
12. 1. Физическо възпитание и спорт.....	148
12. 2. Спортно-състезателна дейност. „Спортът – стил на живот на студентите”.....	150
13. Финанси и материално-техническа база.....	157
Приложения.....	164